

Uddannelsesudvalget
UDU alm. del - Bilag 249
Offentligt

**DANSK
ERHVERV**

Notat

Til: Folketingets Uddannelsesudvalg
Fra: Dansk Erhverv

Flerfaglige professionshøjskoler til de videntunge erhverv

Ét uddannelsessystem til ét arbejdsmarked

Det er Dansk Erhvervs erklærede politik at imødegå opdelingen på det danske arbejdsmarked i offentlig og privat sektor. Derfor er Dansk Erhverv positiv overfor et sammenhængende og erhvervsrettet uddannelsessystem med flerfaglige professionshøjskoler.

Hvorfor flerfaglige professionshøjskoler?

Uddannelse i flerfaglige læringsmiljøer er mere attraktive
Hvis halvdelen af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse, hvis hovedparten af væksten skal ske i den ikke-universitære sektor og hvis de videregående uddannelser fortsat skal have en vis geografisk dækning, skal der skabes nye flerfaglige læringsmiljøer netop fordi, de vil kunne styrke uddannelsernes tiltrækningskraft overfor de unge. Den tiltagende internationale konkurrence om viden og kompetence aktualiserer kun dette behov yderligere.

Det danske arbejdsmarked konvergerer

Øget offentligt-privat samspil, brancheglidning på det private arbejdsmarked og mobilitet på tværs af offentlig og privat sektor betyder, at arbejdsmarkedet får behov for nye tværgående kompetencer. Det skal det danske uddannelsessystem bidrage til ved at opløse de nuværende silosystemer til gavn for faglig synergi og nytænkning på tværs af sektorer.

Mismatch mellem udbud og efterspørgsel

Det nuværende videregående uddannelsessystem har ikke været i stand til at imødekomme erhvervslivets efterspørgsel efter uddannelser af høj kvalitet og videnarbejdere, som arbejder på tværs af fag, brancher og erhverv samt offentlig og privat sektor.

Derfor er der behov for innovation i uddannelsessystemet med henblik på at udvikle nye uddannelser, der trækker på hele kompetenceviften - fra IKT, design og teknologi over økonomi, finansiering og forretningsforståelse til læring, sprog, kultur- og brugerforståelse.

Turbo på den regionale erhvervsudvikling

Regionernes små og mellemstore virksomheder har behov for adgang til veluddannet arbejdskraft, viden og kompetence fra regionale uddannelsesmiljøer. Derfor bør der etableres stærke professionshøjskoler, som dels kan tilbyde det regionale erhvervsliv grund-, efter- og videreuddannelse af høj kvalitet - dels kan fungere som videntcenter og samarbejdspartner i vidennetværk og udviklingsprojekter, herunder med universitetssektoren via forskningstilknytning. Konkret bør professionshøjskolerne få en central rolle i forhold til at udmønte de regionale vækstforas erhvervsudviklingsstrategier.

Flere erhvervsrettede
videregående uddannelser

I dag er der et misforhold mellem færdiguddannedes kompetenceprofil på det videregående uddannelsesområde og arbejdsmarkedets beskæftigelsesprofil. Knap to tredjedele af de personer, der afslutter en videregående uddannelse (kort, mellemlang og lang), får beskæftigelse i den offentlige sektor. Det skal ses i forhold til, at den private sektor udgør to tredjedele af det danske arbejdsmarked.

Derfor bør de videregående uddannelser i højere grad adressere kompetencebehov på fremtidens arbejdsmarked og nye vækstområder. Samtidig bør der iværksættes en målrettet indsats for brobygning i uddannelsessystemet. Hvis studerende på traditionelt offentligt hhv. privat rettede uddannelser får en fælles platform for at udvikle en gensidig forståelse for arbejdsvilkår, værdier og kultur, gødes jorden tilsvarende for øget samspil mellem det offentlige og private arbejdsmarked. Uddannelsespolitik skal således tænkes tættere sammen med arbejdsmarkeds- og erhvervs politik.

Leverancesystemet skal
være på plads

Skal det politiske ønske om at øge udbuddet af erhvervsrettede uddannelser indfris, skal leverancesystemet være på plads. De nuværende offentligt rettede CVU'er har af gode grunde ikke faglige forudsætninger for at ekspandere på det erhvervsrettede område. Derfor bør professionshøjskolerne etableres på en bredt funderet institutionsplatform, der også omfatter de bedste erhvervsakademier.

Modeller

Med dette udgangspunkt har Dansk Erhverv følgende syn på de af Uddannelsesudvalget angivne tre modeller:

Model A

Fusionsmodellen er den foretrukne udviklingsvej, hvis det politiske ønske om at øge udbuddet af erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser skal blive til virkelighed. De nuværende offentligt rettede CVU'er, som de kommende professionshøjskoler bygger på, har p.t. ingen forudsætninger for at indfri denne politiske målsætning.

Model B

Partnerskabsmodellen bør være et supplement til model A for de erhvervsakademier, der ikke ønsker at fusionere med en professionshøjskole, men i stedet kan få en ligeværdig partnerskabsaftale med en professionshøjskole.

I det omfang, enkeltstående erhvervsakademier måtte finde det hensigtsmæssigt at danne partnerskab med en eller flere ingeniørhøjskoler i håb om at få adgang til udviklingsmidler henledes opmærksomheden på, at en sådan udvikling kan indebære, at erhvervsakademierne bliver "tredje hjul", da udviklingsmidler til udvikling af professionsbacheloruddannelser ikke udmøntes direkte til erhvervsakademiet men gennem professionshøjskolen, som kanaliserer midlerne videre til ingeniørhøjskolen. Hertil kommer, at denne type samarbejder næppe kunne opfylde det politiske ønske om og forståelse af flerfaglighed.

Model C

Selvstændig vækst-modellen kan bringes i anvendelse i helt særlige tilfælde, og alene gælde de mest kompetente erhvervsakademier, som under klare forudsætninger om flerfaglighed, kvalitet og kritisk masse på baggrund af akkreditering får adgang til at udbyde professionsbacheloruddannelse. Hvis model C skal være et reelt alternativ til model A og B, skal der øremærkes midler til erhvervsakademisektoren med henblik på opkvalificering og akkreditering.

Med afsæt i ovenstående redegør det følgende for Dansk Erhvervs principielle uddannelsespolitiske holdninger til etablering af professionshøjskoler.

Flerfaglighed

Arbejdsmarkedet er ikke opdelt i faglige kasser eller videnskabelige discipliner. Fusionerne skal derfor skabe grobund for flerfaglige uddannelsesmiljøer, der binder fag og videnområder sammen med henblik på udvikling af nye kompetencer til erhvervslivet.

Ligeværdighed

Det politiske afsæt for etableringen af professionshøjskoler har været, at de eksisterende CVU'er har haft *de facto* initiativret til at udvælge partnere og danne fundamentet for nye professionshøjskoler. Hermed blev der overladt et meget lille spillerum for erhvervsakademisektoren og ingeniørhøjskolerne - på trods af, at det netop er disse institutioners faglige kompetence, der er nøglen til at udvikle erhvervsrettede uddannelser.

Hvis lovgrundlaget ikke ændres tillader, at disse institutioner inddrages i fusionsprocessen på lige vilkår, risikerer vi, at de nuværende CVU'er går på strandhugst blandt især erhvervsakademiskoler for at tilkøbe sig teknisk-merkantile kompetencer. Kannibalisierung af erhvervsakademiernes ledelses-, undervisnings- og udviklingskræfter på KVU-niveau vil være stærkt undergravende for en fortsat udvikling af akademisektoren, hvis der ikke åbnes op for, at erhvervsakademierne kan indgå som ligeværdige partnere i de kommende professionshøjskoler.

Balance mellem regionale hensyn og kritisk masse

Etablering af professionshøjskoler bør ikke reduceres til simpel talgymnastik og et spørgsmål om at etablere så få professionshøjskoler som muligt. Erhvervslivet - særligt de små og mellemstore virksomheder - har behov for regional adgang til veluddannet arbejdskraft.

Derfor bør den regionale uddannelsesdækning balanceres hårfint med behovet for institutioner med kritisk masse i relation til studentervolumen, lærerkræfter og varetagelse af videncenterfunktioner, herunder samspil med de regionale vækstråd og andre erhvervsfremmeaktører. Adgang for erhvervsakademier i professionshøjskoler vil tillige understøtte målsætningen om geografisk dækkende professionshøjskoler.

Sammenhæng

Lovgrundlaget bør sikre, at professionsbachelorer får direkte adgang til relevant kandidatuddannelse, ligesom der bør knæsettes et robust princip for anerkendelse af realkompetence.

Med eller uden ungdomsuddannelse?

Fordele og ulemper ved fuld integration af erhvervsakademiernes udbud af ungdomsuddannelse bør overvejes nærmere.

Fordelene kan være, at der skabes en sammenhængende fødekæde for EUD- til professionsbachelorniveau og at der medtages lærerkræfter med teknisk-merkantile kompetencer fra EUD, HG og HHX til gavn for undervisningen på erhvervsrettede videregående uddannelser i professionshøjskoleregi.

Ulemperne kan være, at professionshøjskoler med udbud fra EUD- til professionsbachelorniveau får en meget sammensat uddannelsesportefølje og en størrelse, der vanskeliggør strategisk fokus, professionel styring og målrettet udvikling af nye erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser.

Erhvervsakademierne bør selv kunne vælge institutionel fremtid med udgangspunkt i model A, B og C.

Udbudsret

Som udgangspunkt bør udbudsretten til professionsbacheloruddannelser forbeholdes professionshøjskolerne, idet der bør udvikles akkrediteringskriterier, der sikrer, at teknisk-merkantile uddannelser alene udbydes på professionshøjskoler med de fornødne faglige forudsætninger.

Organisation

Der bør sikres en bred, ligeværdig og balanceret sammensætning af professionshøjskolernes professionelle bestyrelser, som afspejler det fremtidige arbejdsmarked. Konkret bør det fremgå klart af lovgrundlaget for professionshøjskolerne, at bestyrelserne sammensættes med ligelig repræsentation af offentlige og private aftagere, der tillige bør udpeges i deres personlige egenskab. Endvidere synes fakultetsopdeling at være et hensigtsmæssigt organisationsprincip i det omfang, det ikke sker på bekostning af flerfaglig synergi og tværgående samarbejde.

Reel forskningstilknytning

Sporene fra de hidtidige aftaler om forskningstilknytning af CVU'er til universiteter skræmmer. Derfor bør de nye professionshøjskolars forskningstilknytning til universitetssektoren prioriteres særdeles højt med henblik på videnuveksling, kvalitetsudvikling, sammenhæng og brobygning.

Målsatte økonomiske incitament

Lovgrundlaget bør sikre, at professionshøjskolernes udviklingskontrakter og udmøntning af globaliseringsmidler klart prioriterer en udvikling af erhvervsrettede uddannelser, herunder udvikling af nye flerfaglige uddannelser. Derudover bør professionshøjskolernes videncenterfunktioner prioriteres økonomisk.

Evaluerings i 2012

I lovgrundlaget bør der indgå et krav om evaluering af højskolernes udvikling og samarbejde inden for en femårig periode.

Kvalitetsløft af KVVU

Etablering af professionshøjskoler med integration af erhvervsakademier skal ses i sammenhæng med behovet for et kvalitetsløft af *eksisterende* KVVU-uddannelser med henblik på øget kvalitet, relevans, fleksibilitet og sammenhæng.

Dansk Erhverv anbefaler konkret, at sektoren forbereder sig på de kommende akkrediteringskrav gennem en konsolidering af kvalitet og kritisk masse forankret i bæredygtige institutioner.

Erhvervsskolernes primære opgave bør fortsat være at udbyde praksisnær EUD, gymnasial uddannelse og efter- og videreuddannelse. Udbud af videregående uddannelse bør ikke ske på bekostning af denne kerneopgave.

DI om flerfaglige professionshøjskoler

Institutionsstruktur er et middel - ikke et mål

Der er bred enighed om behovet for udvikling af institutionsstrukturen i forhold til de korte (KVU) og mellemlange videregående uddannelser (MVU). Men det er vigtigt at holde fokus på, at institutionsstruktur ikke er et mål i sig selv, men et middel til at nå en række uddannelsespolitiske mål.

Målene tager udgangspunkt i de udfordringer, der følger af globaliseringen:

- Flere unge (min. 50 pct.) skal have en videregående uddannelse.
- Der skal udbydes flere og bedre videregående uddannelser - ikke mindst i forhold til det globalt konkurrenceudsatte erhvervsliv.
- De videregående uddannelser skal modsvare et reelt behov på arbejdsmarkedet, og antallet af dimittender skal tilpasses behovet.
- Uddannelsessystemet skal være sammenhængende, gennemsigtigt og understøtte læring gennem hele livet.

Behov for sammenhængende reformer

Realiseringen af disse uddannelsespolitiske mål kræver sammenhængende reformer af såvel uddannelses- og institutionslovgivningen.

DI's ønsker til uddannelseslovgivningen

Fokus på behovene på arbejdsmarkedet

Det er afgørende, at de videregående uddannelser i højere grad udformes, så de modsvarer et reelt behov på arbejdsmarkedet, og baner vej for relevant beskæftigelse for de færdiguddannede.

Samtidig bør det sikres, at der er mulighed for at videreudanne sig efter en videregående uddannelse - ingen uddannelse må blive en blindgyde.

Derfor er det afgørende at

- sikre fleksibilitet i opbygning af uddannelserne, så de kan indrettes efter de studerendes forskellige forudsætninger og bedst muligt modsvarer behovene på arbejdsmarkedet.

- etablere en bedre sammenhæng mellem erhvervsuddannelserne og henholdsvis de korte og de mellemlange videregående uddannelser, så andelen af erhvervsuddannede, som tager en videregående uddannelse øges.
- videregående uddannelser udvikles og udbydes af de miljøer, som har kvalifikationerne og er akkrediteret hertil. Der skal ikke være monopol på udbud af bestemte niveauer knyttet til en bestemt institutionstype.
- undgå uddannelsesinflation og sikre, at ingen fastholdes unødigt i uddannelsessystemet.

Det er positivt, at den forestående reform af KVVU og MVU lægger op til at styrke sammenhængen mellem uddannelser og arbejdsmarkedet, herunder sikre mere fleksible rammer for de korte videregående uddannelser. Tilsvarende er det positivt, at mulighederne for internationalisering styrkes og at der indføres akkreditering af uddannelserne.

Overdreven fokus på sammenhæng mellem KVVU og MVU

Tanken om at gøre en kort videregående uddannelse til en integreret del af en mellemlang videregående uddannelse er derimod uheldig. Det vil sandsynligvis medføre, at KVVU-delen primært bliver studieforberedende, og dermed reelt mister den direkte erhvervskompetence. For at undgå uddannelsesinflation og sikre at KVVU fortsat er en attraktiv mulighed for de unge, bør der i stedet arbejdes med merit i forhold til relevante MVU'er, og etableres videreuddannelsesmuligheder via fleksible overbygningsuddannelser af 1-1½ års varighed.

Manglende fokus på sammenhæng mellem EUD og KVVU/MVU

Til gengæld bør sammenhængen mellem erhvervsuddannelserne og de korte og mellemlange videregående uddannelser styrkes væsentligt. Det er afgørende, hvis flere skal have en videregående uddannelse.

En styrket sammenhæng forudsætter fleksibilitet i opbygningen af de videregående uddannelser, så de kan tilpasses den enkelte studerendes forudsætninger og behov. Derfor er kravet om obligatorisk praktik til *alle* studerende også uheldigt. I stedet bør der foretages en individuel bedømmelse af den studerendes behov og udbytte heraf, så personer med eksempelvis en relevant EUD baggrund kan få merit for praktik.

Uhensigtsmæssig rådgivningsstruktur

Endelig er det tvivlsomt, om en fælles rådgivningsstruktur for KVVU og MVU, der dækker alle fagområder på tværs af offentlig og privatrettede uddannelser, er i stand til at levere kvalificeret rådgivning i forhold til alle uddannelser. Udfordringerne og behovene på de respektive områder er meget forskellige, og som minimum bør der nedsættes et råd, der kan koncentrere sig fuldt ud om at følge udviklingen af flere og bedre videregående uddannelser til det private arbejdsmarked.

DI's ønsker til institutionsstrukturen

Ser man bort fra Ingeniørhøjskolerne har CVU'erne primært haft fokus på at levere mellemlange uddannelser rettet mod den offentlige sektor inden for det pædagogiske og sundhedsfaglige felt. Parallelt hermed har erhvervsakademierne udbudt en række korte videregående uddannelser rettet mod det private erhvervsliv inden for det teknisk-merkantile felt.

Behov for at samle beslægtede miljøer

Både CVU-sektoren og erhvervsakademisektoren er dog præget af en unødigt stor spredning af tilbudene, hvorfor de enkelte miljøer ikke har tilstrækkelig kritisk masse. Fordele ved at samle kræfterne på de mange institutioner, som uddanner unge indenfor pædagogik og sundhed, er derfor oplagte. Det samme kan siges om mange af de erhvervsakademier, som uddanner unge primært til den private sektor.

Fusioner af pædagogiske og tekniske miljøer giver ikke faglig kritisk masse

Derimod skabes der ingen faglige miljøer med kritisk masse ved at samle institutioner på tværs af offentlig og privatrettede videregående uddannelser, fordi det faglige indhold og aftagernes behov er væsentligt forskellige. DI finder ikke, at model A og B, som alene baserer sig på fusion mellem en professionshøjskole og erhvervsskoler eller på etablering af partnerskaber mellem professionshøjskoler og erhvervsskoler, er attraktive. Begge modeller forudsætter, at professionshøjskoler får monopol på at udbyde mellemlange videregående uddannelser uanset manglende kendskab til det private arbejdsmarked.

Nye videregående uddannelser rettet mod det private erhvervsliv forudsætter institutioner, der har:

- kendskab til og erfaring med at opfylde private aftagernes behov
- relevant fagligt miljø med kritisk masse
- mulighed for at udnytte faglig synergi på det teknisk-merkantile felt, som er mest interessant for det private erhvervsliv

I udgangspunktet er ingen institutioner i dag fuldt ud i stand til at løfte den opgave, og et øget udbud af videregående uddannelser rettet mod det private erhvervsliv kræver opbygning af nye miljøer med kritisk masse. Her er altså tale om et udviklingsprojekt, som forudsætter betydelige investeringer fra centralt hold.

Sats på de miljøer der har erfaring

DI mener, at Ingeniørhøjskolerne og erhvervsskolerne har det bedste udgangspunkt for at udvikle og udbyde nye videregående uddannelser rettet mod det private erhvervsliv. Erhvervsskolerne har i mange år med erhvervsuddannelser, korte videregående uddannelser og AMU-kurser medvirket til at uddanne og efteruddanne en stor del af arbejdsstyrken på det private arbejdsmarked.

Den erfaring med aftagernes behov skal der bygges videre på ved udvikling og udbud af fremtidens praksisrettede videregående uddannelser til det private arbejdsmarked.

DI anbefaler model C

DI støtter derfor model C "selvstændig vækst", og anbefaler at der snarest indledes en proces, der sigter på etablering af et antal privatsektor rettede institutioner, der kan løse opgaven ift. det private erhvervsliv.

Tvang er sjældent befordrende for at skabe et innovativt og engageret miljø

Fusioner baseret på tvang er sjældent befordrende for at skabe et innovativt og engageret miljø. Derfor bør etableringen af disse institutioner være et tilbud for de erhvervsskoler, som har kvalifikationer og mod på at løfte opgaven i et forpligtende samarbejde med andre relevante institutioner (universiteter, professionshøjskoler mv.). Der bør afsættes målrettede midler til denne proces, så det er attraktivt at byde ind på opgaven.

Det er en klar forudsætning, at der bevares en institutionel sammenhæng mellem erhvervsuddannelserne og de videregående uddannelser. Denne sammenhæng er afgørende både af hensyn til rekrutteringen fra erhvervsuddannelserne og etableringen af et relevant fagligt miljø og samspil med aftagernes.

Ingen opsplitning af institutioner

En opsplitning af de videregående uddannelser og erhvervsuddannelser vil have betydelige negative konsekvenser for kvaliteten af de privatrettede uddannelser uanset niveau og vil desuden betydeligt svække erhvervsskolernes attraktivitet. Samtidig er det DI's opfattelse at der generelt er behov for færre institutioner, ikke flere. Derfor finder DI hverken "Akademimodellen" (D) eller "Rent snit" modellen (E) attraktive.

DI om dogmerne bag forslaget om flerfaglige professionshøjskoler

En række af de bærende argumenter bag forslaget om flerfaglige regionale professionshøjskoler fortjener et ord med på vejen.

Flerfaglighed

Brede flerfaglige institutioner er blevet fremhævet som det bedste middel til at sikre, at de praksisrettede videregående uddannelser bliver globaliseringsparate. Især fokuseres der på muligheden for at udvikle uddannelser, der går på tværs af traditionelle faglige skel.

Efterspørgslen efter medarbejdere med sådanne tværfaglige kombinationsuddannelser har imidlertid ikke været stor på arbejdsmarkedet.

Og der er ingen tungtvejende argumenter for, at fremtidens efterspørgsel efter kvalifikationer i afgørende grad vil rette sig imod krydsfeltet mellem det teknisk-merkantile og det pædagogisk-sundhedsfaglige arbejdsområde.

I anbefalinger af uddannelser på tværs af offentlig/privat

Ingen af de otte arbejdsgrupper, som Undervisningsministeriet har bedt komme med anbefalinger til fremtidens videregående uddannelser, har således peget på konkrete nye uddannelser i dette felt. Derimod peger anbefalingerne først og fremmest på behovet for nye uddannelser, der ligger inden for de kendte faglige rammer, herunder behovet for en styrket sammenhæng mellem erhvervsuddannelser og korte og mellemlange videregående uddannelser.

National spredning frem for regionalt monopol

Regionalt sigte

Det stærke fokus på de nyetablerede regioners rolle i forbindelse med de praksis rettede videregående uddannelser er uhensigtsmæssigt. Rekrutteringen af såvel medarbejdere og studerende sker i dag både lokalt, nationalt og internationalt.

Derfor er der ingen baggrund for at hævde, at den bedste samarbejdspartner for en institution nødvendigvis ligger i samme region. Samarbejdspartnere bør vælges på baggrund af faktorer såsom fagudbud, erfaringer samt om der er relevant synergi mellem institutioner.

Samtidig er det uhensigtsmæssigt for erhvervsudviklingen, hvis koncentrationen af uddannelsesinstitutioner omkring få storbyer bliver for udtalt. Derfor er der behov for en national spredning af uddannelses tilbudene.

Det er uddannelserne som skal følge ændringerne på arbejdsmarkedet - ikke omvendt

Nedbryde skel mellem offentligt og privat arbejdsmarked

Det hævdes, at brede flerfaglige institutioner vil bidrage væsentligt til at nedbryde "skellet" mellem det offentlige og det private arbejdsmarked. Sigtet med uddannelsesinstitutioner bør dog først og fremmest være at levere uddannelser, der modsvarer behovene på arbejdsmarkedet, og som baner vej for relevant beskæftigelse for de færdiguddannede.

Ændringer i institutionsstrukturen bør derfor ikke sigte på at styre udviklingen på arbejdsmarkedet, men på at imødekomme behovene på arbejdsmarkedet. Et ønske om at nedbryde "skellet" mellem det offentlige og det private arbejdsmarked fremmes langt bedre ved tillade private virksomheder at byde ind på offentlige opgaver.

Stærke erhvervsakademier: en forudsætning for fremtidssikring af erhvervsrettede videregående uddannelser

LO ser erhvervsakademierne som et centralt element i forhold til at sikre kvalificeret arbejdskraft til fremtidens arbejdsmarked. Den danske erhvervsstruktur betyder, at vi skal have meget mere fokus på, at velfærd og konkurrenceevne sikres gennem de erhvervsrettede videregående uddannelser og ikke kun gennem de akademisk orienterede uddannelser.

Samtidig er det LO's udgangspunkt, at vi ikke kan skabe stærke erhvervsakademier uden at medtænke udfordringerne for hele erhvervsskolernes portefølje. Det vil sige ungdomsuddannelser, voksen- og efteruddannelse og erhvervsrettet videregående uddannelse. Det giver flere forskellige hensyn, men bygger på erhvervsskolernes særlige placering som den væsentligste leverandør af viden og kompetencer til det private erhvervsliv.

I Danmark har vi brug for, at flere gennemfører en erhvervsrettet videregående uddannelse. Derfor skal vi have styrket de korte videregående uddannelser (KVU), de videregående voksenuddannelser (VVU) og de mellemlange videregående uddannelser (MVU). Uddannelserne skal udvikles og udbydes af uddannelsesinstitutioner, som er velkvalificerede i forhold til de enkelte uddannelsesområder. Den erhvervsrettede videregående uddannelsessektor skal i fremtiden bestå af tre elementer:

- erhvervsrettede akademiske uddannelser, der også rummer tekniske og merkantile uddannelser (f.eks. civilingeniør og cand. merc.), placeret på universiteter
- professionsbacheloruddannelser rettet mod det offentlige arbejdsmarked, placeret på professionshøjskoler
- korte videregående uddannelser, VVU og erhvervsbacheloruddannelser rettet mod det private arbejdsmarked, placeret på erhvervsakademier.

Der er 3 udfordringer for udviklingen af den erhvervsrettede videregående uddannelsessektor.

Professionshøjskoler

Siden Globaliseringsrådets afsluttende rapport har Undervisningsministeriet arbejdet videre med at samle de offentlige og privat rettede mellemlange uddannelser i flerfaglige professionshøjskoler. Undervisningsministeriets forslag har mødt bred modstand, fordi de erhvervsrettede teknisk merkantile videregående uddannelser skal udbydes af professionshøjskoler, som vil være domineret af de offentligt orienterede professionsuddannelser som pædagog, lærer, sygeplejerske, mv.

Forslaget vil medføre, at de største erhvervsakademier med tilhørende erhvervsskoler bliver fusioneret ind i professionshøjskolerne. Synergieffekten af tværfaglighed mellem pædagog, lærer, sygepleje, tekniske og merkantile områder er ikke dokumenteret og svær at få øje på. Ligeledes er konsekvenserne for erhvervsskolernes ungdoms- og efteruddannelsesdele og for erhvervsakademisektoren ganske ubeskrevet og uklare.

Hvis udbudsretten til diplom- og professionsbachelorniveau varetages af professionshøjskolerne, udelukker det at erhvervsakademierne får mulighed for at udbyde uddannelser til og med bachelorniveau.

Behov for koncentration af KVVU-udbud

I dag har vi godt 20 erhvervsakademier, som er et samarbejde mellem flere, oftest 3-4 erhvervsskoler. I 2005 var der knap 50 erhvervsskoler, som optog KVVU-studerende og gennemførte VVVU-aktivet. Det samlede optag på KVVU har i de senere år ligget mellem 7.000 – 8.000 pr. år, som fordeles på godt 20 uddannelser. Deltagerne er ikke jævnt fordelt udover uddannelserne. De tre største uddannelser havde over halvdelen af optaget i 2005 (Markedsføringsøkonom, Finansøkonom og Multimediedesigner). Samtidig er enkelte af uddannelserne meget små. De fire mindste uddannelser havde i 2005 et optag på under 100 studerende i alt.

VVVU-aktiviteten er p.t. fordelt på 12 uddannelser. I 2005 deltog knap 2.400 årselever (svarende til ca. 15.000 kursister) på en VVVU-uddannelse. Langt hovedparten af aktiviteten eller 80 pct., svarende til godt 2.000 årselever, var fordelt på 4 uddannelser (Kommunikation og formidling, International handel og markedsføring, Finansiell rådgivning og Ledelse). Også på VVVU området er der nogle meget små uddannelser, Gastronom og Human Ressource havde hver 2,3 årselever, svarende til 16 kursister.

Fra partsside har vi i flere år efterlyst, at udbudet blev mere koncentreret for at sikre kvaliteten på uddannelserne. Det er i alles interesse, at de institutioner som udbyder KVVU og VVVU, er både fagligt og økonomisk bæredygtige. Faglig bæredygtighed omfatter, at institutionerne skal have tætte relationer til omverden i form af tæt samspil med virksomheder og andre uddannelsesinstitutioner. At de har et internt miljø med det relevante udstyr og kvalificerede lærerkræfter, som giver de studerende adgang til faglig ekspertise og mulighed for vejledning. Økonomisk bæredygtighed betyder, at skolerne har volumen, der gør dem i stand til at etablere, vedligeholde og udvikle det faglige niveau. Erhvervsakademirådet har foreslået kvantitative nedre volumengrænser. Hvis man bruger disse tal på optaget i 2005, ville det betyde, at en række af de erhvervsskoler, som i dag udbyder KVVU, har et optag, som gør, at de ikke er økonomiske bæredygtige på området. Dette er alene vurderet ud fra optaget; hvis vi medregner frafald, bliver antallet af skoler med lille aktivitet endnu større.

For de skoler som ikke længere udbyder KVVU, kan det betyde en indskrænkning af deres udviklingsmuligheder men for den samlede erhvervsskolesektor vil konsekvenserne være begrænsede.

Uklar lovstatus

Hidtil her der ikke været en strategi for udvikling af KVVU-uddannelserne eller erhvervsakademierne, og det er påfaldende og uholdbart, at der ikke er en selvstændig uddannelseslov for KVVU-området. Uddannelserne og institutionernes udvikling har alene været afhængig af "tilfældige" finanslovsaftaler, eksempelvis den tidligere flerårsaftale om videregående uddannelser. Det vil være en væsentlig styrkelse både af uddannelserne og uddannelsesinstitutioner, hvis KVVU-området fik en selvstændig uddannelseslov.

LO's forslag

Målet er, at styrke hele den erhvervsrettede uddannelsessektor både ved at flere tager en erhvervsuddannelse eller en erhvervsgymnasial uddannelse, og at flere bruger disse som et udgangspunkt for en videregående erhvervsrettet uddannelse.

LO foreslår:

- At erhvervsakademiernes lovgivningsmæssigt og uddannelsesmæssige status sikres.
- At uddannelsernes kvalitet styrkes ved et koncentreret udbud. Blandt andet via mindstekrav til det faglige miljø og institutionernes økonomiske grundlag.
- At erhvervsakademierne kan udbyde erhvervsrettede uddannelser op til og med bachelorniveau.
- At de lovgivningsmæssige rammer understøtter et frivilligt samspil mellem uddannelsesinstitutionerne.
- At de økonomiske vilkår på de enkelte uddannelsesområder afspejler udgifterne med uddannelsernes afholdelse.
- At der afsættes midler til udvikling af alle de erhvervsrettede videregående uddannelsesområder.

LO foreslår, at der igangsættes et arbejde med at afklare erhvervsakademisektorens lovgivningsmæssige og uddannelsesmæssige status. Arbejdet kan igangsættes hurtigt, og kan gøres grundigt, uden at det behøver at tage meget lang tid. Der skal arbejdes videre med at skabe stærke samarbejder indenfor de rammer, som nu er udviklet som erhvervsakademier. Ikke alle erhvervsskoler kan leve op til de nødvendige kvalitetskrav, vi må stille til videregående uddannelser på feltet. På den anden side er overdreven satsning på få, meget stærke "monopol" skoler heller ikke at foretrække, fordi der netop skal være en stærk geografisk repræsentation af disse uddannelser, både af hensyn til elever/studerende og til erhvervsliv. Når arbejdet ikke behøver at tage flere år, skyldes det, at der trods alt fra det "interimprægede" arbejde i de hidtidige erhvervsakademier er indhøstet mange erfaringer, som umiddelbart er tilgængelige, og kan bearbejdes videre.

LO ser Erhvervsakademier som en samarbejdskonstruktion for selvstændige erhvervsskoler. Udfordringen består i at gentænke og opstille nogle rammer, som giver en stærk og velfungerende samarbejdskonstruktion. Som samtidig sikre, at der er et

bredt geografisk udbud af hele erhvervsskolesektorens uddannelsesportefølje. "Udbudsretten" til de videregående uddannelser foreslår LO placeret på Erhvervsakademiet med mulighed for at forlægge undervisningen helt eller delvis på de deltagende erhvervsskoler. Erhvervsakademier bør så vidt muligt både rumme uddannelser indenfor det tekniske og det merkantile område, og der skal være et antal som sikre, at de videregående erhvervsrettede uddannelser bliver udbudt på et fagligt og økonomisk bæredygtigt grundlag.

LO foreslår, at der opstilles mindste krav til det faglige miljø og til institutionens økonomiske grundlag/aktivitet. En ny styrket samarbejdskonstruktion vil samtidig give et godt grundlag for at udbyde videregående uddannelser på det teknisk og merkantile område, op til og med erhvervsbacheloruddannelser. LO er enig i Regeringens forslag om, at akkreditering fremover bruges som redskab i forbindelse med udbudsgodkendelse.

LO's holdning

LO's holdning til hvordan vi får styrket de videregående erhvervsrettede uddannelser, er samlet i følgende principper:

- Udvikling og udbud af uddannelser skal ske på de uddannelsesinstitutioner, som er velkvalificerede på de enkelte uddannelsesområder, det være sig teknisk, merkantilt, IKT, pædagogisk eller sundhed. Velkvalificerede uddannelsesinstitutioner er karakteriseret ved, at de har erfaring, viden og indgår i tæt samspil med offentlige og private virksomheder om kvalificering af arbejdsstyrken.
- På de erhvervsrettede uddannelsesområder skal det være behovene på arbejdsmarkedet, der er styrende for, hvilke uddannelser der skal udvikles og udbydes. (Dvs. både arbejdstager og arbejdsgiver bidrager til behovsformulering).
- Hvis der er behov for erhvervsrettede uddannelser op til bachelorniveau, skal institutionerne kunne udbyde dette, såfremt de er kvalificerede hertil. Akkreditering skal udvikles som redskab til at styre uddannelsesudbudet og styrke kvaliteten i uddannelserne.
- Udgangspunktet er de nationale behov på arbejdsmarkedet. På større uddannelsesområder kan uddannelsesudbudet være regionalt eller lokalt, men på det tekniske og merkantile område er der mange små uddannelsesområder, hvor udbudet af hensyn til kvalitet og økonomi skal begrænses til f.eks. kun et sted i landet.
- De stigende kompetencekrav fordrer en fortsat udvikling af de erhvervsrettede videregående uddannelser. I den forbindelse er der en væsentlig udfordring i at fastholde, at udvikling af fagligheden skal ske med udgangspunkt i det praksisrettede og anvendelsesorienterede. Videreudviklingen af de erhvervsrettede videregående uddannelser skal fortsat sikre, at de færdiguddannede har de grundlæggende relevante job færdigheder. Udviklingen inden for sygeplejeuddannelsen er eksempler på en uddannelse,

hvor erkendelsesteoretiske forhold er blevet vægtet på bekostning af de anvendelsesorienterede elementer.

Danmark skal udnytte sine uddannelsesmæssige styrker. En af dem er netop vore stærke erhvervsuddannelser. Derfor skal hele udviklingen af de erhvervsrettede videregående uddannelser tænkes ind i det samlede uddannelsesbillede.

Sammenhængen mellem en række erhvervsrettede videregående uddannelser (KVU'er) og erhvervsuddannelserne er helt afgørende for at få et sammenhængende og ligeværdigt uddannelsessystem, og det er også afgørende for at skabe dynamiske og attraktive uddannelsesmiljøer med god geografisk spredning. Den spredning og dermed den nærhed til virksomhederne som er helt afgørende for erhvervsrettet uddannelse, der er i løbende kontakt med de relevante arbejdspladser.

Folketingets Uddannelsesudvalgs høring den 13. marts 2007

Politikernes aftale om professionshøjskolerne har sat en international standard for de erhvervsrettede videregående uddannelser. Det er vi rigtig glade for i CVU-Rektor kollegiet. Sektoren får både den ledelsesmæssige og institutionelle styrke, vi håbede på, og de udviklingsmuligheder og tidsrettet. Dermed er der skabt en stærk national platform for vores uddannelsesopgave og fremmenlighed og konkurrencestyrke i forhold til vores europæiske University College-kolleger. Projektet er kommet rigtig godt fra start!

Hvis projektet skal komme lige så vellykket ud af næste fase, så skal kursen fortsat holdes på de tre centrale sigtelpunkter i regeringens globaliseringsstrategi:

1. Institutionel volumen. Samling af professionsbacheloruddannelser i 6-8 professionshøjskoler.
2. Et fagligt bredt professionsbachelorniveau.
3. Et sammenhængende videregående uddannelsessystem.

Den politiske aftale om de 8 (7) professionshøjskoler skal fastholdes. Loftet over antallet af institutioner skaber institutionel volumen og giver sektoren en synlighed i forhold til de regionale, nationale og internationale samarbejdspartnere. Derfor må aftalen ikke undergraves af parallelle initiativer. Professionsbacheloruddannelser udbydes af professionshøjskoler. Hvis udbudsgodkendelser spredes uden for professionshøjskolesektoren, vil det undergrave den store indsats, der nu er gjort, med at koncentrere og fokusere uddannelsens institutionelle ramme.

Ambitionen om et fagligt bredt professionsbachelorniveau skal fastholdes. Det eksisterende koncept med to adskilte leverandører, der leverer videregående uddannelser på to adskilte niveauer til to adskilte aftagergrupper, er ikke bæredygtigt. Regeringens plan om at introducere professionsbacheloruddannelsen mod både den private og offentlige sektor skaber sammenlignelige kompetencestrukturer i de to sektorer og styrker derved mobilitet og samspil imellem dem.

Målsætningen om et sammenhængende videregående uddannelsesudbud skal fastholdes. Vi skal øge andelen af unge, der får en videregående uddannelse, og vi skal øge sammenhængen i uddannelsesindsatsen, så vi undgår dobbeltuddannelse og blindgyder. Det opnås ikke ved at skabe institutionelle reservater. Visionen i uddannelsesreformen går tabt, hvis vi skaber konkurrerende enheder i stedet for samarbejdspartnere. Den fælles interesse er sammenhængen, og den interesse skal sætte øverst.

Vi påtager os gerne den forpligtelse, som regeringen anbefaler, at styrke udbuddet af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser. Det skal bemærkes, at det regionale udbud af tekniske og merkantile videregående uddannelser ikke er organiseret ens. Dermed er udgangspunktet for dialogen om et styrket udbud af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser forskellig fra region til region. Derfor er det vigtigt, at der gives råderum og fleksibilitet til forskellige regionale løsninger. Vi samarbejder gerne med alle relevante miljøer, så deres erfaringer og kompetencer kan bidrage til at opgaven løses.

Dialogen mellem erhvervsskoler og CVU'er er startet de fleste steder i landet på det merkantile felt, og flere steder på det tekniske. Dialogen spænder fra fælles udviklingsprojekter og videncentre over mere omfattende samarbejdsaftaler og helt frem til drøftelser om egentlige institutionelle samarbejder. En række historiske barrierer er ved at blive overskredet. Der er tale om et paradigmeskift. Det giver muligheder, og dem glæder vi os til. Det giver problemer, men der er alle tegn på, at de kan overvindes.

ERHVERVSSKOLERNES BESTYRELSESFORENING

Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening

Oplæg til Folketingets uddannelsesudvalg.

Høring om de faglige professionshøjskoler.

Den 13. marts 2007

Professionshøjskoler - hvorfor og hvordan:

Det er EB's overordnede synspunkt, at institutionsstruktur skal sætte eleverne i centrum. Hverken skolernes behov, bestyrelsernes, ledernes eller lærernes behov - eller politiske ønsker om effektivisering, bør være det afgørende.

Institutionsstrukturen skal alene understøtte de uddannelsespolitiske målsætninger:

- at alle unge skal have en kompetencegivende uddannelse
- at alle, uanset alder og uddannelsesbaggrund, skal have mulighed for livslang uddannelse
- at 50% skal have en videregående uddannelse
- at sikre velkvalificeret arbejdskraft til erhvervslivet

Idéen om, at de tekniske og merkantile uddannelsesinstitutioner i et kommende lovforslag bliver en del af nogle regionale professionshøjskoler, der er domineret af pædagogiske og sundhedsfaglige

institutioner, som primært er rettet mod den offentlige sektor, vil ikke fremme de uddannelsespolitiske målsætninger, tværtimod.

Sådanne miljøer vil, efter vores mening, ikke kunne sikre nogen form for synergi for de teknisk- merkantile uddannelser. Hverken for de erhvervsfaglige uddannelser (EUD) eller de korte videregående uddannelser (KVU).

For det teknisk – merkantile område er det afgørende for at skabe synergi, at der etableres selvstændige strukturer, der tager afsæt i indhold og faglighed på det teknisk- merkantile område.

Strukturer med basis i forpligtende samarbejde erhvervsskolerne imellem og mellem erhvervsakademierne og ingeniør- og handelshøjskolerne, er efter vores opfattelse den eneste måde, hvorpå en sådan udvikling kan baseres.

Erhvervsakademierne.

Erhvervsakademierne skal samtidig udvikles og styrkes. De er omdrejningspunktet i forbindelsen mellem erhvervsuddannelserne og videregående uddannelsesforløb og derved også i den uddannelsespolitiske målsætning om livslang læring, og at 50 % skal have en videregående uddannelse.

Det er derfor helt afgørende, at erhvervsakademierne også kan udbyde professionsbacheloruddannelser inden for de tekniske og merkantile områder. Det er på akademierne, at den faglige ekspertise ligger, derfor er det også af den grund naturligt og rigtigt, at denne mulighed placeres her.

En placering af de teknisk- merkantile uddannelser på professionsbachelorniveau på erhvervsakademierne vil styrke sammenhængen mellem erhvervsuddannelserne og det videregående uddannelsesniveau via KVU – området. Erhvervsuddannelserne vil få den overbygning, der forbinder dem med det øvrige uddannelsessystem.

Vi ser gerne en reduktion af antallet af erhvervsakademier. Så der sker en centralisering af KVU – udbuddet, et udbud der baseres på akkreditering samt et forpligtende samarbejde. Det vil betyde, at en enkelt institution i akademiet får særlige kompetencer og økonomi, samt særlige koordinerende og ledelsesmæssige opgaver.

Kort om de modeller, der er beskrevet i det tilsendte bilagsmateriale: Det er udelukkende modellerne a, b og c vi har forholdt os til, idet vi opfatter modellerne d, e og f som et kuriøst tankespind, der ikke vil sikre nogen udvikling, kun bremse og/eller forhindre en udvikling hen imod de uddannelsespolitiske målsætninger.

Af de tre første foretrækker vi klart C, da den set fra erhvervsskolerne rummer de bedste muligheder for udvikling af vores uddannelser, giver den frihed og ledelsesrum til en sådan udvikling, uden at kompetencespørgsmål vil overskygge opgaven.

Model A vil bremse og ikke udvikle, idet struktur og kompetencespørgsmål, helt vil overskygge opgaven om udvikling.

Model B vil også kunne fungere; der er dog kompetenceafklarende problemer i modellen, der ikke umiddelbart er ligetil at løse.

Erhvervsuddannelserne

For EB er det i hele dette spørgsmål om ændring af institutionsstrukturen meget afgørende at sikre, at der ikke sker en statusændring af erhvervsuddannelserne, hvis der er erhvervsskoler, der indgår i professionshøjskole- modellen.

Der kan let opstå en opfattelse af, at der er forskel på en erhvervsuddannelse gennemført på en institution inden for og en institution uden for en professionshøjskole.

Punktet kan opfattes som et marginalet problem i forhold til det samlede billede.

Ikke desto mindre er det meget afgørende for EB, at det grundlæggende princip om, at f.eks. en smede-, murer- eller en kontoruddannelse er den samme uanset hvor i landet, man tager sin uddannelse og uanset på hvilken institution, den er gennemført.

Vi opfordrer derfor alle parter, politikere, ministeriet, organisationer og skoler til at være opmærksomme på dette problem og lade det indgå i de kommende drøftelser om udmøntning af loven.

Det samme kan siges om hele voksen- og videreuddannelsesområdet, hvor vi har svært ved at se det udviklende for dette vigtige område i en professionshøjskole. Ligesom statusspørgsmålet også bør drøftes, hvis der er skoler med VEU uddannelser der indgår i en professionshøjskole.

Det er ingen hemmelighed, at vi i hele erhvervsskoleverdenen følger dette arbejde med etablering af professionshøjskoler meget intenst.

Erhvervsskolernes mulighed for at kunne efterleve de uddannelsespolitiske målsætninger er afhængig af den institutionsstruktur I som politikere vælger, derfor er vores sidste appel: Lyt til erfaringerne og smid nu ikke barnet ud med badevandet, bare for at efterligne udlandet eller etablere et konkurrerende system til andre uddannelsesområder. Det er erhvervsuddannelserne alt for vigtig en del af vores samfund til.

København, den 5. marts 2007
UE/153

Høring om flerfaglige professionshøjskoler

Foreningen af Skoleledere ved de tekniske skoler (FS) er inviteret til høring om flerfaglige professionshøjskoler af Folketingets Uddannelsesudvalg den 13. marts 2007. Foreningen og de tekniske erhvervsskoler har været stærkt optaget af hele debatten om professionshøjskoler gennem en længere periode nu og hermed fremsendes foreningens skriftlige kommentarer til dagsorden og spørgsmål, som beskrevet i programmet for den 13. marts.

Overordnet dagsorden

Processen

FS har arbejdet for, at indholdet i uddannelserne skal definere strukturer og organisering, ikke omvendt. Vi er glade for, at indholdet i uddannelserne nu er kommet på dagsordenen igen. Endvidere finder foreningen det helt nødvendigt i en debat om udvikling af CVU at inddrage debatten om erhvervsakademierne og erhvervsskolernes udbud af EUD.

Strukturer/modeller

Regeringens politik er, at alle unge skal have en uddannelse (95 %) og at 50 % får en videregående uddannelse. Konsekvensen er, at der bør være videreuddannelsesmuligheder for alle, uanset niveau. FS's holdning er, at der inden for de erhvervsrettede uddannelser skal der udvikles uddannelser (eksisterende og nye) således, at der skabes gennemskuelige og tydelige overgange mellem de forskellige uddannelsesniveauer. Der skal skabes tydelige og gennemskuelige adgange fra erhvervsuddannelserne (EUD) til de korte videregående uddannelser (KVU), og det skal være muligt at gå hele vejen igennem til en mellemlang uddannelse (MVU) og til en lang videregående uddannelse (LVU). Med disse videreuddannelsesmuligheder vil EUD og KVU blive langt mere tillokkende uddannelser, da der ikke afskæres muligheder, men tværtimod åbnes op for, at man kan gå frem og tilbage mellem arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet og løbende blive videreuddannet i forhold til behovene for kompetencer hos virksomhederne og i samfundet.

FS ser et meget stort potentiale i at knytte det tekniske og det merkantile område sammen i flerfaglige miljøer. Ifølge skolernes vurdering af behov på arbejdsmarkedet, er der stærke udviklingsmuligheder i at få de forskellige typer af uddannelser til at hænge sammen fagligt. Eksempelvis vil en produktionsteknolog ofte i en jobsammenhæng have brug for merkantile kompetencer.

Det er meget centralt, at uddannelser på MVU-niveau indenfor det tekniske område også udvikles som overbygning til eksisterende eller nye KVU. Der er stadig mange unge, der finder det meget attraktivt at kunne få job allerede efter 1½-3 års uddannelse. Det er særdeles uheldigt, hvis KVU-niveauet "udkonkurreres" af uddannelser på MVU-niveau,

der fagligt dækker allerede eksisterende uddannelser. Paralleluddannelser kan give problemer mht. volumen, og dermed kan der også opstå kvalitetsmæssige problemer.

Fjernelse af barrierer

FS finder det meget uheldigt, at EUD ikke indgår i de oplæg til program, der foreløbig er sendt til høringsparterne. Hele den sektor, de tekniske skoler uddanner til, er baseret på det faglige grundlag i EUD. Lærerne, værksteder, udstyr, kontakten til erhvervslivet og fagligt miljø generelt vil være afgørende for, hvorledes uddannelserne på de videregående niveauer kan udvikles. Det er helt afgørende for de unge og for virksomhederne, at overgange fra EUD til KVVU og videre til MVU og LVU styrkes. Den vertikale sammenhæng mellem uddannelserne kan rekruttere nye grupper af unge til uddannelserne, og vertikale barrierer bør fjernes via ændringer i bekendtgørelser og love. Der bør til hver EUD være en KVVU, man kan videreudanne sig på, og tilsvarende til MVU og LVU. Adgangskrav til uddannelserne bør tilpasses således, at tilgangen fra de andre uddannelsesniveauer er indtænkt. Der er i dag et stort uudnyttet potentiale i de EUD-elever, der har evnerne og motivationen til videregående uddannelse. De må ofte rejse til udlandet for at få de ønskede formelle kompetencer på højere niveauer. Studerende, der tager videregående uddannelse med udgangspunkt i en praktisk faglig uddannelse (EUD), vil få kompetencer, der er meget værdifulde for arbejdsmarkedet og samfundet.

Uddannelsesinstitutionerne bør samtidig arbejde meget aktivt med at få fjernet de kulturelle barrierer, der kan være for at skabe vertikale faglige og pædagogiske sammenhænge.

Professionshøjskoler/erhvervsakademier

Formål med oprettelsen af professionshøjskoler og erhvervsakademier

Et af de politiske sigter med at oprette flerfaglige professionshøjskoler har været et ønske om at udnytte det potentiale, der kan ligge i at blande flere forskellige fagligheder. FS er meget enig i, at flerfaglighed er helt nødvendigt i en videre udvikling af uddannelserne på alle niveauer, i overensstemmelse med behovene for kompetencer på arbejdsmarkedet. Foreningen har dog samtidig et ønske om i første omgang, at erhvervsskolerne kan prioritere at sætte alle kræfter ind på fortsat at udvikle merkantile/tekniske flerfaglige undervisningsmiljøer i nogle selvstændige akademier. Skolerne er i forvejen i fuld gang med udvikling på dette område, og der er et stærkt ønske om, at rammerne for dette arbejde forbedres. Der er tvivl om, hvorvidt undervisningsmiljøer, der går over i meget forskelligartede fagligheder (eksempelvis pædagog og laborant), vil kunne berige hinanden i første omgang. De gode praksis- og erhvervsrettede uddannelser skal udvikles og styrkes, og dette uanset om målgruppen for uddannelserne er det private eller det offentlige arbejdsmarked. Men hvis for mange fagligheder blandes sammen, er der stor risiko for, at kræfterne bliver brugt forkert, og at virksomhederne ikke får den arbejdskraft, de har brug for.

Kendetegn ved en professionshøjskole/et erhvervsakademi – hvad skal institutionen kunne for at få udbud?

En professionshøjskole og et erhvervsakademi bør først og fremmest sikre kvalitet i og udvikling af uddannelserne, også efteruddannelse, i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov på alle niveauer. FS er meget enig i de politiske bestræbelser, der er, på at knytte retten til udbud af uddannelser på alle niveauer tæt sammen med akkreditering, hvor kravene til kvalitet er klare og tydelige for alle. For at skabe kvalitet og udvikling i uddannelserne, er det meget centralt, at faglighederne, også de flerfaglige, er tydelige og præcise.

Professionshøjskolens/erhvervsakademiets faglighed

Faglighed bør altid opfattes som flerfaglighed i forhold til de behov, der er for at knytte fag sammen i bestræbelserne på skabe de bedste uddannelser og uddannelsesmiljøer. Vertikale fagligt tydelige og profilerede uddannelsesmiljøer vil have den fordel, at lærere, ledere, undervisningslokaler, udstyr, samarbejdspartnere, miljøer i det hele taget klart signalerer til omverdenen, både studerende, samfund og virksomheder, hvad der foregår på en uddannelsesinstitution. Endvidere vil en klar profil også indadtil virke udviklende på ansatte.

Processen – modeller for skabelsen af vækstlag for faglighed for nye uddannelser

Det er helt centralt for udviklingen af vækstlag for faglighed for nye uddannelser, at der ikke skabes institutionelle barrierer. Der skal frit kunne samarbejdes med den type uddannelsesinstitution, der er nødvendig for faglig og pædagogisk udvikling, og de ministerielle ressortområder bør ikke forhindre faglig udvikling på tværs af alle typer institutioner. Eksempelvis kan det for erhvervsskolerne være helt nødvendigt og relevant at arbejde tæt sammen med universiteterne om både faglig og pædagogisk udvikling. Retten til udbud af uddannelser skal på alle niveauer knyttes tæt an til faglig kompetence og kvalitet (akkreditering) og ikke til institutionstype. Der vil naturligt dannes miljøer, der har kapaciteten til videregående niveauer (lærerkvalifikationer m.v.), og miljøer, der ikke har.

De lovgivningsmæssige rammer og bekendtgørelser skal gøres så brede og fleksible, at samtidig med at de landsdækkende mål fastholdes, kan der løbende justeres og ændres i overensstemmelse med de udviklingsbehov, der er på arbejdsmarkedet og i forhold til kravene om globalisering.

De 6 modeller

FS kan ifølge ovenstående argumenter se **model C** som den model, der bedst vil styrke de praksisrettede uddannelser til erhvervslivet. En selvstændig vækst for de erhvervsakademier (erhvervsskoler), der har den nødvendige kapacitet, viden og kompetence til at udvikle og udbyde professionsbacheloruddannelser uden tilknytning til en professionshøjskole, vil i første omgang give de bedste betingelser. Efter en forankring af uddannelserne om nogle år kan det meget vel tænkes, at der kan udvikles stærke samarbejder til også andre faglige miljøer.

Alternativt kan FS anbefale model B, hvor der udvikles partnerskaber/samarbejder mellem erhvervsakademierne og professionshøjskolerne om udbud af professionsbacheloruddannelser inden for det tekniske område rettet mod erhvervslivet. Som nævnt i ovenstående er det meget vigtigt, at det er behovet for faglig udvikling i overensstemmelse med samfundets behov, der styrer hvilke samarbejder/partnerskaber, der etableres, ikke institutionstyper eller ministerielle ressortområder.

Lars Mahler
Formand

Foreningen af skoleledere ved de tekniske skoler
Ny Vestergade 13, 3.
1471 København K

2. marts 2007
CI/2932

Høring om flerfaglige professionshøjskoler 13. marts 2007 – oplæg fra HFI

HFI's syn på udviklingen af professionshøjskoler tager afsæt i det erhvervsrettede område, hvor uddannelserne skal være attraktive for både de unge og erhvervslivet, hvis mindst halvdelen af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse i 2015, og hvis Danmarks konkurrenceevne og velstand skal øges.

Et af formålene med etablering af professionshøjskoler er at få en større andel af en ungdomsårgang til at vælge en kort eller mellemlang videregående uddannelse. KVVU- og MVU-uddannelserne skal således være attraktive alternativer til de akademiske uddannelser på universiteter og handelshøjskoler. Det betyder efter HFI's opfattelse, at der skal være en høj grad af praksisnærhed i uddannelserne og ikke mindst fokus på den særlige faglighed og pædagogik, som knytter sig til de enkelte områder.

Hensynet til den merkantile identitet er essentielt for HFI, hvilket afspejles i foreningens holdning til etablering af professionshøjskoler og tilslutning til bestemte modeller for strukturen. Hidtil har der primært været fokus på partnerskab som model for akademierhvervsskolernes tilknytning til MVU-sektoren. Siden er nye modeller taget op til drøftelse – i oplægget til høringen skitseres således seks modeller for etablering af professionshøjskoler. Ud af disse modeller *finder HFI, at "selvstændig vækst" og/eller partnerskab er de mest velegnede modeller for udvikling af de erhvervsrettede videregående uddannelser.*

Begge modeller forudsætter efter HFI's opfattelse *en fortsat forankring af KVVU-uddannelserne på akademierhvervsskolerne og en styrkelse af akademikonstruktionen, således at akademierhvervsskolerne kan opnå udbudsret på MVU-niveau.* Afhængig af regionale forhold kan uddannelserne enten udbydes selvstændigt (med afsæt i en eller flere stærke akademierhvervsskoler) eller i et partnerskab med kommende professionshøjskoler. Afgørende for partnerskaberne vil det dog være, at de præges af ligestilling og et relevant fagligt indhold.

1. Struktur/modeller for professionshøjskoler som sikrer fortsat udvikling af kvalitet af eksisterende uddannelser

Fortsat udvikling af kvaliteten af de eksisterende uddannelser sikres efter HFI's opfattelse bedst ved et nært kendskab til det enkelte område, idet identiteten og kvalitetsindikatorerne er forskellige i de respektive uddannelser. På det merkantile område ligger ekspertisen alene hos erhvervsakademierne, idet der ikke findes MVU-institutioner, som i dag udbyder merkantile uddannelser på MVU-niveau. I en fremtidig model er det derfor *HFI's opfattelse, at selvstændig vækst eller partnerskab mellem akademierhvervsskoler og/eller relevante professionshøjskoler udgør det bedste regi for sikring af kvalitetsudviklingen.*

Kvalitetsudvikling og udvalgte professionshøjskolemodeller kan dog ikke ses isoleret, idet akkreditering fremover må forventes at få afgørende indflydelse på billedet, hvilket HFI hilser velkommen. Desuden *finder HFI, at akkreditering bør ligge til grund for retten til at udbyde MVU-uddannelser* frem for at lade dette bero på institutionstypen og en bestemt institutionsstruktur, hvilket i sig selv ikke er en garanti for kvalitet.

2. Struktur/modeller for professionshøjskoler som sikrer udvikling af nye uddannelser især på det tekniske og merkantile område

Udvikling af nye uddannelser på det merkantile område skal først og fremmest drives af erhvervslivets behov. Dette gør selvstændig vækst eller partnerskaber mellem akademierhvervsskoler og relevante professionshøjskoler til de foretrukne modeller, fordi akademierhvervsskolerne i forvejen har stærke virksomhedskontakter på blandt andet erhvervsuddannelses- og kursusområdet.

I forbindelse med udviklingen af nye professionsbacheloruddannelser er HFI stærkt bekymret for udviklingen af paralleluddannelser til eksisterende merkantile KVVU-uddannelser. KVVU-niveauet kan ikke tåle, at der etableres et flerstrengt system, hvor MVU- og KVVU-uddannelser kommer i konkurrence – det vil kvæle de korte videregående uddannelser ved en udtynding af uddannelsesmiljøerne. Herved vil færre unge få en videregående uddannelse, fordi de ikke kan overskue uddannelsesforløb af mere end to års varighed.

På denne baggrund er det HFI's klare opfattelse, at udbuddet af merkantile KVVU- og MVU-uddannelser bør ses inden for en enstrengt struktur, hvor MVU-niveauet så vidt muligt bygger oven på KVVU-niveauet med et klart jobperspektiv for begge afstigningsniveauer. Herved sikres sammenhæng i uddannelsessystemet fra EUD- til MVU-niveau, hvilket er en fordel, både hvad angår rekruttering og risikoen for blindgyder.

3. Struktur/modeller for professionshøjskoler der sikrer bredt udbud over hele landet

HFI finder det vigtigt, at der bliver en relativt bred geografisk udbudsdekning over hele landet¹. På det merkantile område skyldes det ikke mindst behovet for nære relationer til erhvervslivet, hvor de små og mellemstore virksomheder (også dem der ligger uden for de største danske byer) er vigtige samarbejdspartnere, når der skal findes studiepraktikpladser.

Ligeledes er det vigtigt med et tilpas fagligt udbud over hele landet med institutioner, som kan understøtte den regionale udvikling og servicere virksomhederne med direkte viden, kompetenceudvikling af medarbejdere og dimittender. I en situation med høj beskæftigelse kan man frygte, at randområderne får svært ved at tiltrække kvalificeret arbejdskraft. Det er derfor oplagt at se på mulighederne i den nuværende relativt fintmaskede udbudsstruktur på erhvervsakademiområdet, hvor immobile unge får en videregående uddannelse, som de ellers ikke ville have fået, hvis de skulle flytte fra deres hjemby.

Som tidligere nævnt findes der i dag ingen regioner med MVU-institutioner, som udbyder merkantile uddannelser, hvilket lægger op til en vigtig rolle for akademierhvervsskolerne enten i partnerskab med professionshøjskoler eller som selvstændig vækst. HFI vil opfordre til, at forholdene i den enkelte region afgør modelvalget frem for at trække en ensartet struktur ned over hele landet, fordi regionale forskelle kan nødvendiggøre differentierede løsninger. I nogle regioner vil selvstændig vækst således være mest hensigtsmæssig med afsæt i en eller flere stærke akademierhvervsskoler, mens partnerskabsmodellen vil være at foretrække i andre regioner.

I relation til partnerskabsmodellen skal det afslutningsvis bringes i erindring, at akademierhvervsskolerne har en bred portefølje af uddannelser (erhvervsuddannelser, erhvervsgymnasiale uddannelser samt voksen- og efteruddannelser), som gerne skal kunne indgå i en kommende model, uden at disse uddannelser stilles ringere.

---

¹ Jævnfør punkt 1 bør akkreditering ligge til grund for udbuddet.

Professionshøjskoler - Rektorkollegiets holdningsnotat

Rektorkollegiet finder, at uddannelsessystemet bør være sammenhængende og fleksibelt, således at der undgås blindgyder. Rektorkollegiet finder desuden, at

- Når nye professionsbacheloruddannelser udvikles, skal man gøre sig klart, hvordan mulighederne for videreuddannelse skal være. Det kan enten være, at uddannelsen er specifikt rettet mod en profession, og at der ikke er oplagte videreuddannelsesmuligheder i form af kandidatuddannelser; eller det kan være, at uddannelsen skal samtænkes med relevante videreuddannelser på kandidatniveau, enten med direkte optag eller efter et brobygningsforløb. Det vil sige, at universiteterne skal inddrages i disse tilfælde.
- Professionsbacheloruddannelser er professionsrettede, og der er derfor i mange tilfælde behov for et brobygningsforløb for at sikre, at den studerende har den nødvendige teoretiske ballast til at gennemføre en kandidatuddannelse. Efter de gældende regler hører brobygning til under Åben Uddannelse, hvilket betyder, at der er deltagerbetaling. Det er uhensigtsmæssigt og fremmer ikke et fleksibelt uddannelsessystem.
- En kandidatuddannelse er forskningsbaseret og skal udbydes fra et universitet. Rektorkollegiet finder, at en MVU-institution og et universitet kan samarbejde om kandidatuddannelser, men det er vigtigt, at det er universiteterne, der har ret til at udbyde kandidatuddannelser. Rektorkollegiet mener ikke, at der bør udbydes professionsmasteruddannelser.

Uddannelsesudvalgets høring om professionshøjskoler

AC finder, at der med aftalen om professionshøjskoler for videregående uddannelser som regeringen har indgået sammen med Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Dansk Folkepart, er givet gode rammer for at styrke kvaliteten af eksisterende professionsbacheloruddannelser og skabe grobund for nye erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser. AC havde dog gerne set, at der med aftalen var etableret blivende institutionsstrukturer.

AC vil gerne kvittere forligskredsen for at have taget hensyn til de meget forskellige uddannelser i MVU-sektoren som retter sig henholdsvis mod det offentlige og det private område. Med forliget samles uddannelsesinstitutionerne i henholdsvis sundheds/pædagogiske områder samt i teknisk/merkantile områder. Herved er der nu mulighed for at få skabt synergieffekt mellem uddannelser, hvor det giver mening. Og det er også lykkedes at undgå, at der øves vold på uddannelserne, alene for at få dem til at passe ind i en forkromet masterplan.

I forlængelse heraf skal AC foreslå, at den fremtidige rådsstruktur opdeles i henholdsvis et tekniske/merkantile område samt i et sundheds/pædagogisk område. I dag dækker MVU-rådet et stort og meget bredt område, der på den ene side bevirker, at rådet kun har mulighed for at beskæftige sig med helt overordnede emner, ligesom de uddannelser der ikke er repræsenteret direkte i rådet, oplever, at de ikke eksisterer for rådet. Med opdelingen vil der kunne tages hensyn til de meget forskellige udfordringer som eksisterer for de to områder, herunder den forestående uddannelsesstruktur for det tekniske/merkantile område.

AC finder, at udviklingen af professionsbacheloruddannelser kræver, at disse får en selvstændighed og sikkerhed såvel institutionelt som økonomisk. Det er derfor afgørende, at der skabes klarhed over de nye professionshøjskolernes økonomi hurtigst muligt. Såvel seminarierne som ingeniørhøjskolerne har for tiden en anstrengt økonomi til skade for uddannelsernes kvalitet. Derfor skal AC også anbefale, at de i globaliseringspuljen afsatte midler hurtigt kommer ud at arbejde for et kvalitativt løft, så tilgangen af studerende kan øges og uddannelserne kan fastholde de studerende.

En vellykket reformproces afhænger af lærerkræfterne på institutionerne. AC skal anbefale, at dannelsen af færre og mere robuste uddannelsesmiljøer resulterer i et kompetenceudviklingstilbud til lærere, at de ansatte gives garanti for, at ingen afskediges som følge af dannelsen af professionshøjskoler samt at de ansattes løn- og ansættelsesvilkår svarer til de opgaver, der skal udføres.

AC støtter målsætningen om, at flere unge skal have en videregående uddannelse. Skal målsætningen indfries, er det afgørende, at KVVU og MVU-uddannelserne bliver så attraktive, at de kan tiltrække deres del af de uddannelsessøgende. Derfor hilser AC også forslag om en mere fleksibel uddannelsesstruktur på KVVU-MVVU-området, i forhold til det tekniske/merkantile område, velkommen.

AC støtter muligheden for at tilrettelægge erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser som overbygningsuddannelser af kortere varighed til erhvervsakademiuddannelser. Udfordringen er at fastholde stor fokus på fortsat sikring af det faglige niveau. AC skal i den forbindelse pege på, at KVV-uddannelserne ofte ikke rummer samme intensive uddannelse som MVU-uddannelserne og der kan derfor ikke per automatik gives 1:1 merit. Det kommende reformarbejde må nødvendigvis tage højde for disse forskelle.

I forlængelse af ovenstående skal AC kort knytte kommentarer til de opstillede modeller for sammenhæng mellem KVV og MVU-uddannelserne. Det skal sikres, at professionsbacheloruddannelserne har styrke til at holde det faglige niveau ved en større fleksibilitet mellem KVV og MVU. AC kan derfor se to modeller for et styrket samarbejde, enten "partnerskabsmodellen" (model b) eller "rent snit modellen" (model e). I model b indgår erhvervsakademiet i et samarbejde/partnerskab med en professionshøjskole om udvikling og udbud af nye professionsbacheloruddannelser. I Model e afvikles erhvervsakademierne og udbuddet af KVV flyttes til professionshøjskolerne, hvor man så udbyder KVV og MVU.

Afslutningsvist fremstår det noget uklart hvilke uddannelsesinstitutioner man forestiller sig vil blive omfattet af en udvidelse af Kvalifikationsnævnets kompetencer til også at gælde for danske studerende. AC skal derfor understøtte, at vurderingen af klager fra danske studerende over universiteters meritafgørelser fortsat bør behandles af de meritankenævn som universitetet nedsætter, således at den nødvendige faglighed i behandlingen af sagerne er til stede.

Akademikernes Centralorganisation
Nørre Voldgade 29
1017 København K

Input til AC-oplæg på Folketingets Uddannelsesudvalgs høring den 13. marts 2007 i Landstingssalen på Christiansborg.

Generelle kommentarer vedrørende etablering af professionshøjskole- miljø med bæredygtigt udbud af erhvervsorienterede uddannelser.

C3 organisation følger med interesse diskussionen om at skabe erhvervsrettede professionsuddannelsesmiljøer i henholdsvis Aarhus og i Ballerup samt eventuelt i Horsens, med udgangspunkt i de i forvejen eksisterende ingeniøruddannelsesmiljøer kombineret med tilhørende erhvervsøkonomiske muligheder i lighed med tidligere succesforløb på HIH i Herning. Konstruktionen foreslås samlet under én professionshøjskoleidentitet, som foreslået af IDA og støttet af DI.

C3 organisation understøtter gerne denne udvikling af en erhvervsorienteret professionshøjskolekonstruktion. Med tilførslen af relevante erhvervsøkonomiske kompetencer vil denne konstruktion kunne udvikle sig i lighed med tidligere HIH og dermed tjene som eventuelt afsæt for tilsvarende trinvis etableringer, og udbud af bredt erhvervsrettede professionsbacheloruddannelser hvor der måtte findes naturlige forudsætninger herfor.

Som et naturligt element i udviklingen af det sammenhængende uddannelses-system bør der tages hensyn til både professionshøjskolernes forskningstilknøytning, samt overgang og meritforhold for de studerende, til universiteterne.

Tilførslen af de erhvervsøkonomiske kompetencer skal etableres eller nyudvikles i et samspil med relevante partnere, ligesom der løbende skal gennemføres en realistisk og nøgtern vurdering af den faglige bæredygtighed generelt.

Ovenstående synspunkter understreges i uddrag fra tidligere notat sendt 9/6/2006 til:

- Undervisningsministeriet
- Folketingets Uddannelsesudvalg
- Formanden for Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi

QUOTE

Vedrørende de erhvervsøkonomiske professionsbacheloruddannelser generelt, mener vi ikke at de umiddelbart vil finde eller skabe synergifordele sammen med de typiske offentligt sektor orienterede uddannelser på de kommende professionshøjskoler. Til gengæld understøtter vi gerne det naturlige erhvervsrettede samspil mellem de tekniske og de erhvervsøkonomiske professionsbacheloruddannelser, et samspil som med succes er gennemført på Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning (HIH).

Med udgangspunkt i etablering af størst mulig kritisk masse, bør et teknisk og erhvervsøkonomisk samarbejde kunne samles på, henholdsvis i tilknytning til, relevante centrale institutioner, universiteter såvel som professionshøjskoler, med udgangspunkt i hvor man har de bedste forudsætninger for at udbyde uddannelserne. En eventuel tilknytning til de kommende professionshøjskoler kan eksempelvis etableres som fagligt separate enheder, og dermed skabe miljøer der også kan tiltrække erhvervsakademier.

UNQUOTE

Specifikke kommentarer til Undervisningsministeriets henvendelse Sagsnr. 093.894.121:

Ad pkt. 3, understøttes maksimal fokus på internationale anknytninger, gerne videreudviklet til også at kunne omfatte double degrees.

Ad pkt. 6, findes det problematisk at den aktuelle formulering umiddelbart tilskriver Kvalifikationsnævnets kompetencer til også at omfatte Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Ad pkt. 7, findes begrebet "erhvervsbachelor" at understrege en styrkelse af den privatrettede profil.

**Specifikke kommentarer til Folketingets Uddannelsesudvalgs
UDU alm. Del – Bilag 201 Offentligt:**

Ad diskuterede modeller a – f, understøttes "pkt. e. Rent snit modellen" ud fra betragtningen at der hermed tilføres relevant erhvervskompetence i en naturlig synergiudvikling omkring bestående erhvervsakademiressourcer. Forsknings- og universitetstilknytningen kommer hermed i forstærket fokus.

Med venlig hilsen
Erik Lund, Formand
C3 organisation

5. marts 2007

c.c.:   Formanden for Folketingets Uddannelsesudvalg.
                  Formanden for Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi.

Høring om professionshøjskoler 13. marts 2007

5. marts 2007

Kommentarer til Uddannelsesudvalgets høring om flerfaglige professionshøjskoler

Ingeniørforeningen i Danmark hilser en høring omkring etableringen af professionshøjskoler meget velkomment. Med forliget omkring professionshøjskolerne er der taget et vigtigt skridt i retningen af at give området nye udviklingsmuligheder.

Danmark mangler højtuddannede inden for det tekniske område. Den fremtidige institutionsstruktur for de korte og mellemlange uddannelser skal støtte op om en løsning af dette problem. Men vi må ikke slække på kvaliteten af de tekniske uddannelser for at få flere igennem. Kvantitet uden kvalitet vil gøre større skade end gav. Den målestok vi bliver bedømt på er ikke national. Vores uddannelser skal kunne konkurrere med internationale uddannelser.

Undervisningsministeriet tog i efteråret 2007 initiativ til et udviklingsarbejde med nedsættelse en række arbejdsgrupper, herunder en om "Fremtidens tekniske uddannelser". Ingeniørforeningen støtter resultatet af arbejdsgruppens arbejde, som peger på, at der er behov for at sammentænke de tekniske KVVU og MVU uddannelser. Det er vigtigt, at der er mange flere unge fra erhvervsuddannelserne og de korte mellemlange uddannelser, som læser videre. En sikring af dette bygger på to ben: at uddannelsesstrukturen understøtter dette, og at de unge får de faglige forudsætninger.

- Som oplæg til dagens drøftelse er udsendt et notat med modeller for et kommende samarbejde mellem KVVU og MVU institutioner. Der er i dag stor forskel på undervisningen på de korte og mellemlange videregående uddannelser. Målet må være, at give de ambitiøse studerende på erhvervsuddannelserne og de korte videregående uddannelser baggrund for og tilbud om at kunne læse videre. Her skal ikke laves kompromisser, det er at svinge de studerende, som gerne vil videre.
- MVU institutionerne kender de kvalitative krav der stilles til uddannelserne, det er derfor vigtigt, at de har en styrende rolle i den videre proces, hvis vi skal nå de ønskede mål. Ingeniørforeningen har på denne baggrund følgende forbehold til de modeller for den fremtidige udvikling, der nævnes i oplægget til høringen:

En egentlig fusion – som er sket på CVU Vitus Bering Vores erfaring er, at det ikke har styrket diplomingeniøruddannelsen.

Partnerskab – kan være en mulighed i det omfang at professionshøjskolen kan få sikret kvaliteten af professionsbacheloruddannelserne.

Selvstændig vækst – det tror vi ikke på kan sikre kvaliteten af undervisningen. Vi stiller os kritiske overfor antallet af uddannelsessteder, og vi mener, at der må stilles krav til studiemiljøernes størrelse.

Der eksisterer i dag en række modeller:

Akademimodellen – vil ikke i sin rene form kunne sikre det faglige niveau på professionsbacheloruddannelserne.

Et rent snit – at KVU uddannelserne flyttes til professionshøjskolerne. Denne model vil give netop den mulighed for både kvantitativ og kvalitativ udbygning, som arbejdsmarkedet efterspørger. Det er klart en model, der kan bygges videre på.

Universitetsmodellen hvor professionshøjskoler indgår samarbejde/partnerskaber med universiteter, er grundlaget for en stor del af diplomingeniøruddannelserne i dag. Denne model vil bestemt kunne udbygges, men KVU uddannelserne bør indtænkes i dette koncept.

- Ingeniørforeningen støtter en ny rådsstruktur, hvilket må anses for nødvendigt, hvis der skal opnås en reel sammenhæng i uddannelsessystemet. Problemet er, at et samlet MVU/KVU råd vil komme til at dække et meget stort område. Det vil være hensigtsmæssigt at foretage en opdeling baseret på uddannelsesfaglige ansvar.
- På baggrund af erfaringerne med professionsbachelorakkrediteringerne er det væsentligt at påpege, at akkrediteringerne primært bør rette sig mod sikring af uddannelsernes kvalitet. Og først i anden række sikre at uddannelserne lever op til lovfastsættelsen. Det sidste vil på ingen måde sikre kvalitet.
- Ankemulighed over afslag på merit. Det er vigtigt, at merit gives på et reelt grundlag således, at den studerende der får merit kan følge med i undervisningen – alt andet er, at gøre den studerende en bjørnetjeneste. Politiske ønsker om mere merit må ikke ”gå ud over” de studerende. Behovet for mere merit uddannelserne imellem skal, som det anbefales i af-rapporteringen fra arbejdsgruppen om ”fremtidens tekniske uddannelser”, løses ved et konkret samarbejde mellem de involverede uddannelser og uddannelsesinstitutioner.

Folketingets Uddannelsesudvalget
Christiansborg
1240 København K

5. marts 2007
Journal nr

**DM's skriftlige kommentar til Uddannelsesudvalgets høring om
flerfaglige professionshøjskoler d. 13.marts 2007**

Det hilses velkomment, at Uddannelsesudvalget afholder høring om etablering af professionshøjskoler, og i den anledning anbefales følgende:

- Uddannelsernes kvalitet skal være det centrale omdrejningspunkt i reformen, og der skal etableres blivende institutionsstrukturer, som sikrer denne kvalitet. Fusionsprocessen med overgangsordninger og midlertidige løsninger har tæret hårdt på uddannelserne. Den endelige institutionsstruktur skal besluttes nu.
- Den foreslåede nedsættelse af antallet af råd vil begrænse den demokratiske indflydelse. Råd, der skal rumme så store og væsentligt forskellige uddannelser som KVVU- og MVU- uddannelserne dækker over, vil kun have mulighed for at forholde sig til meget overordnede problemstillinger
- Udviklingen af professionsuddannelser kræver, at disse får en autonomi og sikkerhed såvel institutionelt som økonomisk. Det er derfor vigtigt, at dannelsen af professionshøjskoler understøtter uddannelsernes autonomi, og at basistilskud til de enkelte uddannelser sikres. Studiemiljøerne skal være præget af nærvær og sammenhæng mellem studie og profession, således er det væsentligt, at hver professionsuddannelse og efter/videreuddannelse består i sin egen form.
- Der skabes klarhed over professionshøjskolernes økonomi hurtigst muligt. Til august træder de nye love om lærer- og pædagoguddannelsen i kraft, men uddannelserne kan ikke komme ordentlig fra start, før der er sikkerhed om, hvordan globaliseringsmidlerne kan udmøntes. Såvel seminarier som de selvstændige ingeniørhøjskoler har for tiden en anstrengt økonomi, og vi skal anbefale at de i globaliseringspuljen afsatte midler hurtigt kommer ud at arbejde for et kvalitativt løft, så tilgangen af dygtige studerende kan øges.
- Professionshøjskolerne samles efter fx sundheds/pædagogiske områder eller teknisk/merkantile områder. Der savnes dokumentation

Nimbusparken 16
2000 Frederiksberg
Danmark

Telefon 3815 6600
Fax 3815 6666
dm@dm.dk

www.dm.dk

for, at sammenlægning af meget forskellige uddannelser skaber en synergieffekt. DM anbefaler således, at der etableres en selvstændig, national professionshøjskole for diplomingeniøruddannelser og regionalt forankrede professionshøjskoler for det sundheds- og pædagogiske område. På denne måde sikres der for alle professionshøjskolerne robuste enheder med store og frugtbare faglige miljøer.

- De tekniske og merkantile uddannelser vil være bedst tjent med at man giver dem mulighed for selvstændigt at kunne udvikle uddannelser på MVU niveau.
- De ansattes løn- og ansættelsesvilkår skal svare til de opgaver, der skal udføres.
- De ansatte gives garanti for, at ingen afskediges som følge af dannelsen af professionshøjskoler
- Dannelsen af færre og stærkere uddannelsesmiljøer bør resultere i et kompetenceudviklingstilbud til lærerne, der tåler sammenligning med andre ansættelsesområder.
- At man via kompetenceudvikling sikrer de allerede ansatte, således at deres kompetencer matcher professionshøjskolerens opgaver, samt at der sikres mulighed for at skifte arbejdsopgaver inden for professionshøjskolens brede opgavefelt. Det bør sikres, at den enkelte underviser får mulighed for at udvikle faglige kompetencer, der både er forankret i forskning og den enkelte profession.

DM hilser det i øvrigt velkomment, at der er afsat midler i globaliseringspuljen til udviklingsarbejde og forskningstilknytning, og vi anbefaler, at professionshøjskolerne f.eks. i samarbejde med universiteterne forestår forskning inden for de professioner MVU-uddannelserne retter sig imod.

DM anbefaler også, at universitetsforskere og professionshøjskoleansatte samarbejder om at definere forskningsfelter.

Forskning fra universiteterne lader sig ikke blot nedsive gennem MVU-området til aftagerne. Det er nødvendigt, at der skabes sammenhæng mellem forskning, udviklingsarbejde og praksis, hvilket bliver en af hovedopgaverne for de fremtidige videncentre. Det betyder også, at forskerne skal sikres forbedrede muligheder for at publicere forskningsresultater.

Med venlig hilsen

Anders Hamming
formand for DM Sektor for Forskning og videregående udd.

S 00178-06
A 01150-07
05-03-2007

DTL's indlæg vedr. flerfaglige professionshøjskoler

DTL er positiv overfor initiativer, der kan styrke og udvikle de korte og mellemlange videregående uddannelser. Dermed støtter DTL op om målsætningen for KVU området, som en naturlig overbygning på erhvervsuddannelser, samt målsætningen om øget kvalitet via stærke selvstændige institutioner.

Overordnet mener DTL, at det er vigtigt at fastholde sammenhæng og gennemsigthed i uddannelsessystemet, således at en afsluttet erhvervsuddannelse umiddelbart giver adgang til en KVU eller eventuelt MVU.

Erhvervsskolerne har det nødvendige kendskab til og erfaring med at samarbejde med det private erhvervsliv, og er dermed i stand til at reagere på arbejdsmarkedets behov. De eksisterende CVUer's erfaringer med at varetage uddannelser målrettet det private arbejdsmarked er begrænsede. DTL er derfor på linje med arbejdsmarkedets parter der mener at der ikke er nogen åbenlys synergi ved professionshøjskoler, der dækker hele spektret på tværs af offentlige og privat rettede videregående uddannelser.

Løsningsforslag til model for erhvervsakademierne

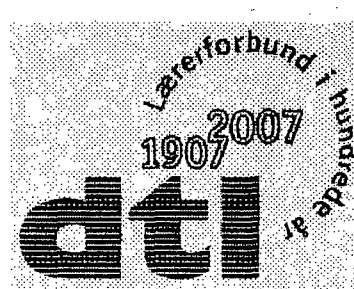
I DTL's optik er der et dilemma, mellem på den ene side målsætninger om tæt sammenhæng mellem erhvervsuddannelsesinstitutioner og KVU og på den anden side målsætninger om udvikling af stærke selvstændige institutioner.

Som løsningsmodel på dette foreslår DTL, en model der kan tilgodese målsætninger om selvstændighed såvel som tætte institutionelle sammenhænge:

Erhvervsakademierne skal være selvstændige institutioner med egen bestyrelse og selvstændig beslutnings- og handlekompetence. Akademierne skal have en stærk tilknytning til erhvervsuddannelsesinstitutionerne, der skal fungere som uddannelsesentreprenører på det teknisk/merkantile område. Den stærke tilknytning skal sikres ved at akademiernes bestyrelser udgøres af bestyrelsesmedlemmer fra erhvervsuddannelsesinstitutionerne. Tilknytningen skal dels sikre den naturlige adgangsvej fra erhvervsuddannelserne til de videregående uddannelser, dels sikre at akademierne kan agere i forhold til arbejdsmarkedets behov, som erhvervsuddannelsesinstitutionerne har erfaring med.

DTL anbefaler, at de erhvervsskoler, der på nuværende tidspunkt udbyder KVU samt diverse brancheskoler, i akademiernes opstartsfasen automatisk

Rosenvængets Hovedvej 14
2100 København Ø
Tlf.: 35 42 78 88
Fax 35 42 28 22
Giro 501 33 56
E-mail: dtl@dtl.dk
Internet: www.dtl.dk

godkendes som uddannelsesentreprenører for erhvervsakademierne. KVVU'er med begrænset volumen, bør placeres under ét akademi, der vil have brug for at samarbejde med erhvervsuddannelsesinstitutioner udenfor regionsgrænserne.

For at sikre akademiernes relation til erhvervsuddannelserne, samt deres råderum til at udvikle nye uddannelser foreslår DTL, at der i tilknytning til hvert erhvervsakademi etableres et udviklingsråd med repræsentanter fra samtlige erhvervsuddannelsesinstitutioner i regionen, arbejdsmarkedets parter samt repræsentanter fra relevante brancheråd. Udviklingsrådene får til opgave at sikre udviklingen af nye uddannelser, der kan matche de regionale behov på arbejdsmarkedet.

For at fremme kendskabet og motivation til videreuddannelse blandt eleverne på de teknisk/merkantile uddannelsesområder, foreslår DTL en uges obligatorisk brobygningsmodul mellem de to skoleformer på erhvervsuddannelsernes sidste skoleforløb (i lighed med brobygningsaktiviteter mellem grundskole og erhvervsskoler). Målet med brobygningen er at eleverne får et bredt kendskab til det faglige mål og indhold på erhvervsakademiuddannelserne.

Kvalitetssikring

Der bør etableres ét og højst to akademier for hver region, desuden bør udbudet styres centralt. Akademierne skal etablere med de erhvervsuddannelsesinstitutioner, der er i regionen, om opgaveløsningen. Et afgrænset antal akademier vil have til formål at sikre en tilstrækkelig uddannelsesvolumen til at varetage udviklingsopgaver og sikre et undervisnings- og læringsmiljø, hvor der er mulighed for pædagogisk udvikling.

DTL kan frygte, at såfremt KVVU bliver en del af professionshøjskolestrukturen vil midlerne fra KVVU blive kanaliseret videre til MVU, der med hensyn til volumen vejer tungere. Der bør derfor findes en løsning, hvor KVVU er sikret en økonomisk basis, der kan danne grundlag for pædagogisk kvalitet.

Såfremt man vælger at tilknytte KVVU til professionshøjskolerne kan man frygte, at der sker en overdreven akademisering af KVVU, og dermed risiko for at uddannelsen fremmedgøres for eleverne på erhvervsuddannelserne. En tæt tilknytning mellem erhvervsakademierne og erhvervsskolerne vil give mulighed for videndeling og inspiration for underviserne, foruden at det være til gavn for studiemiljøet og styrke elevernes faglige udbytte.

Oplæg fra MVU-Netværket

- I forbindelse med høring vedrørende høring om flerfaglige professionshøjskoler den 13. marts '07

Studenterdemokrati og medindflydelse

MVU-Netværket mener, at det er nødvendigt at fokusere på, hvordan man sikrer en aktiv og reel studenterindflydelse i de kommende Professionshøjskoler.

Indflydelse skal sikres på alle beslutningsniveauer i Professionshøjskolerne:

- De midlertidige bestyrelser (§ 52-54) rummer en stor definitionsmagt omkring professionshøjskolerne og kommer til at sætte et markant fingeraftryk på professionshøjskolerens struktur og rammer. Derfor er det problematisk, at der ikke er retningslinier for, hvordan de mange forskellige uddannelser under en professionshøjskole skal vælge repræsentanter til de midlertidige bestyrelser, for der er ikke på nuværende tidspunkt et formaliseret samarbejde mellem alle uddannelsesinstitutionerne.
- Vi har endvidere bekymringer omkring de i lovforslaget beskrevne uddannelsesudvalg (§ 18). Udvalgene varetager arbejdsopgaver, som vi mener, at de på ingen måde er i stand til løfte. Udformning af studieordninger kræver indgående kendskab til den enkelte uddannelsesinstitutionens struktur og rammer for undervisning. Vi mener, at de bliver et unødigt administrativt led i processen, og at studierådene sagtens vil kunne løfte de beskrevne opgaver.
- Desuden mener vi, at det er betænkeligt, hvor vag beskrivelsen er af rammerne for nedsættelse af eventuelle faglige udvalg, studieråd, fakulteter, uddannelsesudvalg eller tilsvarende enheder.
- MVU-Netværket ser ingen grund til, at formuleringerne omkring ansvaret for oprettelse af DSR'erne (§ 19) udvandes i forhold til CVU lovgivningen. Det bør være op til professionshøjskolerne at sikre, at der bliver oprettet DSR'er, der kan favne alle uddannelserne - også de små uddannelser, som ikke nødvendigvis er organiseret på nuværende tidspunkt. Herudover vil der i nogle dele af landet være store økonomiske omkostninger for studerende ved at deltage i DSR arbejde på grund af geografiske placeringer af uddannelsesinstitutioner under samme professionshøjskole. På baggrund af dette, mener vi, at der bør tilbydes fri rejse for mødeaktivitet for aktive DSR-repræsentanter. Ligeså skal der også defineres et økonomisk råderum for DSR'erne, samt stilles lokaler og faciliteter til rådighed.

Sikring af grunduddannelserne

Sikring af grunduddannelsernes økonomi

- Når bestyrelserne sidder med det fulde økonomiske ansvar (§ 12 p.5), er det vigtigt, at der sikres en fast og på ingen måde ringere finansiering af de nuværende grunduddannelser og deres uddannelsesinstitutioner. I forlængelse af dette bør uddannelsesinstitutioner have frie økonomiske rammer til at løse de opgaver, som der er ved driften af den enkelte uddannelsesinstitution.

Kvalitativt løft af grunduddannelserne

- MVU-Netværket mener, at den eneste måde at sikre en holdbar professionshøjskolestruktur på er, at de studerende oplever at professionshøjskolerne ikke blot bliver et administrativt projekt, men en reel faglig forbedring af uddannelserne. Derfor skal de studerende inddrages i højskolernes udviklingsarbejde, videnscentre, forskningsprogrammer og skabelsen af viden i forhold til professioner og praksis (§ 5 og punkt 1 i bemærkningerne til lovforslaget), gennem dette vil de studerende opleve et medejerskab af Professionshøjskolerne, uddannelsesinstitutionerne og udviklingen af professionerne.

Tværfaglighed

- Det er klart, at der i professionshøjskoletanken ligger nogle muligheder for et formaliseret tværfagligt samarbejde, som åbner muligheder for udvikling af indholdet i de forskellige uddannelser inden for den enkelte professionshøjskole. Der må dog ikke herske tvivl om, at vi ønsker at dette tværfaglige samarbejde skal ske i forlængelse af de eksisterende uddannelser og ikke på bekostning af uddannelserne.

Styrkelse af den lokale forankring

- I forbindelse med indsatsen mod frafald og manglende søgning på de nuværende professionsuddannelser ser vi det som en tvingende nødvendighed, at den lokale forankring af uddannelser styrkes. Vi er derfor glade for, at der (§ 4 og 5) beskrives, at professionshøjskolerne skal dække hele regionen og nå ud til selv udkantsområderne. Vi ser det ikke som hensigtsmæssigt at overveje lukning af udkantsinstitutionerne, da disse spiller en essentiel rolle for lokalområdernes mulighed for at fastholde arbejdskraft og for at kunne tilbyde mulighed for efter- videreuddannelse.

**Sygeplejestuderendes Landssammenslutning
Pædagogstuderendes Landssammenslutning
Danske Studerendes Fællesråd
Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende
Lærerstuderendes Landskreds**

Oplæg til Folketingets Uddannelsespolitiske udvalgs møde om**Flerfaglige Professionshøjskoler.**

Teknisk Landsforbunds primære uddannelses niveau er de korte videregående uddannelser på det tekniske og merkantile område. Vi har i dag enkelte uddannelser på MVU niveau (bygningskonstruktør og industriel designer og teater...), men størstedelen uddannes på KVU niveau.

Før man går ind i diskussionen om fremtidens institutionsstrukturer, er det vigtigt at gøre en meget kort historisk status:

De korte videregående uddannelser blev reformeret/revideret i 1998, med start år 2000.

Efter Teknisk Landsforbunds opfattelse kan vi efter 6 års aktivitet konstatere følgende:

1. Tilgangen til de merkantile og især nogle tekniske uddannelser er faldet. Mange virksomheder efterspørger flere studerende med en EUD uddannelse som baggrund.
2. Teknolog-titlen er aldrig slået igennem – virksomheder søger stadig efter teknikere i jobannoncerne.
3. De daværende videregående teknikeruddannelser blev i mange tilfælde med opbakning fra parterne slået sammen til de nye bredere teknolog-uddannelser. Det viste sig imidlertid hurtigt, at mange virksomheder mente, at der ikke var rigtigt behov de nye uddannelser, bl.a. fordi de ikke ramte en klar jobprofil. Dette forhold er blevet rettet noget op med den seneste revision.
4. De korte videregående uddannelser er blevet spredt på for mange skoler med for små undervisningsmæssigt – faglige miljøer.
5. Endelig har de erhvervsakademier, som udbyder KVU kun langsom fundet deres fysiske form – (de startede i et undervisningslokale hos elektromekanikerne, men efterhånden – efter 5-6 år – har de fået deres egne bygninger adskilt fra EUD og anden undervisning – de er blevet synlige også bygningsmæssigt.)

Generelt kan vi derfor konkludere, at

- a. det faglige niveau ikke har ramt plet
- b. at uddannelserne er for usynlige

- c. samt at undervisningen kunne optimeres ved dannelsen af relevante undervisningsmæssige miljøer.

På den baggrund er det derfor vigtigt at den fremtidige institutionsstruktur understøtter en positiv udvikling for de tekniske og merkantile KVU uddannelser, herunder gør dem meget mere synlige i uddannelsesbilledet og for aftagervirksomhederne.

Globaliseringsrådets fastslår, at der generelt set skal ske en opkvalificering af den danske arbejdsstyrke. Teknologerne er en del af og en vigtig brik i den fremtidige erhvervsstruktur. Teknologens job på arbejdsmarkedet er så at sige at omsætte teori til praksis. Sker dette ikke forsvinder alt for mange af de innovative tanker. De kommer ikke i spil.

I den sammenhæng skal vi sikre, at uddannelserne højnes på den rigtige måde. Vi skal derfor sikre, at uddannelse og job matcher hinanden. Og kan en KVU varetage 75 % af ingeniøren arbejde, så er der ingen grund til at uddanne ingeniører til disse job.

En reform af uddannelsesstrukturen og uddannelsesinstitutionerne skal derfor - set fra TL's synspunkt - udføres på en sådan måde, at dette niveau styrkes væsentligt.

Hvordan gøres dette så bedst?

Faglighed.

For det første gælder det om at styrke /udvikle fagligheden i de tekniske og merkantile uddannelser. Erfaringen sagde os, at hvis de tekniske og merkantile uddannelser ikke har volumen på de uddannelsesinstitutioner, hvor de er, kan de ikke markedsføres og de mister ressourcer i forhold til hvad der skal til for at opretholde en troværdig uddannelse..

For det andet viser erfaringen, at undervisningsmiljøerne for det tekniske og merkantile ikke må være for små. For små miljøer forsvinder i den store mængde , det siger erfaringen fra flere KVU uddannelser.

For det tredje viser efterspørgslen fra det private arbejdsmarked, at uddannelserne skal være meget præcist rettet mod disse behov, ellers daler interessen drastisk.

Det er altså meget vigtigt at sætte de enkelte uddannelses faglighed i centrum.

Synlighed

Med ændringen fra de kendte teknikeruddannelser til de nye teknolog-uddannelser forsvandt samtidig uddannelsernes identitet. Ingen kunne rigtig genkende dem mere.

Til den fremtidige rekruttering til uddannelserne er det derfor vigtigt at de er

- a. synlige for de studerende, både de, der kommer ad den gymnasiale vej, og – og måske især – de, der kommer ad håndværksvejen.
- b. synlige for aftagervirksomhederne, som skal kunne se de tekniske og merkantile teknologer som personer til bestemte job i virksomheden,
- c. og endelig skal de være synlige i det samlede uddannelsessystem, således at man tydeligt kan se den røde tråd i uddannelsesbilledet. Det er altså vigtigt at sætte synligheden i centrum.

Højere kvalitet.

Der er behov for at øge antallet af studerende i uddannelserne og for at sikre en høj beskæftigelsesgrad; det betyder at det er vigtigt at kvaliteten skærpes. Dette gøres blandt andet ved at undervisningsmiljøerne styrkes, dvs. at uddannelser ikke må ligge alene på institutioner, at de ikke må ligge på mastodontinstitutioner, hvor de er i risiko for helt at forsvinde. Der skal endvidere være tværfaglige miljøer, så man kan berige hinanden.

Det er vigtigt at sætte kvaliteten er i centrum.

Det er Teknisk Landsforbunds opfattelse, at for at opnå disse ting, er de store fælles uddannelses-institutioner, der dækker både privat og offentlig uddannelse, ikke vejen frem.

Vejen frem er det modsatte:

Nemlig at sikre, at de teknisk og merkantile uddannelser styrkes, hvilket allerbedst gøres ved at udvikle kompetence uddannelsesmiljøer på et antal erhvervsakademier med så mange forskellige korte videregående uddannelser som muligt indenfor samme institution.

Det vil sikre tværfaglige studiemiljøer.

5. marts 2007

Professionshøjskoler

Med dette indlæg ønsker Landssammenslutningen af Handelsskoleelever (LH) at redegøre for sine holdninger til de fremtidige strukturer i professionshøjskolesystemet. Da LH repræsenterer eleverne på HHX og HG spiller konsekvenserne for ungdomsuddannelserne naturligvis en stor rolle for LH når strukturerne for de nye professionshøjskoler skal laves.

Partnerskabsmodel

Overordnet ser LH store muligheder i professionshøjskolerne. LH mener dog ikke det er hensigtsmæssigt direkte at fusionere Akademiskolerne og/eller erhvervsskolerne med professionshøjskolerne, men ser i stedet udviklingsmuligheder i samarbejde mellem professionshøjskoler, erhvervsakademier og universiteter.

En fusion vil skabe enorme institutioner og professionsbachelorerne vil ikke længere have det elever primære fokus, da elever på ungdomsuddannelserne vil fylde meget. Den forskel der er i uddannelserne ser vi som meget stor, og mener ikke det optimale miljø vil blive skabt i en sådan institution.

LH ser dog gode muligheder i at erhvervsakademierne fortsat udbyder KVVU'er, da det er en meget integreret del af skolerne og på handelsskolerne bl.a. betyder at nogle lærere underviser på både HHX og KVVU.

Den mest optimale model er efter LH's mening at skabe et samarbejde mellem erhvervsskolerne, erhvervsakademierne, professionshøjskolerne og universiteterne om at udvikle de eksisterende uddannelser, men samtidig også at udvikle nye uddannelser. Ved at danne et partnerskab ser LH store muligheder i at udnytte de forskellige erfaringer og den viden der er indenfor både de mere erhvervsrettede uddannelser samt uddannelserne rettet mod forskning og på den måde opnå en synergieffekt. Et eksempel på samarbejdet kan være at udvikle professionsbachelorer indenfor det merkantile område, hvor der på nuværende tidspunkt ikke findes MVU'er.

En sådan model vil også sikre fortsat fokus på ungdomsuddannelserne, idet de fortsat vil være selvstændige institutioner. Det er vigtigt for LH at denne model både er god for ungdomsuddannelserne, men samtidig også professionshøjskolerne.

Derudover mener LH det er vigtigt at understrege at der skal være sammenhæng i uddannelserne. Med det mener vi at det skal være muligt at bygge videre på sin uddannelse uden at skulle gennem det samme stof en gang til. Uddannelserne skal altså tilrettelægges så der kan være forskellige veje til at nå samme resultat, uden at skulle opleve gentagelser. Derudover må man på intet tidspunkt kunne støde på blindgyder. Det skal samarbejdet være med til at sørge for.

Andre modeller:

Efter at have præsenteret den bedste struktur efter LH's mening, så følger hermed korte kommentarer til de seks foreslåede modeller fra det udsendte baggrundsmateriale:

Fusion:

Med udgangspunkt i ovenstående mener LH ikke at der skal være tale om deciderede fusioner, men i stedet samarbejde mellem institutionerne. Hermed bevares fokus på de forskellige uddannelsesområder.

Partnerskab:

Netop denne model har LH arbejdet videre med i det ovenstående.

Selvstændig vækst:

Med oprettelsen af professionshøjskolerne samler man alle MVU'erne, og LH mener derfor det er her udviklingen af de nye professionsbachelorer skal være. Akademierhvervsskolerne skal fortsat have fokus på ungdomsuddannelserne samt KVU'erne.

Akademimodellen:

LH ser fortsat muligheder i at erhvervsakademierne hører sammen med erhvervsskolerne, og tager også med i overvejelserne at erhvervsakademierne er en del af skolernes struktur. På mange skoler er KVU sektionerne ikke selvstændigt udskilt fra resten af organisationen, men er i stedet en integreret del. Det betyder blandt andet at nogle lærere underviser både på HHX og KVU, og dermed vil det ikke være hensigtsmæssigt at løsrive erhvervsakademiet fra erhvervsskolerne.

Rent snit modellen:

Med udgangspunkt i ovenstående mener LH ikke at erhvervsakademierne skal afvikles og KVU flyttes til professionshøjskolerne.

Universitetsmodellen:

LH ser gode muligheder i et partnerskab med universiteterne, samtidig med partnerskaber med erhvervsskolerne og erhvervsakademierne.

Eventuelle spørgsmål eller kommentarer er altid velkomne til undertegnede på mobil: 30 23 55 22 eller mail: tg@handelselever.dk

Venlig hilsen

Thomas Gloy

Formand for Landssammenslutningen af Handelsskoleelever (LH)

Oplæg til høring om flerfaglige professionshøjskoler Ved direktør Eva Hofman-Bang, CPH WEST

Hvordan fjernes barrierer mellem KVV, MVU og LVU samt barrierer for efter- og videreuddannelse for dimittender med en KVV, MVU eller LVU?

Udgangspunktet for nedenstående skriftlige oplæg til høringen om flerfaglige professionshøjskoler er deltagelse i Globaliseringsrådets arbejde, samt praktisk erfaring og aktiv medvirken på CPH WEST til realiseringen af målet om uddannelser i verdensklasse, hvor 50 % af en årgang skal have en videregående uddannelse.

CPH WEST er en erhvervsrettet uddannelsesinstitution, som har sit væsentlige virke på erhvervsuddannelsesområdet, det gymnasiale område, samt voksen og efteruddannelsesområdet, sidstnævnte især med fokus på ledelse inden for erhvervslivet. Institutionen har siden den seneste reform af KVV området ikke udbudt KVV.

Det er særdeles positivt, at der er indgået en politisk aftale om oprettelse af et antal flerfaglige og regionale professionshøjskoler, der skal udbyde og udvikle praksisnære videregående uddannelser og efter- og videreuddannelser, der på et internationalt fagligt niveau imødekommer behovet for kvalificeret arbejdskraft i såvel den private som den offentlige sektor.

Allerede ved drøftelsen af professionshøjskoler i Globaliseringsrådet udtrykte jeg bekymring for, hvor vidt det ville tage megen tid og kræve mange ressourcer – også fra de berørte uddannelsesinstitutioner – at få etableret sådanne højskoler. Det er særdeles glædeligt, at der nu er kommet en model for etableringen. Alt tyder på, at højskolerne vil blive endog meget stærke uddannelsesmiljøer, der i kraft af akkrediteringskrav vil kunne bære kvalitetsuddannelser.

Der er dog stadig grund til at nære overordentlig stor bekymring for, hvor vidt de erhvervsrettede uddannelser vil få tilstrækkelig fokus og udviklingsmuligheder i professionshøjskolerne – et synspunkt jeg deler med flere af arbejdsmarkedets organisationer, og som jeg også gav klart udtryk for i debatten i Globaliseringsrådet.

Imidlertid bliver det også afgørende for, om det kan lykkes at fjerne barriererne mellem KVV, MVU og LVU uddannelserne, samt barriererne for efter- og videreuddannelse af dimittenderne, at der etableres en fornuftig snitflade mellem professionshøjskolerne og erhvervsakademierne.

I bilag 201 fra Uddannelsesudvalget er angivet 6 modeller.

- a. **Fusion** er den oplagte mulighed for at sørge for, at de erhvervsrettede uddannelser kommer med i professionshøjskolerne. Men det er helt afgørende, at de tildes samme plads og rolle som de øvrige uddannelsesudbydere i højskolen. Det er erfaringen fra samarbejdsmodeller i den nuværende struktur, at dette ikke let lader sig gøre, hvis man ikke udbyder uddannelser på samme niveau. Derfor er det vigtigt, at de få meget stærke erhvervsskoler får professionsbachelorniveau, så de kan indgå i fusionerne på samme niveau som de øvrige institutioner. Ulempen i modellen er, at de erhvervsrettede ungdomsuddannelser risikerer at blive taberne i spillet. Fokus bliver let rettet mod højeste uddannelsesniveau, og ressourcerne følger som bekendt ofte opmærksomheden.

- b. **Partnerskab** er en model, som flere merkantile erhvervsskoler tilsyneladende ønsker sig. Umiddelbart kan den tilgodese mulighederne for samarbejde med professionshøjskolerne. Til gengæld rummer den alle muligheder for de samarbejdsproblemer, som mange af erhvervsakademierne har været præget af, fordi organisationen ikke var ordentligt på plads og bæredygtig. Også her er det afgørende, at stærke erhvervsskoler får professionsbachelorniveau. Nogen langtidsholdbar model tror jeg dog ikke partnerskab er.
- c. **Selvstændig vækst** er den rigtige løsning, hvis man ønsker institutioner, hvor de teknisk/merkantile kompetencer kan udvikle sig optimalt, gerne i samspil – dels horisontalt gennem udvikling af nye, tværgående uddannelser, dels vertikalt i forlængelse af ungdomsuddannelserne. Det sidste aspekt synes overset i det materiale, der er sendt ud i forbindelse med høringen, men er blevet fremhævet tydeligt i debatten især af erhvervslivets organisationer og repræsentanter. Det er afgørende for landets konkurrencekraft og sammenhængskraft, at der også er "hul igennem" fra f.eks. erhvervsuddannelserne til de korte og mellemlange videregående uddannelser, ikke mindst på det tekniske område, hvor erhvervsfolk giver udtryk for efterspørgsel efter ingeniører med håndværksmæssig baggrund. Det vil model c være den bedste til at understøtte, og en model, der understreger muligheden for direkte overgang til videregående uddannelse vil derudover være med til at understøtte erhvervsuddannelsernes anseelse – en sidegevinst, der er særdeles ønskelig.

Vigtigt er det dog at understrege, at en helt parallel udvikling på akademiskole og professionshøjskole i samme geografiske område med næsten ensartede uddannelser på samme niveau (bachelor) kan medføre udtynding og derfor kvalitetsfald.

- d. **Akademimodellen** vil medføre, at sammenhængen i de erhvervsrettede uddannelser (fra EUD til bachelor) for alvor vil blive modarbejdet af institutionsstrukturen. Desuden bør man være opmærksom på problemer i forbindelse med erhvervsrettet efteruddannelse. Løsriver man KVVU-delen helt fra erhvervsskolerne, kan det blive vanskeligt at fastholde den nødvendige kvalitet og lærerstab til at forestå efteruddannelsen på det tilsvarende niveau. Det er en problemstilling, vi kender til på CPH WEST, hvor vi ved den seneste reform angiveligt af geografiske grunde mistede KVVU, men alligevel skulle varetage efteruddannelsesforpligtelsen.
- e. **Det rene snit** forstærker blot ovenstående problemstilling. Det samme gælder model d.

Som nævnt er det fuldstændig afgørende, at man sikrer vækstlaget på det teknisk merkantile område og understøtter det via en adækvat institutionsstruktur. Desuden vil institutionsstrukturen have betydning for, om man får fjernet de aktuelle barrierer mellem uddannelsesniveauerne og på efteruddannelsesområdet.

Først og fremmest er det vigtigt at fastholde det praksisrelaterede og erfaringsbaserede aspekt i de erhvervsrettede uddannelser som en styrke, der skal understøttes og fastholdes også på det videregående niveau. Den tætte erhvervslivskontakt bør bevares og udbygges i uddannelserne.

Især på det merkantile område skal der sættes ind for at løse de meritproblemer, der belaster områdets uddannelser. Der findes pt. ikke merkantil MVU, hvorfor vejen videre frem går direkte over i forskningsbaserede uddannelser med ufuldstændig merit til følge. Man bør forebygge unødige ekstrauddannelser ved at sørge for udvikling på MVU området og via institutionsstrukturen. Lettest ved at lade de stærke erhvervsskoler udbyde en professionsbacheloruddannelse, som direkte "bygger ovenpå". Volumen kan sikres gennem optag fra de omliggende akademiskoler uden overbygning.

Problemet med overgang fra det praksisrelaterede til det forskningsbaserede slipper man ikke for ved overgang fra MVU til LVU. Derfor vil det normalt være diplom- og

masteruddannelser, der er relevante i den sammenhæng. Problemet er dog løst f.eks. på DTU, hvor der er lavet en velfungerende overgang mellem diplomingeniør og civilingeniør, som ikke så få studerende benytter sig af.

Set i en international sammenhæng burde man måske overveje helt at fjerne KVVU niveauet, som meget få lande opererer med. Imidlertid vil jeg advare imod det ud fra de erfaringer, vi har gjort os på CPH WEST i forbindelse med den seneste reform af KVVU og det tilsvarende efteruddannelsesområde.

Gennem mange år var merkonomuddannelsen den mulighed, erhvervsuddannede og faktisk også mennesker med mellemlange uddannelser anvendte for at dygtiggøre sig inden for det merkantile område f.eks. stillet over for første lederjob eller start af egen virksomhed.

Dette niveau blev opgivet til fordel for en langt mere teoretisk akademiuddannelse, og diplomlederuddannelsen på næste trin blev samtidig fjernet fra erhvervsskolerne, gjort teoretisk tungere og flyttet over på CVU'erne. Herved opnåede man desværre, at en stor gruppe ikke mere får uddannelse inden for det merkantile område. Udviklingen dokumenteres tydeligt gennem den særdeles svage rekruttering til akademiuddannelserne på erhvervsskolerne, og genindførelsen af merkonomtitlen har ikke afhjulpet dette, fordi fagmodulerne fortsat er på det "nye" teoretiske niveau. Flere af erhvervslivets repræsentanter og organisationer har givet udtryk for, at de er enige med mig i denne vurdering.

Således vil jeg understrege vigtigheden af,

- at der er horisontal sammenhæng i uddannelsessystemet,
- at der er vertikal sammenhæng i uddannelsessystemet,
- at der er direkte overgang fra erhvervsuddannelsesniveau til både det ordinære og det parallelle uddannelsessystem (efter- og videreuddannelse),
- at fokus fastholdes på de erhvervsrettede merkantile og tekniske uddannelser i den nye institutionsstruktur

Det er vigtigt at fastholde både konkurrencekraft og sammenhængskraft.

Med venlig hilsen

Eva Hofman-Bang
Direktør

CPH WEST
Uddannelsescenter København Vest
Ishøj d. 8. marts 2007

Den 5. marts 2007.

Oplæg til høring om flerfaglige professionshøjskoler

Niels Brock fremsender hermed et kort, skriftligt oplæg til ovenstående høring og vil i nærværende notat forholde sig til de to centrale spørgsmål, som er opstillet i forbindelse med høringen den 13. marts 2007.

1. Hvordan fjernes barriererne mellem KVV/MVV/LVV samt efter- og videreuddannelse for dimittender med en KVV, MVV eller LVV?
2. Hvilke institutionelle strukturer/modeller vil være hensigtsmæssige for at understøtte skabelsen af nye professionsbaserede og udvikling af kendte professionsbaserede uddannelser?

Uddannelser i verdensklasse fordrer, at de nuværende erhvervsrettede uddannelser konstant udvikles. Niels Brock har gennem over 125 år leveret erhvervsrettede uddannelser i Danmark, og i snart 10 år succesfuldt eksporteret uddannelsessystemer til blandt andet Kina. Det giver en god markedsfølelse for hvad der efterspørges og et solidt udgangspunkt deltagelse i den kontinuerlige værdiinnovation af uddannelserne.

Niels Brocks hovedsynspunkt er, at der fortsat skal være stærke uddannelsesinstitutioner, der kan servicere det private arbejdsmarked. Det er bydende nødvendigt, at professionshøjskolerne vil det erhvervsrettede – uanset hvilken struktur erhvervsakademierne kommer til at indgå i. Danske virksomheder har brug for erhvervsrettede kompetencer på videregående niveau. Mange steder i verden er bacheloruddannelser naturlige og kendte i landenes erhvervsliv. Merkantile mellemlange uddannelser vil også her i landet kunne bidrage til at tilføre erhvervslivet et enormt vækstpotentiale.

Niels Brock bidrager gerne i realiseringen af regeringens målsætning om at 50 % af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse i 2015. Vi tror på, at dette mål har de bedste muligheder for at realiseres via værdiinnovation, hvor der skabes helt nye uddannelser på et, indenfor området, nyt niveau. Mere af det samme, plejer aldrig at være en god løsning. Det er gennem etablering af nye MVV-uddannelser rettet mod dansk erhvervsliv, at vi har mulighed for at tilføre vores erhvervsliv nye kompetencer, som er afgørende for, at vi på længere sigt vil kunne fastholde vores position internationalt.

1. Hvordan fjernes barriererne mellem KVV/MVV/LVV samt efter- og videreuddannelse for dimittender med en KVV, MVV eller LVV?

Det er helt nødvendigt at understrege, at der er stor forskel på *erhvervsrettede* videregående uddannelser og *akademiske* videregående uddannelser. Denne forskel skal tydeliggøres, og de professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser skal i langt højere grad synliggøre denne forskel og synliggøre de styrker, der er i relevante, aktuelle og praksisrelaterede uddannelser.

De erhvervsrettede videregående uddannelser - de korte videregående uddannelser - har det store problem, at uddannelsesniveaet (2-årige videregående uddannelser) ikke er internationalt anerkendt. Det giver store problemer med hensyn til at få udlændinge til at forstå, hvad KVVU er, og derfor er det vanskeligt at gøre KVVU-uddannelserne attraktive for udlændinge. Et andet problem med KVVU er, at der ikke er umiddelbar videreuddannelsesmulighed. Og endelig er det et problem, at det praksisrettede gradvist er kommet til at fylde mindre og mindre i uddannelserne.

Videreuddannelse af dimittender fra de merkantile KVVU'er foregår helt overvejende på LVU-institutioner, idet der stort set ikke findes merkantilt rettede MVU'er. Niels Brock udbyder og gennemfører selv en bacheloruddannelse i samarbejde med det engelske universitet, De Montfort University. Her opnår dimittenderne fuld merit for deres KVVU, mens situationen er en helt anden, hvis dimittenderne ønsker at videreuddanne sig på et dansk universitet. Mest oplagt er naturligvis handelshøjskolerne, og her får dimittenderne maksimalt merit for 1½ år af deres 2-årige uddannelse, og kun for uddannelser, som det er lykkedes erhvervsakademierne at forhandle meritaftaler på.

Barriererne fjernes ved at

- give stærke¹ erhvervsakademier/erhvervsskoler retten til at udbyde professionsbacheloruddannelser, således at KVVU-niveaet får karakter af en afstigningsmulighed
- sikre fuld merit fra professionsbachelor til relevant kandidatuddannelse (mindre magt til studienævn m.m.?)
- Undervisningsministeriet stiller krav om udvikling af uddannelser, der går på tværs af offentligt og privat eksempelvis "Lean i sygehussektoren" og "Logistik i sygeplejen"

2. Hvilke institutionelle strukturer/modeller vil være hensigtsmæssige for at understøtte skabelsen af nye professionsbaserede - og udvikling af kendte professionsbaserede uddannelser?

Udgangspunktet her er pressemeddelelsen af 2. marts, og de 6 modeller, som er listet i baggrundsnotatet:

- A: Fusion
- B: Partnerskab
- C: Selvstændig vækst
- D: Akademimodellen
- E: Rent snit
- F: Professionshøjskole samarbejde med Universitet

A: Fusion

Ud fra en nationaløkonomisk betragtning er fusionerne den rigtige vej at gå, når man ønsker flerfaglige professionshøjskoler, der har stor fokus på uddannelser rettet mod krydsfeltet mellem den offentlige og den private sektor. Ved etablering af sådanne fusioner er ligeværdighed mellem de deltagende institutioner imidlertid bydende nødvendig. Ligesom forretningsorientering og en stærk professionel bestyrelse med erfaring for virksomhedsdrift er et must.

B: Partnerskabsaftale

I den foreliggende situation kan indgåelse af partnerskabsaftaler være en mulig overgangsløsning frem mod realiseringen af visionen om reelle flerfaglige professionshøjskoler indeholdende også tekniske og merkantile uddannelser.

---

¹ akkreditering bør ligge til grund for retten til at udbyde MVU-uddannelser

Folketingets Uddannelsesudvalg
Folketinget
Christiansborg
København K

København, den 5. marts 2007

Høringen om flerfaglige professionshøjskoler den 13. marts 2007

FUHU har ønsket at imødekomme opfordringen til at bidrage med et skriftligt oplæg til Udvalgets høring den 13. marts, der vedlægges her.

FUHU finder, at det er glædeligt, at den indgåede aftale mellem partierne fastholder, at der skal findes en løsning for, hvorledes de erhvervsrettede uddannelser kan styrkes, og for at der etableres det nødvendige faglige vækstlag.

Aftalen giver altså forhåbninger om, at det fortsat vil lykkes

- at der sikres den styrkelse af de erhvervsrettede uddannelser, der er stærk brug for i lyset af globaliseringen
- at der kommer et stærkt vækstlag på plads, der kan sikre et godt fagligt grundlag for de erhvervsrettede områder, dvs. de merkantile, tekniske og IT, samt fødevare og jordbrugsområderne
- at der i regionerne udvikles institutioner på professionshøjskoleniveau, der sikrer et udbud af erhvervsrettede uddannelser på professionsbachelorniveau
- at der gennemføres en reform, der vil styrke KVU og MVU, og som vil sikre en hensigtsmæssig sammenhæng mellem disse uddannelser
- at der vil blive allokeret de nødvendige ressourcer til udvikling af erhvervsrettede uddannelser, til det nødvendige kompetenceløft og til udviklingen af et stærkt vidennetværk med forskningsmiljøer og brugere/kunder

Det glæder os, at FUHU er blevet opfordret til at deltage med et indlæg ved høringen, og vi ser frem til en konstruktiv dialog den 13.

Mange hilsener

Martin Lauth

København, den 5. marts 2007

Høringen om flerfaglige professionshøjskoler

Oplæg til høringen fra FUHU.

Visionerne om etableringen af flerfaglige professionshøjskoler blev i sin tid modtaget godt i Globaliseringsrådet, ligesom MVU- og Erhvervsakademirådet – og dermed en meget bred kreds af organisationer og skoler – meddelte Undervisningsministeren, at de så positivt på overvejelserne.

Baggrunden for Globaliseringsrådets anbefalinger var såvel et ønske om at styrke CVU-sektoren gennem en strukturtilpasning som et ønske om at fremme erhvervslivets konkurrencekraft gennem et styrket uddannelsesudbud.

Det sidste kom klart til udtryk i den afsluttende publikation, Fremgang, Fornyelse og Tryghed, fra april 2006, hvori det bl.a. hed (p. 56 – 57):

- Professionshøjskolerne skal styrke udbuddet af professionsbachelor uddannelser, **især uddannelser rettet mod det tekniske og merkantile område,**
- Der skal udvikles nye professions- og praksisrettede uddannelser, **som især retter sig imod det private erhvervsliv.** (Mine fremhævelser).

I løbet af det seneste år, er mange organisationer og uddannelsesinstitutioner, der oprindeligt delte visionerne, blevet mere og mere forbeholdende over for tanken om flerfaglige professionshøjskoler. Medvirkende hertil har givetvis været:

- at den høje prioritering af, at de erhvervsrettede uddannelser skulle styrkes, er trådt mere og mere i baggrunden
- at processen har fået voksende fokus på de eksisterende CVU'er til trods for, at de helt overvejende er rettet mod alene den offentlige sektor, og
- at hensynet til erhvervslivets behov i det hele taget ikke har været særligt synlige i udmøntningen af strategien

Det er derfor glædeligt, at det ser ud til, at "Aftale om professionshøjskoler for videregående uddannelser" fastholder, at der skal findes en løsning for, hvorledes de erhvervsrettede uddannelser skal styrkes. Globaliseringen lægger ikke mindst et voldsomt pres på erhvervslivet, og en styrkelse af de erhvervsrettede uddannelser er et væsentligt bidrag til en forbedring af virksomhedernes konkurrencekraft.

Etableringen af det nødvendige vækstlag

Der er bred enighed om, at der skal etableres et vækstlag, der kan sikre det faglige grundlag for at udvikle og udbyde uddannelser inden for de erhvervsrettede områder, dvs. de tekniske, merkantile og IT, samt fødevarer og jordbrugsfaglige områder. I dag er der som bekendt ganske få CVU'er, der har kompetencer inden for disse fagområder, nemlig Ingeniørhøjskolerne og Den Grafiske Højskole, samt i nogen grad Forvaltningshøjskolen og Suhrs Seminarium.

Det fremgår også af forligsteksten, at der er enighed om, at erhvervsakademier/erhvervsskoler, der i væsentligt omfang udbyder korte videregående uddannelser, med fordel kan være med til at danne dette vækstlag. FUUH kan tilslutte sig dette, at det vil være en hensigtsmæssig løsning.

Der er i forliget skitseret tre muligheder:

- a. Fusion. Erhvervsakademi/erhvervsskoler fusionerer med professionshøjskole
- b. Partnerskab. Erhvervsakademi/erhvervsskoler etablerer tæt samarbejde med professionshøjskole, (der altså har licensen til uddannelserne)
- c. Selvstændig vækst. Erhvervsakademi/erhvervsskoler skal have mulighed for selv at udbyde MVU (have licensen) i samarbejde med en professionshøjskole.

I oplægget til høringen er der præsenteret tre modeller mere:

- d. Akademimodellen. Akademiuddannelserne løsrives fra erhvervsskolerne og samles i en selvstændig institution.
- e. Rent snit modellen. KVVU flyttes fra erhvervsakademierne til professionshøjskolerne
- f. Universitetsmodellen. En professionshøjskole (eller erhvervsakademi?) indgår samarbejde/partnerskab med et universitet.

Det er umiddelbart enkelt at tage stilling til d. Akademimodellen: Den er ikke hensigtsmæssig. Det er tvivlsomt, at der vil kunne skabes tilstrækkeligt stærke faglige miljøer, ligesom det ikke er hensigtsmæssigt med endnu en særlig institutionstype.

Det er sandsynligt, at "Universitetsmodellen", kan blive foretrukket af flere skoler og organisationer frem for fusionsmodellen, hvis de bliver tvunget til at vælge. Den vertikale videndeling og den faglige synergi, der derved opnås, vil af nogle blive betragtet som vigtigere end de tværfaglige fordele mv. i multifaglige professionshøjskoler, hvis valget kommer til at stå mellem disse to modeller. Universitetsmodellen er imidlertid uhensigtsmæssig, idet den vil være i modstrid med ønsket om udviklingen af en stærk, professions- og praksisbaseret sektor ved siden af de forskningsbaserede universiteter.

"Rente snit" modellen er heller ikke hensigtsmæssig som den generelle løsning i første omgang. Det vil være tvivlsomt, at der derved skabes et tilstrækkeligt stærkt vækstlag og fagligt miljø i de i øvrigt offentligt rettede professionshøjskoler, og der vil samtidig være en risiko for, at uddannelserne ikke får den nødvendige opmærksomhed og prioritering i miljøet på professionshøjskolen. Desuden fjernes grundlaget for udbudet af VVU derved fra akademiskolerne, ligesom afgangsvæjen fra EUD bliver vanskeligere.

Den model, der givetvis indeholder de største muligheder for at sikre den ønskede styrkelse af de erhvervsrettede videregående uddannelser, herunder også efter- og videreuddannelserne, vil formentligt være "Selvstændig vækst", - især hvis den kombineres af klare udmeldinger om den videre udvikling. Den vil sikre et grundlag for udviklingen af flerfaglige professionshøjskoler, der dækker de erhvervsrettede områder: De merkantile, tekniske og IT, samt fødevarer og jordbrugsområder.

Udmeldingerne bør gøre det klart,

- at der er tale om et højt prioriteret politisk mål
- at de erhvervsrettede professionshøjskoler inden for en kortere årrække skal leve op til, at bestemmelserne for professionshøjskoler i det væsentligste finder anvendelse, herunder bl.a.
- at der skal være tale om *flerfaglige* institutioner, der dækker de nævnte erhvervsrettede områder
- at der etableres en enstregen ledelsesstruktur mv.
- at der er krav om akkreditering inden for en nærmere bestemt årrække,
- at der skal etableres et hensigtsmæssigt samarbejde med erhvervsakademierne, jf. nedenfor
- at der skal etableres en stærk og omfattende videndeling med såvel universitetsmiljøer (handelshøjskole- og universitetsmiljøer inden for alle de faglige områder) som virksomheder og andre brugere
- at der skal udvikles et kompetent videntcenter, der fremmer den regionale erhvervsudvikling

Dersom erhvervsakademierne ikke udviser interesse og vilje til at løfte denne opgave, kan det naturligvis komme på tale at overveje "Rent snit modellen".

Det er dog samtidig noget, der taler for, at der evt. arbejdes videre med flere modeller. Det kan således tænkes, at der i nogle regioner vil være interesse for allerede nu at drøfte fusioner mellem erhvervsskoler og offentligt rettede professionshøjskoler, ligesom der kan være akademier og professionshøjskoler, der foretrækker en partnerskabsmodel i første omgang.

Det skal også understreges, at der i det ovenstående er tænkt på de offentligt rettede professionshøjskoler. Det forholder sig naturligvis anderledes for ingeniørhøjskolerne.

De bør sammen med de stærkeste erhvervsakademier danne vækstlaget i flere af de erhvervsrettede professionshøjskoler. For at matche strukturen for de professionshøjskoler, der allerede er under etablering, bør de erhvervsrettede højskoler i øvrigt ligeledes være tilpasset regionsstrukturen.

Der er grund til at lade det indgå i overvejelserne om det videre forløb, at der gør sig en række særlige forhold gældende på de erhvervsrettede områder, der bør tages højde for:

- Der skal udvikles en række nye uddannelser, især på det merkantile område, medens andre skal revideres. Det gælder for såvel grunduddannelserne som efter- og videreuddannelserne.
- Kursus- og efteruddannelsesaktiviteterne har en særlig stor vægt på de erhvervsrettede områder, idet de vil have afgørende betydning for gennemførelsen af det kompetenceløft af brede dele af det danske arbejdsmarked, der er brug for i de kommende år
- Der er behov for et betydeligt løft af kvalifikationer og kvaliteten hos såvel undervisere som for institutionerne som helhed
- Der vil være tale om en betydelig strukturudvikling med fusioner, etableringen af et enstrengt ledelsessystem mv.

Det er derfor nødvendigt at tage højde for et særligt udviklingsforløb og at være opmærksom på, at et vellykket forløb også kræver betydelige ressourcer.

Endelig skal det fremhæves, at det i den kommende lov for professionshøjskoler bør tage højde for fremtidige løsninger, det vil bl.a. sige, dels at erhvervsskoler kan fusionere med professionshøjskoler, dels at der kan etableres erhvervsrettede professionshøjskoler ved siden af de offentligt rettede, dels at disse senere kan fusionere med andre professionshøjskoler.

Styrkelse af erhvervsakademisektoren

I de skitserede principper for den nye lov for mellemlange og korte videregående uddannelser er der lagt op til en række hensigtsmæssige sammenhænge mellem niveauerne.

Det er derfor også både naturligt og hensigtsmæssigt med afklarede sammenhænge på institutionssiden. I modsat fald skabes der en konkurrencesituation, hvor det kan forudses, at professionshøjskolerne vil have en række konkurrencemæssige fordele. Styrkelsen af erhvervsakademisektoren må derfor kobles til løsningen for professionshøjskolerne, og relationerne mellem de to institutionstyper må afklares.

Erhvervsakademierne kan sikre et regionalt udbud af KVU, VVU og andre efter- og videreuddannelsestilbud. Det vil samtidig være hensigtsmæssigt med en afklaring af den regionale arbejdsdeling med professionshøjskolen i regionen, således at der på den ene side undgås en ødelæggende konkurrence mellem institutionerne og på den anden side sikres sammenhængende forløb mellem KVU og MVU.

Hvis der inddrages et antal erhvervsakademier til professionshøjskoler, der svarer til det planlagte antal på sigt, dvs. ca. 8, vil det formentligt være hensigtsmæssigt med ca. et lignende antal erhvervsakademier.

Reform af MVU og KVU uddannelserne

FUHU kan tilslutte sig de hovedlinier for den kommende reform, der fremgår af notatet "Reform af de korte og mellemlange videregående uddannelser".

Vi vil dog henlede opmærksomheden på følgende til den videre behandling:

Ad. 2. Nye fleksible rammer: Det synes nærliggende, at praktik primært tiltænkes studerende, der har en studentereksamen som adgangsgivende eksamen. Studerende med en EUD som grundlag kan have mere brug for tid til at supplere mere boglige discipliner.

Ad. 5. I lyset af internationaliseringen bør der ligeledes åbnes op for, at udenlandske uddannelsesinstitutioners uddannelser kan blive akkrediteret

Ad. 7. Det er uheldigt, at betegnelsen "erhvervsakademiuddannelser" er forbundet med en bestemt institutionstype, erhvervsakademierne. Det er jo nærliggende, at professionshøjskoler også vil komme til at udbyde denne uddannelse.

Det er glimrende, at internationaliseringen så tydeligt bliver fremhævet i den nye lov. Det anbefales, at vigtigheden af at inddrage entreprenørskab i de professionsbaserede uddannelser ligeledes vil komme til at fremgå.

Akkreditering

FUHUs synspunkter er dækket af Erhvervsakademiets notat til Ministeren.

Udmøntning af midler

FUHU finder, at det i drøftelserne af udmøntningen af midler bør indgå,

- at en styrkelse af de erhvervsrettede uddannelser er højt prioriteret
- at der er tale om en udvikling af en række helt nye grunduddannelser og forbedringer af andre

- at efter- og videreuddannelser ligeledes skal forbedres og nyudvikles
- at der er behov for et betydeligt kompetenceløft af medarbejdere og institutioner
- at der skal gennemføres omfattende fusioner og strukturtilpasninger

De erhvervsrettede områder bør derfor sikres betydelige udviklingsmidler.

Fjernelse af barrierer

Hvordan fjernes barrierer mellem forskellige uddannelser er et særskilt tema ved høringen. I det følgende er opsummeret nogle bud herpå. Derudover suppleres med nogle betragtninger vedr. andre barrierer, der efter vores opfattelse med fordel kan tages højde for.

- Sammenhængen mellem ungdomsuddannelserne og KVV/MVV

Det er vigtigt, at der fortsat er to adgangsveje til KVV og – med uddannelsesreformen – til MVV, dels via erhvervsuddannelserne, dels via gymnasiale uddannelser.

Erhvervsakademirådet har udarbejdet en række anbefalinger til, hvorledes adgangen via erhvervsuddannelserne kan styrkes. Der henvises hertil med den tilføjelse, at der ikke kan være tvivl om, at en konstruktion med inddragelse af erhvervsskolerne i vækstlaget vil kunne fremme søgningen via erhvervsuddannelserne, ikke mindst til ingeniøruddannelserne.

Det er også nærliggende at forvente, at en opprioritering af de professionsbaserede uddannelser hos erhvervslivet, organisationer og politikere m.fl. vil kunne skabe større prestige og større søgning for disse uddannelser.

- Sammenhængen KVV og MVV

Den skitserede reform vil give en markant forbedret sammenhæng mellem KVV og MVV.

- Sammenhængen mellem MVV og LVV

Der bør holdes fast i, at MVV er en professionsbaseret uddannelse, der tager sigte på beskæftigelse efter endt uddannelse. Videreuddannelse bør herefter primært ske i videreuddannelsessystemet som diplom- eller masteruddannelser.

Men det bør naturligvis være sådan, at de studerende, der undervejs i studiet bliver klar over, at de har et klart ønske om en kandidatuddannelse, og som har vist tilstrækkelige faglige og metodemæssige kvalifikationer hertil, skal have mulighed for at forsætte på et universitet.

Oftest vil der ikke være saglig begrundelse for fuld merit, idet der kan være behov for supplerende kurser i metodefag og teoretiske fag. I forbindelse hermed kan det være befordrende at tænke i "uddannelsesfamilier", f.eks. merkantile uddannelser, tekniske uddannelser osv., hvor det er mest oplagt at have gode meritadgange.

Det vil uden tvivl fjerne mange barrierer, hvis der under hensyn til ovenstående fastsættes mål og rammebestemmelser om merit i love og bekendtgørelser, således af de generelle principper bliver knæsat fra politisk hold.

En anvendelse af realkompetenceprincipperne på grunduddannelserne vil ligeledes være medvirkende til at fjerne nogle barrierer.

- Adgangen til efter- og videreuddannelse

Principperne i uddannelsessystemet for voksne er grundlæggende ganske hensigtsmæssige, og der er gode muligheder for at supplere grunduddannelser med relevante efter- og videreuddannelser.

Søgningen vil dog utvivlsomt kunne øges gennem en mere fleksibel opbygning af uddannelserne, herunder et større udbud af moduler i korte kurser.

Implementeringen af realkompetencevurderingerne vil i høj grad også kunne reducere barriererne.

Endelig skal det fremhæves, at den stærkt forhøjede brugerbetaling over de senere år, har skabt en betydelig barriere for adgangen til deltidsuddannelserne.

Samfundsmæssigt er deltidsuddannelserne langt billigere end fuldtidsuddannelserne, og de har tillige den samfundsmæssige fordel, at mange tager uddannelserne i deres fritid. Det kan derfor anbefales at tage brugerbetalingen for disse uddannelser op til nærmere overvejelse.

- Andre barrierer

Når der sættes fokus på forskellige barrierer for de korte- og mellemlange videregående uddannelser må det også nævnes, at ressourcerne på flere områder ikke står mål med ambitionerne. Som eksempel kan nævnes:

Ved udviklingen af professionshøjskoler – og vel også ved udviklingen af akademiskoler – lægges der med god grund stor vægt på udviklingen af vidennetværk med dels universitetssektoren, dels virksomheder og andre brugere.

Men udviklingen og udnyttelsen af sådanne vidennetværk til innovation i uddannelser, kurser og rådgivning kræver mange ressourcer og kan på flere måder sidestilles med universiteternes forskningsforpligtelse. Det har hidtil langt fra afspejlet sig i en tildeling af ressourcer, der står i rimeligt forhold hertil.

Afsluttende bemærkninger

Aftalen om professionshøjskoler giver forhåbninger om, at det fortsat vil lykkedes

- at der sikres den styrkelse af de erhvervsrettede uddannelser, der er stærk brug for
- at der kommer et stærkt vækstlag på plads, der kan sikre et godt fagligt grundlag for de erhvervsrettede områder, dvs. de merkantile, tekniske og IT, samt fødevare og jordbrugsområderne
- at der i regionerne udvikles institutioner på professionshøjskoleniveau, der sikrer et udbud af erhvervsrettede uddannelser på professionsbachelorniveau
- at der gennemføres en reform, der vil styrke KVVU og MVU, og som vil sikre en hensigtsmæssig sammenhæng mellem disse uddannelser
- at der vil blive allokeret de nødvendige ressourcer til udvikling af uddannelserne, til det nødvendige kompetenceløft og til udviklingen og udnyttelsen af vidennetværk med forskningsmiljøer og brugere/kunder.

Martin Lauth

Folketingets Uddannelsesudvalg

28. februar 2007

Høring om flerfaglige professionshøjskoler

Synspunkter og erfaringer fra BCE Gruppen - Business Colleges of Excellence

BCE Gruppen er et strategisk partnerskab mellem fire af landets største erhvervsakademiskoler:

- Aalborg Handelsskole
- Århus Købmandsskole
- TietgenSkolen i Odense
- Hillerød Handelsskole – Lyngby Uddannelsescenter.

Gruppen repræsenterer en aktivitet på i alt 14.000 årselever, hvor af 3.300 er på KVU-VVU.

Partnerskabet omfatter fælles kvalitetssikring, it-drift m.v., og BCE Gruppen er samtidig Undervisningsministeriets forum for udvikling af den fremtidige akkrediteringsmodel for KVU-VVU samt flere nye merkantile professionsbachelor- og diplomforløb.

Den aktuelle debat om etablering af flerfaglige professionshøjskoler giver os anledning til at bibringe uddannelsesudvalget følgende synspunkter og erfaringer forud for høringen den 13. marts 2007:

Tænk uddannelser frem for institutioner

De uddannelsespolitiske problemstillinger løses ikke gennem en ændret institutionsstruktur, men gennem en ændret uddannelsesstruktur. I værste fald kan de nye professionshøjskoler føre til en ny fastlåst kassetænkning, hvor uddannelser fører til nye blindgyder eller placeres i ikke-professionelle fagmiljøer.

Tænk også vertikalt

De centrale problemer ligger i den manglende vertikale sammenhæng mellem KVU, MVU og LVU, og de løses ikke alene gennem horisontal flerfaglighed. Barriererne ligger i den nuværende øremærkning af uddannelsesniveauer til institutionstyper, men de kan fjernes gennem ny lovgivning.

Tænk KVU og MVU sammen i professionsfaglige miljøer

Det er især KVU og MVU, der skal bidrage til målsætningen om, at 50 % af en ungdomsårgang får en videregående uddannelse. Her bør de to niveauer indgå i sammenhængende og professionsfaglige uddannelser, som er placeret i de faglige miljøer, der matcher professionen bedst.

Tænk KVU og MVU sammen internationalt

Sammenhængen mellem KVU og MVU er ligeledes en forudsætning for, at det internationale samfund kan forstå og anerkende det for Danmark særegne (men gode) KVU-niveau. Dette har især betydning for de merkantile KVU, der har en stærkt international dimension og en omfattende udveksling af studerende med andre europæiske lande og verdensdele.

Tænk KVU og MVU sammen med de professionsfaglige ungdomsuddannelser

En større overgang fra erhvervsuddannelser til videregående uddannelser kan fremmes af, at uddannelserne er placeret i samme faglige professionsmiljøer. Dette er i dag tilfældet for de merkantile erhvervsuddannelser og KVU, men ikke de merkantile MVU.

Tænk kvalitet og udbud gennem akkreditering

Lad det nye akkrediteringssystem afgøre, hvilke institutioner, der har de bedste forudsætninger for at udbyde hvilke uddannelser – uanset institutionstype. Det vil fremme udviklingen af de faglige miljøer og gøre det interessant for den enkelte institution at sætte kvalitet og professionsfaglighed i fokus.

Tænk partnerskaber og samarbejder frem for fusioner

BCE gruppen er et godt eksempel på, at et partnerskab uden fusion kan give både stordriftsfordele, ensartethed og kvalitetsløft i det landsdækkende uddannelsesbillede. Gruppen har desuden også vertikale samarbejder med handelshøjskoler, universiteter, CVU og professionshøjskoler under dannelse, der fremmer faglighed og sammenhæng mellem uddannelsesniveauerne.

Tænk ikke i skel mellem uddannelse til privat og offentlig sektor

BCE Gruppen har gode erfaringer med at servicere begge sektorer og møder ikke mindst i den offentlige sektor ønsket om, at medarbejdere uddannes på grundlag af den private sektors værdier med hensyn til kvalitet og kundeorientering. Skellet mellem privat og offentlig virksomhed er på mange måder under nedbrydning, og det bør afspejle sig i uddannelsessystemet.

Lad markedet selv tænke flerfaglighed

BCE Gruppen har sin kernefaglighed på det merkantile område, men kan alt efter arbejdsmarkedets behov samarbejde med uddannelser inden for andre fagområder – eksempelvis teknologi, sundhed og pædagogik. Her er det udviklingen i de enkelte professioner, der skal tegne uddannelsernes indhold, ikke institutionsstrukturen. Er der i forhold til en profession behov for flerfaglighed, vil denne kunne skabes gennem samarbejde med relevante andre institutioner.

Endvidere tillader vi os at henvise til tidligere fremsendte skrivelser til Undervisningsministeriet i juni måned (se: <http://www.uvm.dk/inst/professionshøjskoler/Erhvervsskoler.htm?menuid=4025>)

Så vidt BCE Gruppens bidrag til høringen, som vi håber, bliver god og konstruktiv.

Vi uddyber meget gerne foranstående individuelt eller ved foretræde for udvalget.

Med venlig hilsen

BCE Gruppen

På vegne af

Poul Søe Jeppesen	direktør, Aalborg Handelsskole 99 36 46 02 / 27 10 59 20	psj@ah.dk
Poul Bjerregaard	direktør, Århus Købmandsskole 89 36 36 10 / 23 20 53 58	pbj@aabc.dk
Peter Enevold	direktør, TietgenSkolen 65 45 21 00 / 40 81 86 75	peen@tietgen.dk
René van Laer	direktør, Hillerød Handelsskole – Lyngby Uddannelsescenter 45 28 94 11 / 40 28 28 94	rl@lyngby.nu

---

Kort indlæg til høringsdebat om
professionshøjskoler på
Christiansborg d.13-3-07

Att. Charlotte Andersen

Landdistrikternes Fællesråd

Jacob Gades Allé 5
6600 Vejen
Tel. +45 76 340 350
Fax +45 76 340 359
mail@landdistrikterne.dk
www.landdistrikterne.dk

CVR 20 25 71 80

Vejen, d. 7-3-07

I paragraf 13 stk. 2. står der at der kan nedsættes studieråd for de lokale uddannelsessteder. Kan det råd bestå af andre end de studerende, evt. lokale interessenter, så uddannelsesstedet herved kan få lokal forankring, opbakning og indspil? Det vil være af stor betydning med en hvis lokal medindflydelse på en sådan uddannelsesinstitution, som også er vigtig for Danmarks yderområder.

Ang. § 29. Skal bestyrelserne rette sig efter regionernes udtalelser?

§ 29.stk. 2. Hvad menes der med --ministerens skøn om der er behov for uddannelsesstedet? Hvordan defineres behov?

Landdistrikternes Fællesråd
Lone Andersen
Formand

Lone.Andersen@Lyne.dk
Tlf. 21 48 00 77

Notat

Dato: 4. marts 2007/PBC/CA

Børne- og Kulturchefforeningens skriftlige bidrag i forbindelse med høringen d. 13. marts 2007 på Christiansborg om flerfaglige professionshøjskoler.

Resume:

- *BKF kan tilslutte sig reformens intentioner, nemlig at skabe stærke studiemiljøer og fagligt stærke professionsuddannelser (til lærer, pædagog, sygeplejerske, ingeniør, socialrådgiver osv.). Det er vigtigt, at de nye højskoler er robuste og at de er i stand til at udvikle nye uddannelser og fungere som videnscentre regionalt og nationalt.*
- *BKF lægger vægt på, at der sker en udvikling af de enkelte professionsuddannelser, således at de i højere grad matcher fremtidens behov på arbejdsmarkedet og således at de færdiguddannede har et solidt kendskab til det fremtidige arbejdsmarked og andre professioners kompetencer. Professionshøjskolerne bør således udvikle samarbejdet med det offentlige og private arbejdsmarked og der bør udarbejdes partnerskabsaftaler mellem kommuner, professionshøjskoler og forskningsinstitutioner.*
- *BKF understreger behovet for, at de studerende under uddannelsen udarbejder bacheloropgaver på tværs af uddannelsesretning.*
- *BKF lægger vægt på, at uddannelsesstederne er spredt udover landets 5 regioner, således at det også i fremtiden vil være muligt at rekruttere færdiguddannede i yderområderne.*
- *BKF mener, at overgangsordningen på 7 år vedrørende ingeniørhøjskolernes fusionering ind i de 7-8 professionshøjskoler er for langvarig.*
- *BKF lægger vægt på, at strukturreformen af de mellemlange videregående uddannelser følges op af en tilsvarende reform af erhvervsakademierne (de kortevarende videregående uddannelser, der i dag udbydes på tekniske skoler og handelsskoler)*
- *BKF advarer mod, at videnscenterbegrebet udhules. Der er ikke kun behov for regionale videnscentre, der kan understøtte den regionale erhvervsudvikling, der er også behov for nationale videnscentre med spydspidskompetencer.*

● Side 1

- *BKF foreslår, at det ikke alene bliver Regionsrådet, der forholder sig til eventuelle nedlæggelser og oprettelser af uddannelser og uddannelsessteder på de kommende professionshøjskoler. Det er lige så vigtigt, at kommunerne får mulighed for at udtale sig gennem KommuneKontaktRådene (KKR)*

Uddybende bemærkninger:

BKF har tidligere interesseret sig meget for de to professionsuddannelser der uddanner til henholdsvis lærer- og pædagogarbejdet i kommunernes skoler og børnehaver. I forbindelse med de seneste ændringer af de to uddannelser har BKF plæderet for mere bindende krav i lovtekster til et formaliseret samarbejde mellem de to uddannelser – og gerne andre professionsuddannelser. Disse ønsker fra BKF 's side er imødekommet i de seneste lovændringer. I den sammenhæng kan det derfor kun hilses med tilfredshed, at der rent organisatorisk nu lægges op til en styrkelse af samarbejdet med forskellige professionsuddannelser, en styrkelse der lægges oven i det tætte samarbejde mellem f.eks. lærer- og pædagogseminarier, der allerede lå i dannelsen af CVU'erne.

BKF hilser med tilfredshed, at der etableres en fleksibel uddannelsesstruktur, med flere "af- og påstigningsmuligheder" undervejs i forløbet. Endvidere ser BKF gerne flere muligheder for overbygninger til det, der hidtil er benævnt mellemlange videregående uddannelser.

BKF er ligeså interesseret i at der kan udarbejdes nye kombinationer af korte og mellemlange uddannelser i de tilfælde, hvor uddannelsernes faglige indhold, struktur m.v. gør det muligt, og hvor behovet for kandidater med sådanne nye uddannelser er til stede.

BKF 's positive stillingtagen har flere begrundelser:

I de kommende år vil der blive behov for medarbejdere med uddannelsesprofiler, som ikke er kendte i dag – og så er det væsentligt at der hurtigt kan skræddersys nye uddannelser.

Endvidere må det forventes, at de enkelte korte- og mellemlange uddannelser kommer til at fremstå mere attraktive i den skærpede konkurrence mellem de mange uddannelser i det omfang der er de omtalte kombinationsmuligheder til stede.

Endelig vil nye mellemlange uddannelser kunne bidrage til at højne de forskellige professioners almene anseelse i samfundet, et forhold der må forventes at blive af stigende betydning i de kommende år, hvor der bliver en intens konkurrence om de små ungdomsårganges opmærksomhed, og dermed også et stigende problem med hensyn til at tiltrække de færdiguddannede hen i mod ansættelse på en kommunal arbejdsplads.

Som en landsdækkende forening er BKF selvsagt også optaget af den problemstilling der vedrører udkantsområdernes forsyning med uddannelsesmiljøer, herunder efter- og videreuddannelser.

Der må opfordres til at der fortsat arbejdes på at sikre uddannelsesforsyning i alle dele af landet – med anvendelse af de tiltag, der kan bruges, det være sig traditionel undervisning kombineret med fjernundervisning, spredning af udviklings- og forskningsmiljøer etc., etc.

På samme måde vil etablering af professionsmasteruddannelser som videreuddannelses tilbud på professionshøjskolerne kunne bidrage til en styrkelse af uddannelsesmiljøet, hvis dele heraf placeres i udkantsområder.

BKF vedkender sig i samme forbindelse også det ikke ubetydelige ansvar som kommunale chefer med ansvar for store faggruppers efteruddannelse, ansvar for igangsætning og styring af konkrete udviklingsprojekter rent faktisk at bruge professionshøjskolernes kompetencer, både som udbydere af efteruddannelser og som forskere/udviklere. Men denne opfordring kan heller ikke skjule, at også de nye professionshøjskoler bevæger sig i et felt præget af skarp konkurrence om kommunernes efteruddannelsesmidler. Hvis ikke kvalitet og pris i det, der udbydes, er attraktivt, må det forventes, at aftagerne går andre steder hen.

BKF har ved flere lejligheder understreget betydningen af videnscentre som kan være med til at skabe videns- og forskningsmiljøer der er på højde med eller gerne lidt foran udviklingen i den offentlige sektor og i det enkelte fag. Videnscentrenes samspil med professionshøjskolerne kan forventes at virke befordrende på udviklingen, enten det bliver professionshøjskolen, der varetager videnscenterfunktionen, eller videnscentret har en mere selvstændig status.

I samme forbindelse vil BKF gerne slå til lyd for, at der sondres mellem lokale/regionale videnscentre og landsdækkende videnscentre:

De lokale videnscentre bør tildeles ressourcer som en del af den grundbevilling, som professionshøjskolerne tildeles, mens de landsdækkende centre bør vælges ud fra udmeldte temaer, en konkret tildeling af ressourcer og en vurdering foretaget af et uvildigt fagligt panel svarende til det nuværende videnscenterpanel.

Der er i forslaget til professionshøjskoler lagt op til en styring med en bestyrelse som øverste myndighed. Bestyrelsen forudsættes at varetage den overordnede strategiske ledelse og skal sikre uddannelsens kvalitet og udvikling.

Bestyrelsen personkreds skal blandt andre omfatte personer med erfaring og indsigt i det offentlige arbejdsmarkeds behov for uddannelserne. BKF gør her opmærksom på i sin medlemskreds at have adskillige kandidater til disse bestyrelsesposter. Det samme gælder med hensyn til bemanningen af repræsentantskaber for institutionerne.

I forlængelse af dette tilbud vil BKF helt overordnet tilbyde sin medvirken i det videre arbejde med implementering af den nye lovgivning såvel centralt som lokalt.

Venlig hilsen

Per B. Christensen / Carsten Anderskov
Formand Næstformand

● Side 4

Sekretariat: Rådmandshaven 20, 4700 Næstved. Tlf: 55 78 49 13. Mob.tlf: 2169-7188. Fax: 55 78 49 48. bkf@bkchefer.dk. www.bkchefer.dk

Folketingets Uddannelsesudvalg
Christiansborg
1240 København K

5. marts 2007

Oplæg vedr. flerfaglige professionshøjskoler

Dansk Byggeri følger hermed opfordringen til inden høringen den 13. marts at fremsende et oplæg om de tekniske professionsbacheloruddannelsers placering på professionshøjskoler.

For Dansk Byggeri er det afgørende, at ingeniøruddannelserne styrkes. Ingeniøren spiller en central rolle for både produkter og processer i bygge- og anlægsvirksomhed. Tilgangen har været vigende gennem de seneste år, mens efterspørgslen har været stigende.

Det er væsentligt, at der etableres et stærkt og attraktivt studiemiljø, der kan understøtte de praksisrettede ingeniøruddannelser. Dansk Byggeri håber, at ingeniørhøjskolerne i overgangsperioden på de 7 år sikrer:

- At det er tydeligt for uddannelsessøgende, hvad en ingeniøruddannelse er og hvor den udbydes.
- At der findes en teknisk løsning, der kan sikre ligeværdighed mellem de forskellige professionsgrupper.
- At der bliver skabt adgang for nye grupper af uddannelsessøgende. Erhvervsuddannelseseleverne udgør en ny gruppe, der i dag ikke har direkte adgang, men som med valget af en teknisk erhvervsuddannelse har vist sig teknisk interesseret. De faglærte har tidligere med succes haft adgang til både ingeniør- og arkitektuddannelser.
- At et samarbejde om en national teknisk professionshøjskole vil give ingeniøruddannelserne bedre vilkår i form af både volumen og synlighed.
- At det flerfaglige i ingeniøruddannelserne, hvor der i fx i industrielt byggeri er et udviklingspotentiale mellem de uddannelser, der retter sig mod byggeteknik, og de der retter sig mod produktionsteknik i industrien, bliver styrket.

Kravet om flerfaglighed med størst mulig bredde har undret. Derimod kan der peges på et potentiale mellem ingeniøruddannelserne.

Ingen af de 8 arbejdsgrupper, som Undervisningsministeriet gav i opdrag at komme med anbefalinger til fremtidens videregående uddannelser, har ønsket, endsi- g beskrevet nye blandingsuddannelser i krydsfeltet mellem de offentligt rettede pædagogiske og sundhedsfaglige uddannelser og de privat rettede tekniske og merkantile uddannelser.

Tværtimod har arbejdsgruppen vedr. fremtidens videregående tekniske uddannelser peget på en vertikal styrkelse på det tekniske område gennem en klarere sammenhæng dels mellem erhvervsuddannelserne og de tekniske professionsbacheloruddannelser og dels mellem erhvervsakademiuddannelserne (KVU) og professionsbacheloruddannelserne, jævnfør bilaget.

Dansk Byggeri mener, at det er en vigtig opgave at styrke den vertikale sammenhæng mellem uddannelsesniveauer i de tekniske uddannelser. Denne opgave kan løses af en stærk national teknisk professionshøjskole, der sikrer et velfungerende samarbejde mellem aftagerorganisationerne og netværket af uddannelsesinstitutioner på et professionsområde.

Et sådant samarbejde fungerer i dag på uddannelsen til bygningskonstruktør og de to erhvervsakademiuddannelser til byggetekniker og kort- og landmålingstekniker gennem det såkaldte § 7-udvalg.

Samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og aftagererhvervene er særdeles relevant for praksisrettede uddannelser. Derfor foreslår Dansk Byggeri, at der skabes formelle rammer for sådanne samarbejdsformer på ingeniøruddannelserne ved:

- Etablering af landsdækkende udvalg med deltagelse af aftagerrepræsentanter og de uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til udbud med henblik på at indpasse erhvervspraksis i uddannelserne på en relevant måde.
- Etablering af aftagerudvalg på de enkelte godkendte uddannelsesinstitutioner, der samarbejder om at gøre uddannelsen relevant i forhold til de lokale virksomheder, fx i forbindelse med praktikken.

Med venlig hilsen
Dansk Byggeri

Marie-Louise Deth Petersen

BILAG: Eksempler på sammenhængende strukturer med progression fra erhvervsuddannelse til ingeniøruddannelse

Der eksisterer i dag én videregående uddannelse rettet mod bygge- og anlægssektoren, der giver direkte adgang for erhvervsuddannede fra beslægtede fag, nemlig uddannelsen til bygningskonstruktør:

- Eksisterende direkte vej fra erhvervsuddannelse til professionsbacheloruddannelse:
  - Tømrere, murere, struktører, bygningsssnedkere m.fl. har direkte adgang til uddannelsen til bygningskonstruktør på lige fod med studenterne
- Eksisterende direkte vej fra erhvervsakademiuddannelse (KVU) til professionsbacheloruddannelse som overbygningsuddannelse:
  - Erhvervsuddannede, der har videreuddannet sig til byggeteknikere kan fortsætte på uddannelsen til bygningskonstruktør fra og med 4. semester, dvs. uden tab af tid ud over det semester, der er brugt til speciale og afsluttende eksamen på byggeteknikeruddannelsen

I dag er der alene direkte adgang til ingeniøruddannelserne for studenter. For bygge- og anlægssektoren er det vigtigt at få flere erhvervsuddannede til at fuldføre en ingeniøruddannelse. Det kan ske med direkte adgang til en beslægtet ingeniøruddannelse eller via en kort videregående uddannelse til en overbygningsuddannelse på professionsbachelorniveau:

- Eksempler på ønsket vej fra erhvervsuddannelse direkte til professionsbacheloruddannelse:
  - Fra anlægsstruktør til ingeniør inden for infrastruktur (fx vand, eksternt miljø, vandbygning o.l.)
  - Fra tømrer, murer, bygningsstruktør m.fl. til ingeniør inden for konstruktion (bygning, by og byg o.l.)
- Eksempler på ønsket vej fra erhvervsuddannelse over erhvervsakademiuddannelse til overbygningsuddannelse på professionsbachelorniveau:
  - Fra anlægsstruktør over kort- og landmålingstekniker til ingeniør inden for fysisk planlægning (vejbygning, trafik, GIS o.l.)
  - Fra tømrer, murer bygningsstruktør m.fl. over byggetekniker til ingeniør inden for konstruktion (bygning, by og byg o.l.)

Folketingets Uddannelsesudvalg
Christiansborg
1240 København K

5. marts 2007

Oplæg vedr. flerfaglige professionshøjskoler

Dansk Byggeri følger hermed opfordringen til inden høringen den 13. marts at fremsende et oplæg om de tekniske professionsbacheloruddannelsers placering på professionshøjskoler.

For Dansk Byggeri er det afgørende, at ingeniøruddannelserne styrkes. Ingeniøren spiller en central rolle for både produkter og processer i bygge- og anlægsvirksomhed. Tilgangen har været vigende gennem de seneste år, mens efterspørgslen har været stigende.

Det er væsentligt, at der etableres et stærkt og attraktivt studiemiljø, der kan understøtte de praksisrettede ingeniøruddannelser. Dansk Byggeri håber, at ingeniørhøjskolerne i overgangsperioden på de 7 år sikrer:

- At det er tydeligt for uddannelsessøgende, hvad en ingeniøruddannelse er og hvor den udbydes.
- At der findes en teknisk løsning, der kan sikre ligestilling mellem de forskellige professionsgrupper.
- At der bliver skabt adgang for nye grupper af uddannelsessøgende. Erhvervsuddannelseseleverne udgør en ny gruppe, der i dag ikke har direkte adgang, men som med valget af en teknisk erhvervsuddannelse har vist sig teknisk interesseret. De faglærte har tidligere med succes haft adgang til både ingeniør- og arkitektuddannelser.
- At et samarbejde om en national teknisk professionshøjskole vil give ingeniøruddannelserne bedre vilkår i form af både volumen og synlighed.
- At det flerfaglige i ingeniøruddannelserne, hvor der i fx i industrielt byggeri er et udviklingspotentiale mellem de uddannelser, der retter sig mod byggeteknik, og de der retter sig mod produktionsteknik i industrien, bliver styrket.

Kravet om flerfaglighed med størst mulig bredde har undret. Derimod kan der peges på et potentiale mellem ingeniøruddannelserne.

Ingen af de 8 arbejdsgrupper, som Undervisningsministeriet gav i opdrag at komme med anbefalinger til fremtidens videregående uddannelser, har ønsket, endelige beskrevet nye blandingsuddannelser i krydsfeltet mellem de offentligt rettede pædagogiske og sundhedsfaglige uddannelser og de privat rettede tekniske og merkantile uddannelser.

Tværtimod har arbejdsgruppen vedr. fremtidens videregående tekniske uddannelser peget på en vertikal styrkelse på det tekniske område gennem en klarere sammenhæng dels mellem erhvervsuddannelserne og de tekniske professionsbacheloruddannelser og dels mellem erhvervsakademiuddannelserne (KVU) og professionsbacheloruddannelserne, jævnfør bilaget.

Dansk Byggeri mener, at det er en vigtig opgave at styrke den vertikale sammenhæng mellem uddannelsesniveauer i de tekniske uddannelser. Denne opgave kan løses af en stærk national teknisk professionshøjskole, der sikrer et velfungerende samarbejde mellem aftagerorganisationerne og netværket af uddannelsesinstitutioner på et professionsområde.

Et sådant samarbejde fungerer i dag på uddannelsen til bygningskonstruktør og de to erhvervsakademiuddannelser til byggetekniker og kort- og landmålingstekniker gennem det såkaldte § 7-udvalg.

Samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og aftagererhvervene er særdeles relevant for praksisrettede uddannelser. Derfor foreslår Dansk Byggeri, at der skabes formelle rammer for sådanne samarbejdsformer på ingeniøruddannelserne ved:

- Etablering af landsdækkende udvalg med deltagelse af aftagerrepræsentanter og de uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til udbud med henblik på at indpasse erhvervspraksis i uddannelserne på en relevant måde.
- Etablering af aftagerudvalg på de enkelte godkendte uddannelsesinstitutioner, der samarbejder om at gøre uddannelsen relevant i forhold til de lokale virksomheder, fx i forbindelse med praktikken.

Med venlig hilsen
Dansk Byggeri

Marie-Louise Deth Petersen

BILAG: Eksempler på sammenhængende strukturer med progression fra erhvervsuddannelse til ingeniøruddannelse

Der eksisterer i dag én videregående uddannelse rettet mod bygge- og anlægssektoren, der giver direkte adgang for erhvervsuddannede fra beslægtede fag, nemlig uddannelsen til bygningskonstruktør:

- Eksisterende direkte vej fra erhvervsuddannelse til professionsbacheloruddannelse:
  - Tømrere, murere, struktører, bygningsnedkere m.fl. har direkte adgang til uddannelsen til bygningskonstruktør på lige fod med studenterne
- Eksisterende direkte vej fra erhvervsakademiuddannelse (KVU) til professionsbacheloruddannelse som overbygningsuddannelse:
  - Erhvervsuddannede, der har videreuddannet sig til byggeteknikere kan fortsætte på uddannelsen til bygningskonstruktør fra og med 4. semester, dvs. uden tab af tid ud over det semester, der er brugt til speciale og afsluttende eksamen på byggeteknikeruddannelsen

I dag er der alene direkte adgang til ingeniøruddannelserne for studenter. For bygge- og anlægssektoren er det vigtigt at få flere erhvervsuddannede til at fuldføre en ingeniøruddannelse. Det kan ske med direkte adgang til en beslægtet ingeniøruddannelse eller via en kort videregående uddannelse til en overbygningsuddannelse på professionsbachelorniveau:

- Eksempler på ønsket vej fra erhvervsuddannelse direkte til professionsbacheloruddannelse:
  - Fra anlægsstruktør til ingeniør inden for infrastruktur (fx vand, eksternt miljø, vandbygning o.l.)
  - Fra tømrer, murer, bygningsstruktør m.fl. til ingeniør inden for konstruktion (bygning, by og byg o.l.)
- Eksempler på ønsket vej fra erhvervsuddannelse over erhvervsakademiuddannelse til overbygningsuddannelse på professionsbachelorniveau:
  - Fra anlægsstruktør over kort- og landmålingstekniker til ingeniør inden for fysisk planlægning (vejbygning, trafik, GIS o.l.)
  - Fra tømrer, murer bygningsstruktør m.fl. over byggetekniker til ingeniør inden for konstruktion (bygning, by og byg o.l.)

05-03-2007

Sag nr. 06/3166

Dokumentnr. 12155/07

Sagsbehandler

Kenneth Hirsch Sørensen

Tel. 35298206

E-mail: khs@regioner.dk

Professionshøjskoler

Regionerne har behov for stærke videregående uddannelsesmiljøer, der kan sikre:

- et forsknings- og udviklingsarbejde der kan bidrage til regional vækst samt udvikling af den offentlige sektor
- gode uddannelser, så flere unge med høj faglig viden ansættes i regionernes private og offentlige virksomheder
- vidensamarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne og de private og offentlige virksomheder der kan sikre videnspredning og etablering af nye netværk og samarbejdsstrukturer

Med udmøntningen af globaliseringsmidlerne er der afsat midler til alle tre områder. Flere penge til forskning og udvikling, penge til at mindst halvdel af en ungdomsårgang gennemfører en videregående uddannelse samt flere midler til innovation – primært for den private sektor.

De fem regioner i Danmark er meget bevidste om, at deres væsentligste råstoffer er de uddannelsessøgende, en veluddannet arbejdskraft, vækstvirksomheder og uddannelsesinstitutioner.

De kommende års udfordringer er tydelige. Der er mange personer på arbejdsmarkedet, der trækker sig tilbage. De skal erstattes af videbegærlige unge med de rette kvalifikationer og kompetencer. Der er behov for flere højtuddannede i særligt de små- og mellemstore virksomheder. Personer som kan bidrage til innovation og vækst i virksomhederne og deraf fornyede eksportindtægter. Mange lande har overhalet os i uddannelseskapløbet, og i flere lavtlønslande som Kina og Indien uddannes der en stor talentmasse, som kan tiltrække virksomheder. Konkurrencen mellem regioner er i fuld gang i global målestok.

Der er behov for fokuserede regionale strategier og mål, virksomhedssamarbejder mellem klynger eller netværk af virksomheder, og udvikling af videnområder tilpasset strategien og de erhvervsmæssige styrkepositioner.

Tilsvarende inden for den offentlige sektor, hvor kravet om løbende innovation og effektivisering stiller store krav til medarbejderne og institutionerne om at udvikle service. Også her er der et behov for løbende samarbejde med de videregående uddannelsesmiljøer, så uddannelser, efter- og videreuddannelse samt udviklingsarbejde tilpasses den løbende udvikling i praksis.

For regionerne er det vitalt med et velfungerende og sammenhængende uddannelsessystem, hvor folkeskolen og ungdomsuddannelserne ruste de unge til videre uddannelse og faglærte job. Og tilsvarende skal der være et bredt udbud af- og sammenhæng mellem de videregående uddannelser, så der både uddannes til en række professions- og erhvervsområder og altid er gode muligheder for at bygge videre fra eksempelvis de korte- til de mellem- og videregående uddannelser. Endelig skal uddannelsessystemet være fleksibelt og innovativt, så eksisterende uddannelser kombineres i forhold til arbejdsmarkedets behov, og der udvikles nye uddannelser på tværs af eksempelvis eksisterende fakulteter og institutter.

De videregående uddannelsesinstitutioner har ligeledes en afgørende rolle for opbygning af forsknings-, udviklings- og videnmiljøer. Med de mange små og mellemstore virksomheder i Danmark er der behov for, at de store videregående uddannelsesinstitutioner påtager sig et særligt ansvar for at opbygge relevante videnmiljøer og indgå i forsknings- og udviklingsarbejde med de private og offentlige virksomheder. Med de regionale erhvervsudviklingsstrategier er der sat pejlemærker for fremtidige vækstområder, der kan danne en strategisk ramme for, hvilke videnmiljøer der har størst relevans i de enkelte regioner.

Det regionale udgangspunkt for en debat om professionshøjskoler er som følge af ovenstående meget bredt. Højskolerne skal indgå naturligt i et regionalt uddannelsessystem. Derfor er det vigtigt, at højskolerne kan organiseres i forhold til de regionale behov.

Som udgangspunkt har Danske Regioner et højt ambitionsniveau om, at der skal etableres højskoler, der dækker det pædagogiske, sundhedsfaglige, tekniske og merkantile område. Herved kan højskolerne udvikles til en inte-

ressant samarbejdspartner for både offentlige og private virksomheder. Og som et attraktivt uddannelsesmiljø for de unge

Side 3

Den igangsatte kvalitetsreform af den offentlige service har en tæt sammenhæng med etableringen af højskolerne. Hermed bliver der mulighed for at sikre større kvalitet i grunduddannelser, efter- og videreuddannelse samt lederuddannelser. Institutionerne bliver så stærke, at de kan knyttes til relevante forskningsmiljøer, så undervisningen kan inddrage de nyeste forskningsresultater. Endvidere kan de etablere videntermiljøer, der kan spille direkte sammen med praksis, så der sikres et dynamisk samspil om videreudviklingen af kvaliteten inden for eksempelvis dagpasning, skole og sundhed med udgangspunkt i den lokale organisering af servicetilbuddet. Der er også gode muligheder for at udvikle nye løsninger, når eksempelvis de tekniske uddannelser udfordrer de sundhedsfaglige uddannelser.

Professionshøjskolerne får et særkende, der kan skabe grobund for et dynamisk samspil med offentlige og private virksomheder. Både de mellem- og de korte videregående uddannelser er vekseluddannelser, hvor der både undervises på skolen og gennemføres praktikforløb inden for de fremtidige jobområder. Skolerne har derfor løbende kontakt med praksis, og mulighed for at udvikle undervisningen afhængig af behovet i praksis. Tilsvarende kan det løbende samspil blive en væsentlig parameter for at udvikle nye uddannelser, som der opstår behov for.

Højskolerne bliver en vigtig samarbejdspartner for de regionale vækstfora, idet de via deres løbende kontakt med en lang række virksomheder kan komme med værdifulde input til arbejdet i vækstfora. Tilsvarende kan de bidrage til satsninger inden for eksempelvis iværksætteri og innovation. I et mere langsigtet perspektiv kan de også bidrage til at udvikle mere tværgående uddannelser, der er rettet mod offentligt/privat samarbejde inden for eksempelvis sundhedsområdet og det sociale område.

Den konkrete organisering af højskolerne i de enkelte regioner bør tilgodese regionale hensyn, så der tages højde for bl.a. de øvrige videregående uddannelsesmiljøer i regionen.

Derfor er der behov for en nærmere analyse i forhold til erhvervsakademierne. Kan de indgå partnerskabsaftaler med professionshøjskolerne, så der kan etableres et stærkt alternativ til universitetssektoren. En sådan model vil ideelt set kræve, at erhvervsakademierne løsrives fra ungdomsuddannelserne, så henholdsvis ungdomsuddannelsesinstitutionerne og de videregående

uddannelsesinstitutioner får hvert deres tydelige fokus. En sådan model kan sikre fagligt brede professionshøjskoler på lidt længere sigt.

Side 4

Samarbejdsmulighederne med universiteterne skal også vurderes grundigt. Der kan være behov for egentlige partnerskaber med henblik på at sikre og udbygge særlige videnområder. Tilsvarende må udbuddet af bacheloruddannelser koordineres, så det er de faglige miljøer snarere end den institutionelle struktur, der er afgørende for fremtidige udbud.

Til Folketingets Uddannelsesudvalg

Fremtidens arbejdsmarked har brug for flerfaglige professionshøjskoler

For Finansrådet hænger etableringen af en ny institutionsstruktur med tværfaglige professionshøjskoler sammen med diskussionen om, hvordan vi sikrer et kvalitetsløft til de korte og mellemlange videregående professionsrettede uddannelser.

Derfor er det glædeligt, at det er lykkedes at indgå et bredt forlig om etableringen af 7 tværfaglige professionshøjskoler.

Erfaringerne fra udviklingen af de korte videregående uddannelser – som på mange måder er parallel til den situation vi står i i dag, hvor der skal udvikles en række nye professionsbacheloruddannelser – viser, at det er helt afgørende, at en ny uddannelse udbydes på institutioner, der har de fornødne kompetencer på lærersiden, og den volumen, der skal til for at skabe et godt og attraktivt studiemiljø. Når vi taler om mellemlange videregående uddannelser er det kun de kommende tværfaglige professionshøjskoler, der kan leve op til dette.

Derfor mener vi, at det er afgørende, at de kommende merkantile og tekniske professionsbacheloruddannelser – herunder en finansiel professionsbacheloruddannelse - udbydes på en sådan professionshøjskole.

Kvalitative argumenter for fusioner mellem erhvervsskoler og professionshøjskoler

Professionshøjskolerne mangler, som det er i dag faglige miljøer og lærerkræfter inden for de merkantile og tekniske områder. Disse kompetencer tilføres efter Finansrådets mening bedst ved fusioner mellem erhvervsskoler med betydende KVVU-miljø'er og de 7 (reelt 6) tværfaglige professionshøjskoler.

For at sikre uddannelseskvaliteten på såvel eksisterende som nye uddannelser mener vi, at det er nødvendigt at forholde sig til følgende udfordringer:

- *Institutionerne skal tiltrække flere unge til de videregående professionsrettede uddannelser. Det forudsætter en høj kvalitet i de eksisterende uddannelser, samt mulighed for at udvikle nye uddannelsesstilbud på tværs af tekniske, merkantile, sundhedsfaglige og humanistiske kompetencer. Uddannelser, der tilgodeser efterspørgslen på fremtidens arbejdsmarked, hvor det ikke giver mening at tale om*

5. marts 2007

Finansrådets Hus
Amallegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000
Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

Journalnr. 819/07
Dok. nr. 164170-v1

kompetencer eller uddannelser specifikt rettet mod det private eller det offentlige arbejdsmarked.

Side 2

- *Uddannelsesinstitutionerne skal være stærke regionale viden- og uddannelsescentre.* Hvis professionshøjskolerne skal spille den forventede rolle i relation til de regionale vækstforas arbejde, herunder at kunne understøtte de regionale vækststrategier med den ønskede viden, kompetence- og kvalifikationsudvikling, forudsætter det, at de dækker hele bredden af de regionale uddannelses- og videnbehov på et tilstrækkeligt højt fagligt niveau.
- *Institutionernes opbygning og struktur skal bidrage til stærkere anvendelse af den nyeste viden i uddannelserne.* Det forudsætter, at der sættes fokus på kvalitetsudvikling af uddannelser og videncmiljøer, tæt samspil med forskningssektoren og på den fælles ressourceoptimering. Professionsbacheloruddannelser skal udbydes på professionshøjskoler. Det er vigtigt, at der ikke opstår en parallel sektor, hvor handelsskoler og tekniske skoler får ret til at udbyde mellemlemlange videregående uddannelser. De har ikke kapacitet til at bære uddannelser på bachelorniveau, og de er langt væk fra universitetsmiljøet, som skal være med til at sikre den helt nødvendige udviklingsbaseret og vidensbaseret af de nye uddannelser.
- *Institutionerne skal være konkurrencedygtige såvel nationalt som internationalt.* Det er nødvendigt, hvis de skal udgøre et reelt alternativ til universiteterne, når de unge vælger uddannelse. Det forudsætter, at professionshøjskolerne kan udbyde uddannelser inden for alle områder, at de har kvalificerede lærerkræfter, samt at der er tilstrækkelig volumen til at opbygge attraktive studiemiljøer.
- *Central styring af udbud.* Udbuddet af uddannelser bør fortsat styres centralt. Kvaliteten af en uddannelse hænger nøje sammen med antallet af studerende på institutionen. Hvis der ikke er tilstrækkelig mange studerende, er det svært at skabe et godt studiemiljø, og samtidig vil det gå ud over fagligheden, eksempelvis vil det være svært at udbyde et passende antal valgfag/specialeretninger.
- *Geografisk dækning.* Det er vigtigt at alle professionshøjskoler får mulighed for at udvikle stærke merkantile og faglige miljøer, hvorfor enhver af professionshøjskolerne skal have tilført merkantile og tekniske kompetencer via en fusion med mindst én erhvervsskole med KVVU-udbud.

Journalnr. 819/07

Dok. nr. 164170-v1

Udfordringer for processen omkring professionshøjskolerne

I forhold til kommende fusioner mellem professionshøjskoler og erhvervsskoler har vi har noteret os særligt fire bekymringer:

1. Offentlig dominans i bestyrelserne for professionshøjskolerne.
2. Manglende ligeværd mellem de privat rettede uddannelser og de offentligt rettede uddannelser.
3. EUD/ungdomsuddannelserne som en del af professionshøjskolerne
4. Udviklingsmidlerne kommer kun de nye uddannelser til gode

Ad. 1. Finansrådet mener, at professionshøjskolerne skal have en professionel bestyrelse, og at der samtidig kan oprettes en form for fakultetsstruktur, som vi kender det fra universiteterne. På den måde får vi en konstruktion, hvor bestyrelsen har det overordnede ansvar og tegner institutionen, men ikke arbejder med de enkelte uddannelsesmoduler.

Ad. 2. Finansrådet mener, at man allerede ved etableringen af de kommende professionshøjskoler skal have erhvervsskolerne/KVU-skolerne med. Det vil ikke blot bidrage til at skabe et merkantilt og teknisk miljø på højskolerne – men vil også betyde, at professionshøjskolerne fødes med et ligeværd mellem de offentligt rettede og de privat rettede uddannelser. Dette ligeværd vil være befordrende for professionshøjskolernes eksterne samarbejde med universitetsinstitutionerne og med erhvervslivet, for nye tværfaglige uddannelser og for at professionshøjskolerne udgør et attraktivt professionsrettet alternativ til universitetsinstitutionerne.

Vedlagte bilag viser i øvrigt, at der i flere regioner er et betydelig større ligeværd i optag af studerende, end debatten har vist.

Ad. 3. Finansrådet mener, at de stærkeste professionshøjskoler skabes i fusioner mellem CVU'er og handelsskoler med KVU-miljøer. Den store udfordring er her, hvordan ungdomsuddannelserne håndteres.

Det er vigtigt at fastholde visionen og ikke lade frygten for det bestående være retningsgivende for de fremtidige institutionelle rammer. Vi mener, med udgangspunkt i tilkendegivelser fra skolemiljøet, at det er muligt at finde en organisering, der sikrer at både EUD, de gymnasiale uddannelser og de videregående uddannelser også fremadrettet er uddannelser af høj kvalitet. Finansrådet vil derfor opfordre til, at der ikke fra politisk hold opstilles barrierer for de uddannelsesinstitutioner, der har modet til at følge visionen og som ønsker at fusionere.

Ad. 4. Finansrådet mener, at det er vigtigt, at de nye merkantile og tekniske uddannelser på MVU-niveau får en god start. Det betyder, at der skal bruges de midler, som er nødvendige for at skabe uddannelser, der efterspørges.

Denne satsning via globaliseringsaftalen bør ikke påvirke den løbende dialog om kvalitetssikringen af allerede eksisterende uddannelser på hverken videregående eller ungdomsuddannelsesniveau.

Med venlig hilsen

Knud Henning Andersen

NOTAT

Professionshøjskoler – konkrete bud på sammensætningen af disse.

28. februar 2007

København 1.

Optag, 2006.

Institution (*= ej med i lovforslag)	Tekniske	Mer-kantile	Sundhed	IT	Social	
Københavns Tekniske Skole (KVU) (*)	241			193		
Niels Brock (KVU) (*)		735				
CVU Øresund			1096			
Suhrs seminarium			238			
Ingeniørhøjskolen i København	303					
Den sociale højskole i København					331	
Forvaltningshøjskolen		26				
Erhvervspædagogiske Læreruddannelse						
KØBENHAVN 1	544	761	1334	193	331	3163

Kontakt Christian Michelsen
 Direkte 3370 1144
 cmi@finansraadet.dk

Journalnr. 819/07
 Dok. nr. 163905-v2

København 2.

Optag, 2006.

Institution	Sundhed	Pædagog	Lærer	
CVU Stork		631	565	
Frederiksberg Seminarium			243	
Frøbelseminariet		210		
CVU Kbh-Nordsjælland	127	639	34	
KØBENHAVN 2	127	1480	842	2449

Nordjylland

Side 2

Optag 2006.

Institution (*=ej med i lovforslag)	Teknisk	Mer-kantile	Sund-hed	Pæda-gog	Læ-rer	IT	
Nordjyllands Erhvervsakademi (KVU) (*)	219	306				71	
Sundheds CVU Aalborg			416				
CVU Nordjylland				421	400		
AALBORG/ NORDJYLLAND	219	306	416	421	400	71	1833

Journalnr. 819/07

Dok. nr. 163905-v2

Midtjylland.

Optag, 2006.

Institution (*= ej med i lovforslag)	Teknisk	Mer-kantile	Sund-hed	Pæda-gog	Læ-rer	Soci-ale	IT	
Århus Købmandsskole (*) (KVU)		423					84	
Ingeniørhøjskolen i Århus	245							
Jysk CVU			407		425			
CVU Midt-Vest				339	209		25	
Vitus Bering	354	61		121				
CVU Vita			203	141				
CVU Aplha				566	221	270		
MIDTJYLLAND	599	484	610	1167	855	270	109	4090

Syddanmark 1

Optag, 2006.

Institution (*= ej med i lovforslag)	Teknisk	Mer-kantile	Sund-hed	Pæda-gog	Læ-rer	Soci-ale	IT	
Erhvervsakademi Fyn (*) (KVU)	294	396					102	
CVU Lillebælt			618	305	477			
Sociale Højskole i Odense						245		
SYDDANMARK 1	294	396	618	305	477	245	102	2437

Syddanmark 2.

Optag, 2006.

Institution	Tek- niske	Mer- kanti- le	Sund- hed	Pæ- da- gog	Læ- rer	Soci- ale	IT	
CVU Vest			282	159	130	170		
SYDDANMARK 2			282	159	130	170		741

Journalnr. 819/07
Dok. nr. 163905-v2**Syddanmark 3.**

Optag, 2006.

Institution (*= ej med i lovforslag)	Tek- niske	Mer- kanti- le	Sund- hed	Pæda- gog	Læ- rer	Soci- ale	IT	
IBC Kolding (KVU) (*)		116						
CVU Sønderjylland			117	145	171			
Kolding Pædagog- seminarium				140				
SYDDANMARK 3		116	117	285	171			689

Sjælland.

Optag, 2006.

Institution (* = ej med i lovforslag)	Tek- niske	Mer- kanti- le	Sund- hed	Pæda- gog	Læ- rer	Soci- ale	IT	
Handelsskolen Sjælland Syd (KVU) (*)		41						
CVU Syd			260	123	120			
CVU Sjælland			205	417	262			
SJÆLLAND		41	465	540	382			1428

Oplæg til høring om flerfaglige professionshøjskoler

I uddannelsesudvalgets pressemeddelelse af 9. februar 2007, opfordres interessenter til at fremsende et kort, skriftligt oplæg inden høringen d. 13. marts om flerfaglige professionshøjskoler. FSI – Foreningen af Samarbejdende MVU-Institutioner – skal på den baggrund forholde sig til høringens centrale spørgsmål:

- Hvilke strukturer/modeller vil være hensigtsmæssige for at understøtte skabelsen af nye og udvikling af kendte professionsbaserede uddannelser?
- Hvordan fjernes barriererne mellem KVVU, MVU og LVU samt efter- og videreuddannelse for dimittender med en KVVU, MVU eller LVU?

Sammenfattende anbefaler FSI at:

- Strukturerne/modellerne for de kommende professionshøjskoler sikrer udbudsstedernes mulighed for at bevare deres særpræg – bl.a. via egne studieordninger
- Underviserne på grunduddannelserne fastholdes som medproducenter af efter- og videreuddannelse, Forsøg & Udvikling og Indtægtsdækket Virksomhed
- Professionshøjskolernes struktur afbalancerer hensynet til fagfaglig udvikling og tværprofessionalitet i uddannelserne
- Strukturen for godkendelse af nye uddannelser ændres, så den endelige godkendelseskompetence flyttes fra Undervisningsministeriet til akkrediteringssystemet
- Professionshøjskolerne får mulighed for at udbyde professionsbaserede masteruddannelser
- Bestyrelser bør inkludere repræsentanter fra universiteter og partnerinstitutioner og der bør udformes inspirationsmateriale, som kan anvendes til at nytænke processer og strukturer ifbm. professionshøjskoledannelser
- Ressortgrænsedragningen mellem Undervisningsministeriet og Videnskabsministeriet genovervejes

Professionshøjskolerne skal styrke udbudsstedernes særpræg

FSI mener at de kommende professionshøjskoler skal organisere sig i en struktur, hvor overbygningen ikke skygger for de enkelte uddannelsers og udbudssteders muligheder for at udvikle og profilere sig.

"Uddannelsesinstitutioner er levende og dynamiske steder, der ikke kan – og heller ikke skal – indpasses i snævre kategorier. Institutionerne har igennem tiden opbygget forskellige specialer og styrkepositioner, og en reform skal give mulighed for at bygge videre på dette snarere end at begrænse mulighederne herfor.." (Undervisningsminister Ole Vig Jensen fra "Redegørelse nr. R 11" af 23/1 1998)

Forligspartierne kan risikere at underminere udbudsstedernes muligheder for at fastholde et selvstændigt, lokalt særpræg ved at lovfæste, at professionshøjskolerne skal udarbejde én studieordning pr. uddannelse. Herved mister udbudsstederne i de professionshøjskoler, der udbyder en uddannelse flere steder, muligheden for at lade udbudsstedets specialer og styrkepositioner afspejle sig i studieordningen. FSI foreslår følgelig at loven rummer mulighed for at hvert udbudssted kan udarbejde selvstændig studieordning og at denne mulighed anbefales i bekendtgørelsen.

Set i lyset af ønsket om at halvdelen af en ungdomsårgang tager en videregående uddannelse, er det væsentligt at reformen af MVU-området ikke slører uddannelsesstedernes professionsidentitet men tværtimod aktivt udnytter velrenommerede "brands" fra de eksisterende uddannelsessteder til

---

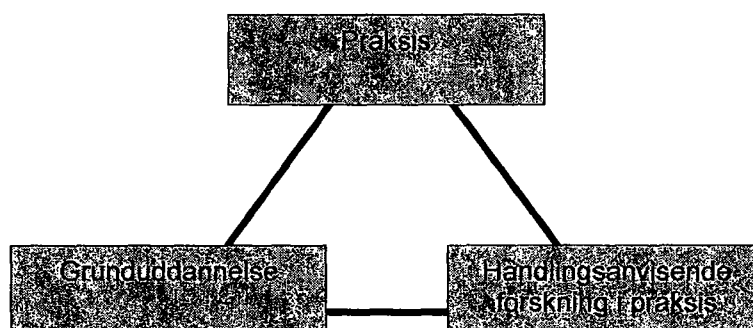
FORENINGEN AF FRIE SAMARBEJDEDE MVU-INSTITUTIONER

Kronprinsesse Sofies Vej 35 - DK-2000 Frederiksberg
Telefon: 38 14 46 55, Fax: 38 14 46 01
E-mail: fsi@dsh-k.dk

at øge optaget. Nu og formentlig i mange år fremover, er det mere attraktivt at søge ind på eksempelvis Frøbelseminariet, Niels Brock eller Ankerhus end på Professionshøjskole X.

Udvikling af kendte professionsbaserede uddannelser

Sammenhæng mellem grunduddannelser, efter- og videreuddannelse, forsøg og udvikling og indtægtsdækket virksomhed. Den indholdsmæssige udvikling af de professionsbaserede videregående uddannelser sker ideelt i et hensigtsmæssigt samspil mellem grunduddannelsen, praksissektoren, hvor aftagerønsker og behov til uddannelsen fremgår og den handlingsanvisende forskning, der tager afsæt i praksis og rettes mod praksis.

Vigtige elementer i dette samspil er institutionernes *efter- og videreuddannelsesaktiviteter, forsøgs- og udviklingsaktiviteter (F&U)* (herunder videncentre) samt *indtægtsdækket virksomhed (IV)*. Ved at gøre undervisere fra grunduddannelserne til medproducenter i disse aktiviteter, kommer undviserne i berøring med aftagernes behov, ønsker og forudsætninger samt med forskningsresultater, der kaster nyt lys over kendte eller afdækker nye udfordringer. Det er væsentligt for FSI at denne kobling bevares. FSI anbefaler derfor at de strukturer/modeller, der udformes til at udvikle eksisterende grunduddannelser, insisterer på en strukturel kobling til eftervidereuddannelse, F&U og IV.

Strukturel balance mellem intern professionsudvikling og tværprofessionalitet. På aftagerniveau viser der sig ofte udfordringer, der bedst håndteres i et samarbejde mellem professionsbachelorer med forskellig uddannelsesbaggrund. Udviklingen af de kendte professionsbaserede uddannelser involverer derfor, efter FSIs opfattelse, også 1) at lade de studerende erfare tilgrænsende professioners særlige kompetencer og 2) at lade de studerende tilegne sig færdigheder til at indgå i tværprofessionelle teams. Uanset om professionshøjskolerne vælger at organisere sig i en fakultetsstruktur, campusstruktur eller andet, er det FSIs opfattelse at mulighederne for at skabe omfattende interaktion mellem undervisere og studerende fra forskellige uddannelser, bør indtænkes i strukturen på lige fod med uddannelsernes og uddannelsesstedernes muligheder for fagfaglig udvikling.

Skabelsen af nye professionsbaserede uddannelser

Ubureaukratiske godkendelsesprocedurer. Lige som globaliseringsrådet mener FSI, at en væsentlig barriere for at nye relevante uddannelser kan etableres hurtigt, er at de nuværende godkendelsesprocedurer ikke er tilpasset et dynamisk samfund i hastig forandring. FSI er derfor tilhænger af etableringen af et akkrediteringssystem der - ud fra retningslinier fastsat af Undervisningsministeren - har kompetence til at oprette nye uddannelser. I FSI noterer vi os derfor med bekymring, at de hidtidige lovudkast fastholder Undervisningsministeriet som godkendende myndighed. Hermed er der fare for at akkrediteringssystemet bliver et forsinkende ekstra led i stedet for den efterspurgte afbureaukratisering. FSI foreslår at videregående uddannelser under

Undervisningsministeriet godkendes efter samme retningslinier som uddannelser under Videnskabsministeriet – i akkrediteringssystemet.

Hvordan fjernes barriererne mellem KVU, MVU og LVU samt efter- og videreuddannelse for dimittender med en KVU, MVU eller LVU?

Masterudbud til professionshøjskolerne. FSI mener at vi i Danmark mangler et professionsbaseret uddannelsesudbud på LVU-niveau. I lighed med professionshøjskolerne i de lande, som vi normalt sammenligner os med, bør danske professionshøjskoler få mulighed for at udbyde professionsbaserede masteruddannelser. I tillæg til at en sådan mulighed vil reducere barriererne mellem MVU og LVU væsentligt, vurderer FSI, at den også vil fremme flere af regeringens øvrige målsætninger. Et professionsbaseret masterudbud vil naturligt øge mængden af systematisk viden rettet mod professionsudøvelse. Det vil antageligt gøre MVU-tilbudet mere tiltrækkende for studerende, der i dag starter en LVU - men falder fra på grund af universiteternes friere uddannelsesrammer, mere abstrakte og mindre praksisorienterede indhold. Endeligt vil et professionsrettet masterudbud gøre professionshøjskolerne i stand til bedre at løse opgaven om ". . . efter- og videreuddannelse, der på *internationalt fagligt niveau* imødekommer behovet for kvalificeret arbejdskraft i såvel den private som den offentlige sektor." (Fra forligsteksten, vores fremhævning). FSI er opmærksom på at forligskredsen overvejer at tillade professionshøjskolerne at udbyde professionsmasteruddannelser og vil opfordre til at muligheden realiseres.

Bestyrelser skal sikre nytænkning. Ud fra princippet om at problemer ikke lader sig løse ved at anvende den samme tænkning, som skabte dem, har FSI løbende udtrykt bekymring for, at den institutionstænkning, der på nuværende tidspunkt er dominerende i MVU-verdenen, bliver styrende for etableringen af professionshøjskolerne. For at skabe modvægt til denne tænkning og for at styrke den øverste ledelses muligheder for at fjerne barrierer mellem de videregående uddannelsesniveauer, foreslår FSI at universiteterne får repræsentation i den midlertidige bestyrelse og den permanente bestyrelse. FSI foreslår også at udbydere af tekniske og merkantile KVU/MVUuddannelser repræsenteres i bestyrelserne såfremt de ikke indgår direkte i professionshøjskolerne men tilknyttes som partnerskabsinstitutioner. Endelig anbefaler FSI at der udarbejdes inspirationsmateriale med anbefalinger til hvordan de midlertidige bestyrelser processuelt kan gribe en nytænkning af strukturer/modeller an – blandt andet via brugerdreven innovation.

Ministerielle ressortgrænser hjælper ikke. Det er FSIs vurdering at ressortgrænserne mellem Undervisningsministeriet og Videnskabsministeriet snarere medvirker til at skabe barrierer mellem LVU og de øvrige videregående uddannelser, end til at fjerne dem. FSI kan derfor kun opfordre til at det kortlægges hvordan ressortgrænserne mellem ministerierne kan trækkes således at de er til mindst mulig gene for samarbejdet mellem KVU, MVU og LVU. En sådan kortlægning bør, efter FSIs opfattelse, involvere institutionsverdenen.

Lone Severinsen /
FSI-Formandskabet

Folketingets Uddannelsesudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Bøge Allé 5
2970 Hørsholm
Tlf. +45 4516 2626
Fax. +45 4516 2627
e-mail info@gts-net.dk
www.gts-net.dk

Vedr. Ingeniørhøjskolernes fremtid

Forud for Uddannelsesudvalgets høring den 13. marts skal de Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS) hermed udtrykke vor bekymring i forbindelse med dannelsen af de nye professionshøjskoler, herunder den netop aftalte overgangsperiode for ingeniørhøjskolerne i Århus og København.

5. marts 2007
Sags.nr.

GTS-nettet beskæftiger knap 2700 medarbejdere hvoraf hovedparten er ingeniører. Som betydelige aftagere af uddannede ingeniører og som centrale bærere af viden både til større og mindre virksomheder i dansk erhvervsliv må GTS stærkt understrege nødvendigheden af et højt fagligt niveau, ikke mindst for så vidt angår de tekniske uddannelser, herunder ingeniøruddannelserne.

GTS skal derfor stærkt beklage, hvis man i en tid med ingeniørmangel fra politisk hold vælger at klemme ingeniører ind sammen med offentligt rettede uddannelser i stedet for at styrke ingeniøruddannelserne.

Uddannelsen af diplomingeniører har i en årrække fundet sted, dels ved Danmarks Tekniske Universitet og dels ved Aalborg Universitet. Senest desuden også ved Syddansk Universitet (i forbindelse med fusionen med Ingeniørhøjskolen i Odense) og Aarhus Universitet (efter fusionen med Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning), og endelig ved de to selvstændige ingeniørhøjskoler i Århus og København.

I forbindelse med de påtænkte professionshøjskoler og den netop aftalte overgangsordning for ingeniørområdet lægges der op til, at ingeniørhøjskolerne i Århus og København senest i 2014 skal indgå i disse konstruktioner, som indeholder lærer- og pædagogseminarer samt sygeplejerskoler. Det er her GTS' bekymring kommer ind. En sådan konstruktion vil efter vor bedste overbevisning føre til en ingeniørmæssig defokusering og dermed en lavere kvalitet af diplomingeniøruddannelsen. GTS mener ikke at overgangsordningen for de to pågældende ingeniørhøjskoler er en løsning. Den vil i bedste fald udskyde de ovenfor nævnte problemer og den netop indgåede politiske aftale om udskydelse af tvangsfusionerne til 2014 kan vanskeligt betegnes som andet end en overflødig overspringshandling.

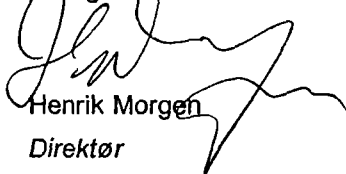
Fremtrædende repræsentanter for GTS-systemet har netop deltaget i evalueringsprocessen af de uddannelsessteder, der uddanner diplomingeniører. Konklusionen efter besøgene er, at der er behov for en øget fokusering på de basale ingeniørmæssige kompetencer for at sikre, at fremtidens ingeniører opnår det niveau, der kræves internationalt, idet målestokken for ingeniørkompetencer jo er international.

En sådan fokusering sikres efter vor bedste overbevisning ikke i et fagfællesskab med de pædagogiske og sundhedsfaglige områder, men snarere i et fagfællesskab med de uddannelser, der adresserer de samme jobfunktioner som ingeniørerne.

Fra GTS' synspunkt er der to løsningsmuligheder. Den ene er, at ingeniørhøjskolerne i København og Århus fortsat udvikles i deres egen ret, de har begge størrelsen og forudsætningerne til dette. Den anden er at indgå i en universitetssammenhæng, dvs. sammen med de nye konstruktioner omkring Danmarks Tekniske Universitet og Aarhus Universitet. GTS finder det derudover ønskeligt, at der forud for eventuelle fusioner i 2014 hvori ingeniørhøjskolerne skal indgå, foretages en vurdering af hvordan kvaliteten og udviklingen af ingeniøruddannelserne bedst sikres.

GTS anmoder således Uddannelsesudvalget om at tage ovenstående synspunkter i betragtning i forbindelse med den kommende høring d. 13. marts. GTS er åben for yderligere dialog og uddyber gerne ovenstående synspunkter.

Venlig hilsen

Henrik Morgen

Direktør

hem@gts-net.dk

Direkte tlf.: + 45 4516 2620

22-02-07

Kort skriftligt indlæg fra HTS

Folketingets Uddannelsesudvalgs Høring om flerfaglige Professionshøjskoler

HTS er meget interesseret i, at den fremtidige institutionsstruktur for de korte- og mellemlange videregående uddannelser bliver relevant i forhold til arbejdsmarkedets behov. Det er derfor med bekymring, vi ser på Ministerens forslag om at etablere en højskolestruktur for de korte og mellemlange videregående uddannelser.

Etablering af professionshøjskoler, der er så brede, at de dækker uddannelser både til det offentlige og private arbejdsmarked, tilgodeser ikke erhvervslivets behov. De tekniske og merkantile uddannelser vil komme til at udgøre en procentuel lille andel, hvorimod de uddannelser, der retter sig mod det offentlige arbejdsmarked, vil dominere og dermed danne uddannelseskulturen på de pågældende skoler. Man vil herved miste det faglige miljø og den tilknytning til arbejdsmarkedet, som de tekniske og merkantile skoler har i dag. Det er vanskeligt at forestille sig, hvordan pædagog- og sundhedsuddannelser skulle kunne berige de tekniske og merkantile uddannelser. Det bør være uddannelsesfaglige hensyn, der bestemmer udbudsstrukturen og ikke institutionelle forhold.

For at tilgodese målsætningen om at flere tager en videregående uddannelse, er det vigtigt, at der eksisterer et sammenhængende og synligt uddannelsesstilbud. Inden for det tekniske og merkantile uddannelsesområde er der et flow fra erhvervsuddannelserne til de videregående uddannelser. Ved at vriste de videregående dele af disse uddannelser fra 'fødekæden', kan man frygte, at færre fortsætter i et uddannelsesforløb, og der bliver næppe tale om flere, hvilket angiveligt er intentionen.

HTS deltager gerne i et afklaringsarbejde med henblik på en konstruktiv institutionsstruktur fremover, idet vi medgiver, at der kan forbedres på den eksisterende institutionsstruktur. Der kan være behov for at styrke de videregående uddannelser på det tekniske og merkantile område ved at samle de korte og mellemlange uddannelser, så der kan etableres levedygtige faglige miljøer, der kan sikre uddannelsernes bidrag til erhvervslivets konkurrenceevne. Udgangspunktet må være en nærmere analyse af, hvordan uddannelsesmiljøet bedst styrkes.

HTS ser frem til løsning, der kan tage højde for de ovenstående bekymringer og dermed bidrage til en bedre udvikling af institutionsstrukturen på området.

Venlig hilsen

Ole Krog
Adm. Direktør
HTS
Sundkrogsvej 20
2100 København Ø

Oplæg til høring om professionshøjskoler

IT-Branchen (ITB) fremsender hermed et kort oplæg til høringen den 13. marts om professionshøjskoler. Notatet vil adressere de to spørgsmål, som er stillet i forbindelse med høringen.

Der er bred politisk og samfundsmæssig enighed om, at langt flere unge skal vælge en it-uddannelse for at danske virksomheders behov for højt kvalificeret arbejdskraft kan imødekommes. Den nuværende mangel på kvalificeret arbejdskraft er ikke bare ødelæggende for danske virksomheders konkurrenceevne, men for den samlede danske økonomi.

Derfor er det også en fælles national udfordring at få flere unge til at vælge en fremtid inden for it-erhvervet. Virksomhederne er meget bevidste om deres ansvar for at vise de unge, at it-erhvervet byder på mange muligheder for faglig udvikling og et spændende karriereforløb. En bedre profilering af faget i forhold til de unge gør det dog ikke alene. Betingelsen for at vi får flere it-uddannede er, at de unge, der kommer ind af døren på it-uddannelserne, møder uddannelsesmiljøer, der er gennemsyret af en kvalitet og faglighed, som er i stand til at uddanne højt kvalificerede it-medarbejdere.

Det gælder på alle niveauer, men ikke mindst i forhold til de korte og mellemlange videregående it-uddannelser. Derfor har IT-Branchen i det sidste halve år deltaget i Undervisningsministeriets arbejdsgruppe om fremtidens it-uddannelser. Her er anbefalingerne til ministeriet entydige: Fasthold de korte datamatiker og multimediedesigner uddannelser, men styrk det faglige indhold og udvikl en ny overbygningsuddannelse på professionsbachelor niveau med forskellige profilforløb, så datamatikere og multimediedesignere kan læse videre til professionsbachelor.

Realiseringen af disse anbefalinger nødvendiggør, at de eksisterende tekniske og merkantile miljøer, som udbyder uddannelser inden for it-området, får mulighed for at udvikle og udbyde de nye professionsbacheloruddannelser inden for it.

1. Institutionstrukturen. Hvilke strukturer/modeller vil være hensigtsmæssige for at understøtte skabelsen af nye professionsbaserede uddannelser.

Der tages udgangspunkt i de 6 modeller, som er skitseret i baggrundsnotatet.

Der er i dag et uddannelsesbillede, hvor den nuværende CVU-sektor er stærkt orienteret mod den offentlige sektors behov på henholdsvis sundhedsområdet og det pædagogiske område. Samtidig findes der en række erhvervsakademiuddannelser, som er forankret på erhvervsskoler/erhvervsakademier, som i alt overvejende grad er orienteret mod den private sektor.

Synergien ved professionshøjskoler, der dækker hele spektret på tværs af offentligt og privat rettede videregående uddannelser, er ikke umiddelbar. De nye institutioner vil fortsat have et klart offentlig sektorfokus, og associeringen af erhvervsskoler vil være utilstrækkelig i forhold til at sikre et kvalificeret udbud af videregående uddannelser rettet mod det private.

Et teknisk-merkantilt miljø på en erhvervsskole opnår ikke kritisk masse ved at fusionere med pædagogiske eller sundhedsvidenskabelige miljøer. Derimod er den vertikale sammenhæng og progression inden for de teknisk-merkantile uddannelser fra erhvervsuddannelser til længere videregående uddannelser afgørende, hvis erhvervslivets konkurrenceevne skal fremmes gennem et styrket udbud af videregående uddannelser.

IT-Branchen
Børsen
Slotsholmsgade
DK-1217 København K

Telefon: 72 25 55 02
Telefax: 33 91 18 38
E-mail: itb@itb.dk
Web: www.itb.dk
Giro: 7 57 80 59

CVR-nr.: 12391641

Det vil være stærkt bekymrende, hvis de nye professionshøjskoler skal have monopol på at udbyde professionsbacheloruddannelser, herunder udvikle nye uddannelser med særligt fokus på behovene på det private arbejdsmarked.

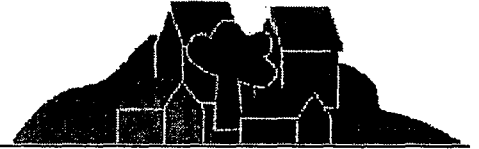
Det bør være akkreditering, der bør være afgørende for, om en institution kan udbyde og udvikle en uddannelse frem for at lade institutionstypen være afgørende. Det er ikke hensigtsmæssigt udelukkende at forankre udviklingen af professionsbacheloruddannelser i miljøer, der hovedsagligt er rettet mod pædagogik og sundhed. Derfor bør kvalificerede erhvervsskoler/erhvervsakademier også have mulighed for at udvikle og udbyde relevante professionsbacheloruddannelser. Disse skoler har i højere grad et relevant fagligt miljø med kritisk masse til at udbyde professionsbacheloruddannelser indenfor it.

Dette vil desuden være med til at skabe en bedre sammenhæng mellem EUD, KVVU og MVU, både uddannelsesmæssigt og institutionelt.

Derfor anbefaler ITB model C "selvstændig vækst" og der bør afsættes målrettede midler til denne proces, så det er attraktivt at byde ind på opgaven.

2. Hvordan fjernes barrierer mellem KVVU, MVU og LVU

ITB mener, at det skal være muligt med på- og afstigning på tværs af de enkelte lovgivningsområder (KVVU, MVU, LVU) og på tværs af ressortministerium. Der skal sikres fuld merit fra professionsbachelor til relevant kandidatuddannelse.

Kort indlæg til høringsdebat om
proffessionshøjskoler på
Christiansborg d.13-3-07

Att. Charlotte Andersen

Landdistrikternes Fællesråd

Jacob Gades Allé 5
6600 Vejen
Tel. +45 76 340 350
Fax +45 76 340 359
mail@landdistrikterne.dk
www.landdistrikterne.dk

CVR 20 25 71 80

Vejen, d. 7-3-07

I paragraf 13 stk. 2. står der at der kan nedsættes studieråd for de lokale uddannelsessteder. Kan det råd bestå af andre end de studerende, evt. lokale interessenter, så uddannelsesstedet herved kan få lokal forankring, opbakning og indspil? Det vil være af stor betydning med en hvis lokal medindflydelse på en sådan uddannelsesinstitution, som også er vigtig for Danmarks yderområder.

Ang. § 29. Skal bestyrelserne rette sig efter regionernes udtalelser?

§ 29.stk. 2. Hvad menes der med --ministerens skøn om der er behov for uddannelsesstedet? Hvordan defineres behov?

Landdistrikternes Fællesråd
Lone Andersen
Formand

Lone.Andersen@Lyne.dk
Tlf. 21 48 00 77

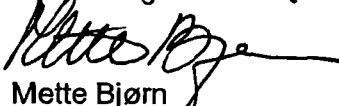
Uddannelsesudvalget
Christiansborg
1240 København K

Høring om professionsuddannelser

København
den 2. marts 2007

Vedlagt Ledernes Hovedorganisations skriftlige oplæg til høringen den
13. marts 2007.

Med venlig hilsen

Mette Bjørn
Uddannelseschef

**Ledernes
Hovedorganisation**

Vermlandsgade 65
2300 København S

Telefon 3283 3283
Telefax 3283 3284

E-mail: lh@lederne.dk
www.lederne.dk

Folketingets uddannelsesudvalgs høring om flerfaglige professionshøjskoler den 13. marts 2007

I forbindelse med uddannelsesudvalgets høring om flerfaglige professionshøjskoler, har uddannelsesudvalget opfordret interessenterne til at komme med et bud på nedenstående emner, der er sat på dagsordenen den 13. marts 2007.

Hvilke strukturerer/modeller vil være hensigtsmæssige for at understøtte skabelsen af nye professionsbaserede uddannelser og udviklingen af kendte professionsbaserede uddannelser samt herunder konsekvenser for ungdomsuddannelser?

Der er netop indgået en aftale om at samle alle mellemlange uddannelser i 7 professionshøjskoler med det formål at styrke uddannelsernes faglighed og skabe attraktive studiemiljøer.

Overordnet set er Lederne enige i, at der er behov for en styrkelse af de institutioner, der udbyder professionsbacheloruddannelser og at dette kan ske gennem etablering af et mindre antal højskoler med stærke uddannelsesmiljøer.

Det er hensigten, at de nye højskoler alene skal dannes ved fusioner mellem de nuværende CVU'er dog undtaget Ingeniørhøjskolerne. CVU'erne udbyder primært uddannelser rettet mod den offentlige sektor. Det er samtidig regeringens mål, at der skal udbydes flere praksisorienterede teknisk/merkantile uddannelser på bachelorniveau rettet mod den private sektor, og disse uddannelser skal udbydes af de nye højskoler.

Lederne har imidlertid vanskeligt ved at se, at de kommende højskoler kan løfte denne opgave. Som oven for nævnt har hovedparten af de nuværende CVU'er ingen faglige kompetencer på det teknisk/merkantile område. De har ikke den nødvendige kontakt til det private erhvervsliv, viden om udviklingen og behovet inden for den private sektor.

Ledernes erfaring fra Diplomuddannelsen i ledelse viser da også, at de nuværende CVU'er ikke har fået fat i den private sektor, idet optagelsestallene viser, at langt den største del af deltagerne kommer fra den offentlige sektor. De tilbagemeldinger vi får fra vores medlemmer er da også, at de ikke finder det attraktivt at tage deres lederuddannelse på et pædagogseminarium. Det finder vi meget nedslående, da det er vigtigt for Danmarks konkurrenceevne, at vi har dygtige ledere.

Lederne vil derfor anbefale, at der igangsættes en proces i forhold til erhvervsakademisektoren, der igennem mange år har opbygget en tæt kontakt til såvel det offentlige som det private erhvervsliv.

Flere af de stærke erhvervsakademier har allerede de faglige kompetencer til at udvikle og udbyde teknisk/merkantile professionsuddannelser. Hvorfor bruge ressourcer og tid på, at de nye højskoler skal opbygge de faglige forudsætninger og netværk, der skal til for at kunne udbyde professionsuddannelser rettet mod det private erhvervsliv, når disse i forvejen findes på visse erhvervsakademier.

Såfremt visse fagligt stærke erhvervsakademier får mulighed for at udbyde professionsbacheloruddannelser, vil det også medvirke til at skabe en sammenhæng mellem erhvervsuddannelserne og de videregående uddannelser. Det vil give unge med en erhvervsuddannelse større indsigt i og mulighed for enten direkte fra en erhvervsuddannelse at gå videre i uddannelsessystemet eller senere i arbejdslivet deltage i efter- og videreuddannelse på videregående niveau.

Derfor vil Lederne anbefale modellerne Selvstændig vækst og Partnerskab i prioriteret rækkefølge. Vælges modellen Partnerskab er det vigtigt at sikre et ligeværdigt samarbejde mellem erhvervsakademierne og professionshøjskolerne.

Hvordan fjernes barrierer mellem KVVU, MVU og LVU samt efter- og videreuddannelse for dimittender med en KVVU, MVU eller LVU?

En ny lovgivning for de videregående uddannelser – KVVU og MVU – med en fælles lov og et fælles råd vil efter Lederne mening fjerne en række barrierer og dermed være et første skridt på vejen til at sikre en fleksibel struktur, hvor der er sammenhæng mellem de korte og mellemlange videregående uddannelser – såvel de ordinære uddannelser som efter- og videreuddannelserne.

Det vil give mulighed for at uddannelserne ses i sammenhæng og hørende til et fælles uddannelsesbillede, og ikke som nu to adskilte uddannelser, der alene er karakteriseret ved deres længde. Det vil give mulighed for at tilrettelægge uddannelser, hvor indgangsniveauet er en ungdomsuddannelse og afgangsniveauet er en bachelor/diplomuddannelse med mulighed for at stige af og på undervejs afhængig af den enkeltes og arbejdsmarkedets behov.

Det er vigtigt at indtænke i reformarbejdet, at når der etableres overbygningsuddannelser til de korte videregående uddannelser, skal disse kunne tilbydes inden for efter- og videreuddannelsessystemet. Det er helt nødvendigt, at personer med en kort videregående uddannelse kan videreudanne sig sideløbende med at være i job.

Såfremt det bliver vedtaget, at alle videregående uddannelser – også de lange videregående uddannelser – skal uddannelsesakkrediteres, er der også her en mulighed for at sikre en sammenhæng mellem de forskellige niveauer. Et af akkrediteringskriterier kunne være, at før godkendelse af f.eks. en kort videregående uddannelse finder sted, skal det være klarlagt, om der er mulighed for at kunne komme videre i uddannelsessystemet enten via en mellemlang videregående uddannelse eller en diplomuddannelse. Det vil sikre, at der ikke er blindgyder i det videregående uddannelsessystem, og at der ikke sker dobbeltuddannelse.

Sundheds CVU Nordjylland

University College

CVU NORDJYLLAND

Uddannelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

Dato: 2. marts 2007

Ref.: mc **J.nr.:**834/2006/01667

Forslag om Center for Professionsuddannelser i Nordjylland

Til medlemmer af Uddannelsesudvalget,

Vi ønsker at vedlagte model indgår i Uddannelsesudvalgets fremadrettede overvejelser om etableringsgrundlaget for flerfaglige professionshøjskoler. I den nordjyske region ønskes en hensyntagen til at de tekniske, merkantile og delvis de sociale uddannelser er placeret ved Aalborg Universitet for så vidt angår MVU og LVU.

På vegne af CVU Nordjylland og Sundheds CVU Nordjylland fremsendes hermed forslag til en model, der er fokuseret på at opbygge et tæt og gensidigt samarbejde mellem KVVU, MVU og LVU i Nordjylland.

Modellen skal ses som et bud på hvordan man overvinder barrierer mellem KVVU, MVU og LVU gennem en lokal løsning, der tager udgangspunkt i den historiske og aktuelle uddannelsesforsyning i Nordjylland.

Modellen er udviklingsorienteret og innovativ idet den indeholder forslag til udvikling af nye uddannelser rettet mod private og offentlige virksomheder i den nordjyske region.

Om baggrunden for forslaget til Center for Professionsuddannelser henvises til vedlagte skrivelse af 31. august 2006 til Undervisningsministeriet fra bestyrelsesformændene.

Center for Professionsuddannelser i Nordjylland skal derfor ses i sammenhæng med planer om at etablere en nordjysk professionshøjskole gennem fusion af CVU Nordjylland og Sundheds CVU Nordjylland.

Med venlig hilsen

Sonja Refslund Skrumstager

Kst. direktør

Sundheds CVU Nordjylland

Poul Rask Nielsen

Rektor

CVU Nordjylland

Center for Professionsuddannelser i Nordjylland

Forslag til mål, indsatsområder og organisering

Mål

Center for Professionsuddannelser skal styrke et bredt regionalt samarbejde om udvikling af de videregående professionsuddannelser samt fremme synergi mellem den offentlige og den private sektor og mellem de videregående uddannelser inden for det tekniske, det merkantile, det sociale, det sundhedsfaglige og det pædagogiske område.

Center for Professionsuddannelser skal bidrage til:

- at udvikle nye tværfaglige professionsbacheloruddannelser og diplomuddannelser, der imødekommer regionale og nationale arbejdsmarkedsbehov samt at videreudvikle de eksisterende professionsbacheloruddannelser. Ny – og videreudviklingen tager udgangspunkt i en integration af tekniske, merkantile, sociale, sundhedsfaglige og pædagogiske videregående uddannelser i regionen i forhold til behovet hos private og offentlige virksomheder.
- at flere studerende i Region Nordjylland gennemfører en videregående uddannelse, herunder forankring af videregående uddannelsestilbud i hele regionen.
- at sikre – såvel horisontalt som vertikalt – kombinations- og meritmuligheder for de studerende i alle de videregående uddannelser.
- at højne kvaliteten af de videregående uddannelser til og med professionsbachelorniveau/ bachelorniveau gennem et integreret samarbejde der har fokus på relationen mellem praksis, udviklingsarbejde og forskning.
- at basere uddannelsesudvikling og pædagogisk udvikling på viden og samarbejde om uddannelser og arbejdsmarked.

Indsatsområder

I bestræbelserne på at realisere ovenstående afsøges mulighederne for iværksættelse af følgende konkrete initiativer:

1. Fælles præsentation af videregående uddannelsesveje med beskrivelse af veje ind i, gennem og ud af professionsuddannelser i regionen.
2. Forslag til nye professionsbacheloruddannelser og eksempler på kombinationsmuligheder, der matcher konkrete behov hos offentlige og private virksomheder.
3. Koordineret tilrettelæggelse af videregående professionsuddannelser i Region Nordjylland med udbredelse af relevante uddannelsestilbud på forskellige lokaliteter i regionen.
4. Intensiveret studievejledningsindsats i forhold til helheden af videregående uddannelsestilbud.
5. Samarbejde om en koordineret indsats mod frafald og større viden om de dimitteredes adfærd på arbejdsmarkedet.

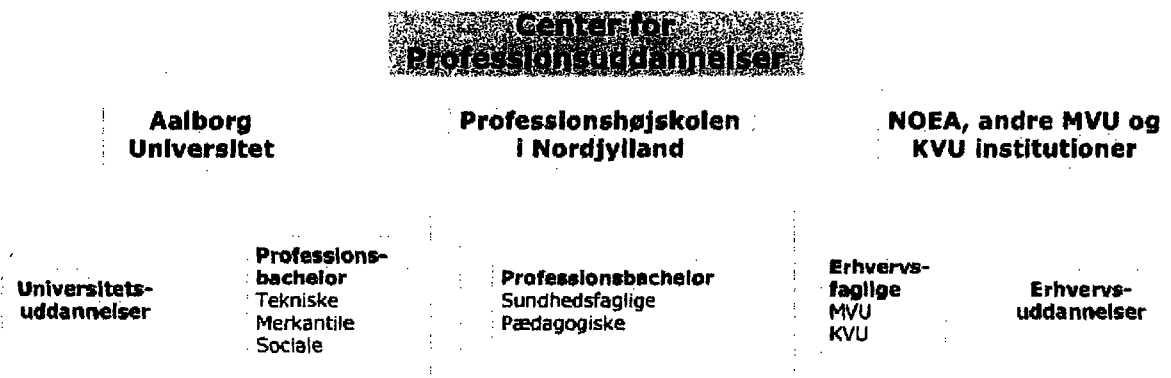
6. Oprettelse af brobygningsmoduler eller brobygningsuddannelser horisontalt og vertikalt i uddannelsessystemet, således at der f.eks. i uddannelsernes studievejledninger og studieordninger skitseres muligheder for forskellige studieforløb og erhvervsmuligheder.
7. Styrket integration af praktikophold i de enkelte studieforløb, f.eks. med problemstillinger fra praktikken som tematisering af centrale kundskabs- og færdighedsområder i uddannelsen.
8. Samarbejde om international udveksling af lærere og studerende og om internationale forsknings- og udviklingsnetværk.
9. Etablering af samarbejdsprojekter om
  - a. forholdet mellem professionsuddannelse og professionsudøvelse
  - b. arbejdsmarkedet og udvikling af nye uddannelser
  - c. innovation i professionerne (offentlige og private) og udvikling af nye kompetencer hos de studerende

Eksemplariske FoU-projekter inden for disse områder gennemføres i studieårene 2007 – 2009. I projekterne deltager medarbejdere fra hver af de stiftende institutioner med henblik på optimering af videndeling mellem institutionernes forskellige ekspertiseområder.

Et vigtigt fælles mål for projekterne skal være implementering af projektsresultaterne i nuværende og nye uddannelsesforløb.

Organisering

Som nedenstående diagram viser, foreslås det, at centret omfatter alle uddannelser på Professionshøjskolen i Nordjylland samt professionsbacheloruddannelserne på Aalborg Universitet, men også at det indgår i et tæt samarbejde med andre institutioner om erhvervsfaglige uddannelser.

Styregruppe og udvalg¹

Der nedsættes en styregruppe, der varetager etableringen af Center for Professionsuddannelser samt efter etableringen træffer de løbende beslutninger.

Styregruppen består frem til 31.12.2007 af:

- Rektor for CVU Nordjylland
- Direktør for Sundheds CVU Nordjylland
- Dekan for Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Aalborg Universitet.
- Dekan for Det Ingeniør, Natur- og Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aalborg Universitet.

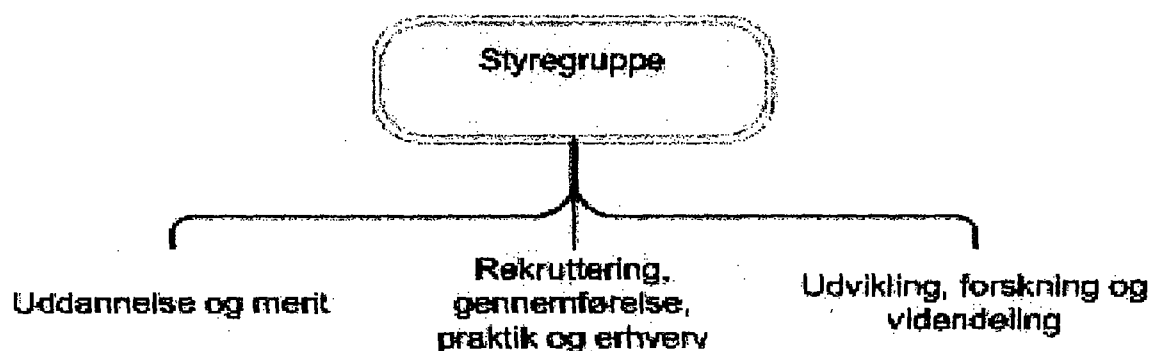
Ét af styregruppens medlemmer udpeges til formand.

Arbejdet med centrets indholdsområder varetages af tre permanente udvalg:

Udvalg for uddannelse og merit

Udvalg for rekruttering, gennemførelse, praktik og erhverv

Udvalg for udvikling, forskning og videndeling.

---

¹ Der er udarbejdet eksempler på nye professionsbacheloruddannelser, men af markeds-mæssige grunde er de ikke vedlagt.

Oplægget er udarbejdet af de tre institutioner, der fremgår af forsiden, men centerstrukturen er beskrevet på en sådan måde, at de institutioner der fremover måtte indgå naturligvis er repræsenteret i styregruppen.

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Frøderiksholms Kanal 25
1220 København K

J.nr. 2006-041/01-0005
Aalborg, d. 31. august 2006

Indstilling vedrørende professionsuddannelserne i Nordjylland

Der har i den senere tid været drøftelser om de nordjyske CVU'ers fremtid og om en fremtidig nordjysk professionshøjskole.

Aalborg Universitet, CVU Nordjylland og Sundheds CVU Nordjylland vil hermed gerne præsentere en fælles indstilling. En indstilling, som efter vores vurdering vil sikre de bedste vilkår for professionsuddannelserne i Nordjylland.

Fusion mellem de to CVU'er

De to nordjyske CVU'er - CVU Nordjylland og Sundheds CVU Nordjylland - er enige om at fusionere til en institution, som kommer til at udgøre Nordjyllands Professionshøjskole.

Tættest mulige samarbejde så langt som det er muligt med Aalborg Universitet
Nordjyllands Professionshøjskole ønskes på sigt integreret med Aalborg Universitet.

Det betyder, at professionshøjskolen skal have tættest mulig tilknytning til Aalborg Universitet, da der på Aalborg Universitet kan skabes den bedst mulige platform for regional forskningstilknytning og videreuddannelse.

Center for professionsuddannelser i Nordjylland

I dette samarbejde ønskes etableret et Center for professionsuddannelser i Nordjylland af Nordjyllands Professionshøjskole og Aalborg Universitet. Centeret indgår en samarbejdsaftale med Nordjyllands Erhvervsakademi.

Center for professionsuddannelser i Nordjylland oprettes for

- at sikre et integreret samarbejde mellem professionsbacheloruddannelserne indenfor pædagogik og sundhed ved Nordjysk Professionshøjskole og de tekniske, sociale og merkantile professionsbacheloruddannelser ved Aalborg Universitet
- at sikre relevant udbud og fleksibilitet af og mellem uddannelserne ved NOEA og Center for professionsuddannelser
- at kunne udnytte synergieffekterne på tværs af de 5 områder
- at kunne udvikle nye professionsbacheloruddannelser rettet mod den private sektor
- at kunne sikre og videreudvikle praktiktilknytningen
- at kunne kvalitetssikre vores professionsbacheloruddannelser

Centret kan udgøres af en repræsentant for hver af professionsuddannelserne/ samarbejdende institutioner samt ligeså mange repræsentanter for aftagerne.

Vi vil gerne holde et møde, hvor vi sammen har mulighed for at drøfte ovenstående indstilling nærmere, og hvad ministeriet forstår ved et så tæt samarbejde som muligt.

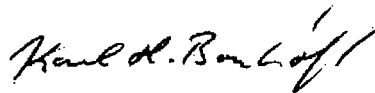
Med venlig hilsen

Frank Jensen
Bestyrelsesformand
Aalborg Universitet

Ørla Hav
Bestyrelsesformand
CVU Nordjylland

Karl Bornhøft
Bestyrelsesformand
Sundheds CVU Nordjylland

Sundhedskartellet

Folketingets Uddannelsesudvalg
Christiansborg
1240 København K.

Sankt Annæ Plads 30
Postboks 2277
1025 København K
Tlf. 46 95 40 60
Fax 33 13 22 35
shk@sundhedskartellet.dk
www.sundhedskartellet.dk

Den 02-03-2007

J.nr: 06110008

Høring over flerfaglige professionshøjskoler

Folketingets Uddannelsesudvalg holder høring over forslaget om dannelse af flerfaglige professionshøjskoler den 13. marts 2007. I den sammenhæng vil udvalget bl.a. inddrage overvejelser i forhold til "udvikling af kendte professionsbaserede uddannelser" samt sammenhænge og "barrierer mellem KVU, MVU og LVU".

Sundhedskartellet har på den baggrund udarbejdet et kort skriftligt oplæg, som skitserer Sundhedskartellet's overvejelser vedr. problemstillingerne og udviklingspotentialer i fremtidens sundhedsprofessionsuddannelser og de 7 nye professionshøjskoler til brug for Uddannelsesudvalgets høring.

Venlig hilsen

Connie Kruckow
Formand

Medlemsorganisationer

Danske Afspændingspædagoger	Danske Bioanalytikere	Danske Fysioterapeuter	Dansk Sygeplejeråd	Dansk Tandplejerforening
Jordemoderforeningen	Ergoterapeutforeningen	Farmakonomforeningen		
Foreningen af Radiografer i Danmark	Landsforeningen af Statsautoriserede Fodterapeuter	Kost & Ernæringsforbundet		

Professionshøjskoler og fremtidens professionsuddannelser

Høj kvalitet i sundhedsvæsenet kræver højt fagligt niveau

Sundhedsvæsenet står over for store udfordringer de kommende år:

- Øget specialisering
- Nye sygepleje- og behandlingsmetoder og nye muligheder for diagnosticering, behandling, genoptræning og rehabilitering.
- Bedre sammenhæng i patientforløbene
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Øget fokus på systematisk kvalitetsudvikling
- Flere komplekse sundhedsopgaver skal løses lokalt og i borgernes eget hjem

Det stiller store krav til kvaliteten af de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser.

Indførelsen af professionsbacheloruddannelserne i 2001 er en utvetydig succes. Kvaliteten af uddannelserne er øget, så de bedre matcher behovene i sundhedsvæsenet. Samtidig har professionsuddannelserne samlet set det højeste optag og det laveste frafald blandt alle videregående uddannelser¹. Desuden har professionsbachelorer inden for sundhedsområdet en af de højeste beskæftigelsesprocenter blandt de videregående uddannelser. Det er en succes, der skal bygges videre på.

Nye lov giver anledning til bekymring

Med de kommende uddannelseslove indføres der professionshøjskoler, og KVVU- og MVU-uddannelserne sammenordnes. De overordnede målsætninger for lovkomplekset er, at nedbringe frafaldsprocenten, få flere unge i gang med en videregående uddannelse og skabe større fleksibilitet i uddannelsessystemet.

Sundhedskartellet er enig i målsætningerne. Sundhedskartellet mener, at skal disse målsætninger efterleves forudsætter det, at nye flerfaglige professionshøjskoler sikrer en fortsat kvalitetsudvikling af sundhedsprofessionsuddannelserne. Det forudsætter, at:

- Sundhedsprofessionsuddannelserne udgør *hver for sig* et sammenhængende forløb baseret på hver deres kernefaglighed.
- Der skal øget fokus på forskning inden for professionsområderne.
- Professionsmasteruddannelser skal udbydes på samme niveau som de ordinære masteruddannelser
- Der skal være klare mål og rammer for den faglige kvalitet i professionshøjskolerne.

Ingen afstigning på sundhedsprofessionsuddannelserne

En sundhedsfaglig professionsbacheloruddannelse er **ét sammenhængende kompetenceopbyggende uddannelsesforløb**. Opbygning af de faglige kompetencer sker progressivt

¹ Kilde: Undervisningsministeriets dynamiske databaser for henholdsvis tilgang og fuldførelse i 2004.

gennem en 3½-årig generalistuddannelse med fokus på kernefagligheden, som er baggrunden for, at sundhedsprofessionerne kan opnå autorisation, og matche de internationale krav og standarder og levere sundhedstilbud på et højt fagligt niveau. Derfor kan sundhedsprofessionsuddannelserne ikke på nogen meningsfuld måde opbygges af to niveauer.

Sundhedskartellet vil derfor advare kraftigt mod, at der sker en opsplitning af de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser i en KVVU-del og en overbygning. Det vil medføre alvorlig kvalitetstab for uddannelserne, og ødelægge den sammenhæng og høje professionelle standard som sundhedsprofessionerne har.

Sundhedsprofessionsuddannelsernes styrke er, at de baserer sig på kernefaglighed, derfor bør tværfaglige moduler primært have sigte på, at styrke de enkelte uddannelsers kernefaglighed.

Større fokus på forskning inden for professionsområderne

I takt med at kravene til mere specialiserede og komplekse tilbud i sundhedsvæsenet stiger er det nødvendigt med et øget fokus på forskning. Professionsbacheloruddannelserne bør derfor hele tiden baseres på den nyeste nationale og internationale forskning så sundhedsfremme, forebyggelse, ernæring og rehabilitering gennem diagnostik, behandling, pleje og professionel omsorg bliver bedst mulig.

Hensigten med reformen i 2001 var, at understøtte videnproduktionen inden for professionerne med den såkaldte "forskningstilknytning" mellem CVU'erne og universiteterne. Forskningstilknytningen har imidlertid været præget af flertydighed og en uhensigtsmæssig rollefordeling mellem CVU'er og universiteter.

Derfor bør der etableres et mere ligeværdigt **forskningssamarbejde** mellem professionsbacheloruddannelserne og universiteterne. Således at der gives bedre mulighed for synergi mellem universiteternes forskningstraditioner og den praksisnære og anvendelsesorienterede forskning inden for professionernes forskellige områder. Det kan fx peges på de eksisterende videncentres udviklingsprojekter om sammenhængende patientforløb for ældre kræftpatienter, og implementering af kommuners politik for sundhedsfremme og forebyggelse.

Sundhedskartellet anbefaler derfor, at det tydeligt fremgår af formålsparagraffen, at uddannelserne er funderet på forskningssamarbejde med eksempelvis universiteter, universitetshospitaler og øvrige forskningsinstitutioner. Derudover er det vigtigt at professionsbacheloruddannelserne har de nødvendige økonomiske muligheder til at indgå et ligeværdigt samarbejde, fx i forbindelse med at kunne finansiere forskningsprojekter, mv.

Kvaliteten i professionsmasteruddannelser

Sundhedskartellet støtter, at de nye professionshøjskoler udbyder professionsmasteruddannelser. I dag er det sådan at flere af sundhedsprofessionerne skal til udlandet for at erhverve sig en master- eller kandidatgrad inden for deres fag.

For at sikre en attraktiv og bæredygtig uddannelse skal det sikres, at professionsmasteruddannelserne udbydes på samme undervisnings- og kvalitetsniveau som de nuværende masteruddannelser. Derfor skal der være fuld parallelitet mellem professionsmasteruddannelser og ordinære masteruddannelser. Ellers er der risiko for, at der opstår "A- og B-masteruddannelser".

Hvis professionshøjskolerne skal udbyde professionsmasteruddannelser mener Sundhedskartellet, at følgende betingelser skal være opfyldt:

- Professionsmasteruddannelser skal være på niveau med de ordinære masteruddannelser. Det betyder bl.a., at en professionsmasteruddannelse skal give adgang til:
  - Ph.d.-uddannelse
  - Medlemskab af censorkorpserne
  - Lektorbedømmelse
- Professionsmasteruddannelserne skal akkrediteres efter de samme kriterier som de ordinære masteruddannelser.
- Der skal være tilstrækkelige kvalificerede undervisere til at undervise på professionsmasteruddannelserne, og underviserne skal være kvalificerede på samme niveau, som underviserne på universiteternes masteruddannelser.

Såfremt disse betingelser ikke opfyldes bør der ikke etableres en ny **uddannelsestype**. I stedet bør man bruge mulighederne for at etablere flere forskellige uddannelsesretninger inden for den nuværende ramme for masteruddannelser.

Mål og rammer for den faglige kvalitet i professionshøjskolerne

Regeringens mål for dannelsen af professionshøjskoler er, at der skal ske en styrkelse af tværfagligheden og mulighederne for at udvikle nye tværgående uddannelser², bl.a. ved at den studerende inddrager "faglighed" fra andre grunduddannelser og "tænker på tværs af eksisterende professioner".

CVU-reformen har imidlertid vist, at det forhold at fx sundhedsprofessioner er i samme CVU, ikke i sig selv giver et stærkere fagligt miljø og øget synergi. Det har bl.a. Danmarks Evalueringsinstituts konkluderet i forbindelse med University College akkrediteringerne.

Sundhedskartellet mener derfor, at der er brug for målrettede initiativer og ressourcer for kvalitetssikring af professionshøjskoler:

- Fusionsomkostningerne skal være fuldt finansieret, således at de ekstraordinære omkostninger, som skyldes fusionerne, ikke belaster uddannelsesinstitutionernes økonomi – og dermed kvaliteten i grunduddannelserne.
- Underviserne på professionshøjskolerne skal løbende kompetenceudvikles – også i forhold til den kliniske udvikling inden for professionen. Der skal afsættes midler til opkvalificering af de sundhedsfaglige undervisere - i lighed med at der i Globaliseringsaftalen blev øremærket underviserne på pædagog- og læreruddannelserne.
- Uddannelsernes professionsfaglighed skal være repræsenteret i professionshøjskolerne styringsstruktur både på bestyrelsesniveau og på uddannelsesniveau. Forudsætningen for et højt fagligt niveau, kvalitet og udvikling er, at bestyrelsesrepræsentanterne har indsigt i og erfaring med faglige uddannelsesspørgsmål.
- Da medarbejdere og studerende udgør kerneressourcerne i professionshøjskolerne, skal betingelserne for medmedarbejder- samt studenterindflydelse i professionshøjskolerens rådgivningsstruktur fastholdes i lighed med de eksisterende CVU'er.

² Undervisningsminister Bertel Haarders brev til CVU-bestyrelserne i maj 2006